

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Temmuz 2016

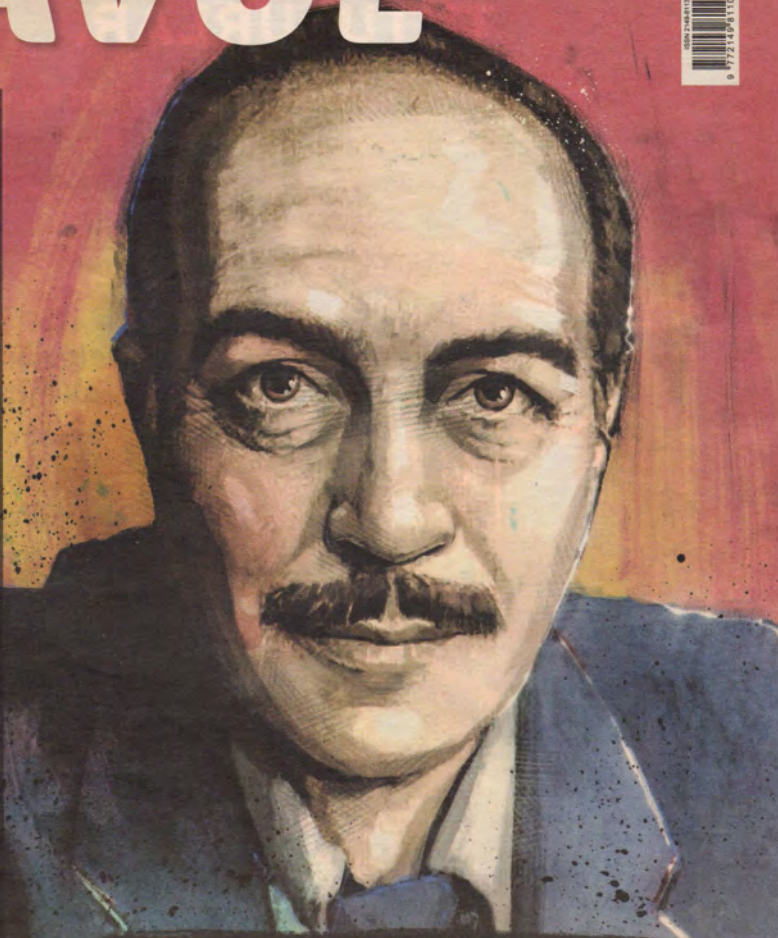
Sayı: 10

Fiyatı: 6 TL

Edebiyat - Sokak

Ataol Behramoğlu
Nejat İşler
Özgür Mumcu
Emre Kongar
Gupse Özay
Cansel Elçin
Celil Nalçakan
İsmail Saymaz
Ayşen Aksakal
Necati Tosuner
küçük İskender
Zühal Tekkanat
Cengiz Bozkurt
Fulsen Türker
Haydar Ergülen
Ceyhun Yılmaz
Duygu Temel
Barbaros Şansal
Ali Lıdar
Esra Tanrıbilir
Ahmet Büke
Selda Tokat
Fatih Pınar
Ethem Onur Bilgiç
Meltem Yılmaz
Berkay Ateş
Alper Gencer
Pınar Ergün
Celil Oker
Efe Subaşı
Jason Goodwin
Hacer Foggo
Cengiz Özdemir
Erk Acarer
Neslihan Önderoğlu
Emrah Polat
Kemal Can Kayar
Önder Aray

Hiçbir şeyim yok akıp giden sokaktan başka

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Keşke yalnız bunun için sevsaydım seni.

Ali ve Akşamsefası

BAZI SIRLAR ASLA ÖLMEZ. SADECE KİLİT ALTINDA TUTULURLAR.

“Trendeki Kız’dan beri hiçbir gerilim romanı
beni bu kadar etkilememiştir.”

—TESS GERRITSEN

“Nefesinizi tutun,
işlerinizi bırakın, aslına
bakarsanız bu çıkış
romanını bitirene kadar
tüm planlarınızı unutun
çünkü bu roman sizi ilk
sayfadan esir alacak...
Fevkalade, etkileyici
ve mutlaka okunması
gerekiyor.”

—GLAMOUR

TÜM
KİTAPÇILARDA!

YABANCI

www.yabanciayinlari.com
İnternet Alışveriş Sitesi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

/yabanciayinlari

/yabanciayinlari

/yabanciayinlari

Genel Dağıtım

PUNT

TALAN

Kabil'in Habil'i kendisinden daha az yaşamaya değer görüp öldürmesinden beri bu dünyada bir iktidar mücadelesi var. Geriye dönüp baktığımızda, birilerinin her zaman kendisini diğerlerinden daha kıymetli bulduğunu fark ediyoruz. Öyle ki, bugün insanlık tarihinde ilerleme sağladığımız şeylerin hiç çoğunu savaşlara borçluyuz. Bir tefeciyeye borçlanırsın gibi her suçmada daha kanlı bir zamandan medet umuyor insanlık.

Bence en büyük savaş kendisiyleiyor insan. Nadiren ölüme sonuçlanan ancak etkileri bir ömür süren bu savaşların kazananı genelde meçhul. Bu savaş, insanın kendinde eksik gördüklerini bir başkasına saldıracak telafi etmesi şeklinde geçiyor. Tarih boyunca insanoglu çocukluktan vazgeçmedi. Yapabildiği tek şey çocuk masumiyetinden ve vicdanından sıyrılmak oldu. Sonra da bununla övündü.

Mesela bir çocuk oyuncaklarıyla oynarken bir yaşta ona bakıp ağlarsa-başlarda huysuzluk yapsa da- oyuncaklarını onunla paylaşır. Büyük insanlık ise yemeğini paylaşmak yerine, daha güzel yemekler yediğini *hashtag*lerle anlatır. Çocuklar güzel rüyalar görüp gülümserken, büyük insanlık güzel rüyalarından reklam senaryoları yapıyor. Çocuklar çamur olmuş toprakta yuvarlanıp oynarken, büyük insanlık o toprak için imar izni çıkartır. Büyük insanlık, çocuğun bir köpekle dost olabildiğindeki samimiyeti, bir kuzuyla sarlıp onu öpebilmesindeki sevgiyi geride bırakır.

Tabiatın bir parçası olan insan, tabiatı kendi hizmetkârı gibi görmeye başladığında yozlaşır. Kendisini sudan, topraktan ve havadan üstün görebilecek kadar kibrimize yenilirdi. Şimdi her şey çok hızlı, çok kazançlı ve çok havalı olsun istiyoruz. İmkânı olanlar tabiatın üzerine beton dökerken, bütçesi yetmeyenler çekirdeksi karpuz ya da kabuğu soyulmuş, dilimlenmiş hazır paket elma işine girerler. Tabiatın geç

kalmayan dengesini kabul etmeyip kendi istediğimiz zamana göre ayarlamaya çalıştık. Tabiatı küçümsemediğimiz gün, aslında zamana başkaldırdık.

Aslında başkaldırılın severim ancak bu insanın kendi öfkesine, adaletsizliğe başkaldırmasına benzemiyor. Bizim yaptığımız, bir insanın kendi kalp atışına başkaldırması. Kalbimiz durduğunda bunu fark etmek zaman almaz ama tabiatı yavaş yavaş yok olur. Belki bu yüzden insanlığın bu toprak cinayetini ve dolayısıyla intiharnı çok ciddiye almıyoruz. Bu intiharı ciddiye almadığımız için de tabiatın bizden alacağı intikamı küçümseyoruz. Bunu biteni görmek için çok büyük düşünmeye de gerek yok. Bugünkü beslenme ve yaşam alışkanlıklarımızı dedelerimizin gençliğinde onlara anlatabileceydik muhtemelen inanmazlardı. Fabrikalarıyla, okullarıyla, medyasıyla endüstriyel insanı yarattımayı başaran bu sistem, endüstriyel gıdayı da yarattı. Tavuklar çabuk büyüsün diye antibiyotikler verip kırk beş günde kesilecek hale getiren bir insanlık, hangi ahlaka sığar? İnsanlara gıda diye GDO'yu layık görenler, daha fazla satış için hayvanlara akla gelmeyecek eziyetleri edenler bunun hesabını nasıl verecekler?

Bütün bu sorunların insanı merkeze alıp doğaya yabancılaşmak sebebiyle olduğunu düşünmüyorum. Bence sebep, bundan çok daha korkunç. Bir kesim insan, parayı merkeze alıp diğer tüm canlıları kendisi için arz-talep eğrisine yerleştiriyor. Gıdayı bile ölümlük hale getirip, kazandığının bir bölümüyle de "organik" gıda pazarını açıyor. Sonra da birileri "organik" alabildiği için bu durumu dert etmeyi bırakıyor. Böylece kapitalizm yine herkesi kendinden memnun hale getirmiş oluyor.

Parayı elinde tutan, servetini arttırmak için tüm canlıları aşağılık gören insanların hesap vereceği falan yok. Tabiatı elbette intikamını alacak. İntikamını alırken de zengin fakir ayrımı yapmayacak. Böyle giderse kurunun yanında yaş da yanacak. Tabiat hepimizden hesap sormadan, tabiatı bu hale getirenlerden biz hesap sormalıyız. Aksi halde yakın bir zamanda her şey için çok geç kalmış olacağız.

Tabiat elbette intikamını alacak. İntikamını alırken de zengin fakir ayrımı yapmayacak.

CELİL NALÇAKAN

Unutmadığınız bir dayak var mı?

Sebebinı hatırlamıyorum ama ortaokuldayken öğretmenimden dayak yemiştım. O zamanlar bir kızdan hoşlanıyordum ve onun önünde dayak yemiştım. Benim için zor bir andı.

En zararlı alışkanlığınız nedir?

Sigara.

Hangi kötü karakter olmak istediniz?

Kötü mü bilmiyorum ama Deadpool olmak isterdim. Çünkü daha gerek.

Bir suç işleyecek olsaydınız bu ne olurdu?

Hak etmediği paraya sahip olanların hesaplarını hacklemek isterdim. Sonra da ihtiyaç sahiplerine, öğrencilere dağıtır bir kısmını da eğlenmek için kullanırdım.

Bir insanın en tehlikeli olduğu durum nedir?

Aptal yerine konulduğunda zaman. Mesela ben aptal yerine konulduğunda çok kızar ve hıslanırım.

Deşarj olmak için ne yaparsınız?

PlayStation oynarım. Bir de sanırım çok gerildiğim vakit yağıma salıyorum elimde olmadan.

Okul hayatınız boyunca yaptığınız en büyük haylazlık neydi?

Devlet memuru anne ve babacığın üniversite sinavına hazırladığını zamanlar kurs için gönderdiği paraları yemek. Ben hiç kimya kursuna gitmedim mesela, hep yedim o parayı.

Dağa çıktığınız bir özelliğiniz var mı?

Ben bütün özelliklerimle dağa geçerim. Gülmünmeyecek yerde güler, ağlamayacak yerde ağlarım. Komik adamım.

Hayattaki en büyük pişmanlığınız neydi?

Benim bir kız kardeşim var. Küçükken kardeş istememişim. Anneler de benim bu kararına saygı duymuşlar. Şimdi kız kardeşime aramda on yedi yaş var. Keşke daha çok kardeşim olsaydı.

Sizi aşık olduğunuz insandan ne vazgeçirir?

Aşk olduğum başka bir insan.

Aşık olduğunuz nasıl anlarsınız?

Hayattaki hiçbir şeyi anlayamayacak kadar dimağın kapandığı zaman. Hiçbir şeyi algılayamadığın anda bir bakmışsın olmuşsundur.

Ne olduğunda kendinizi o ortama ait değilmiş gibi hissedersiniz?

Ötüz sekiz yaşına gireceğim ve zaman hovardalığı yapacak vaktimin kaldığına inanmıyorum. Benim ilgilmi çekmeyecek konuların konuşulduğu yerlerde bulunmak istemem.

Hayatınızda en çok utandırdığınız an?

O kadar çok utandırdım an var ki bunları düşünüp içinden birini seçemediğim için şu anda çok utanıyorum.

Kendinizi üç kelimeyle tanımlayacak olsanız ne derdiniz?

Hayvansever, muhakeme konuşkun ve Beşiktaşlı.

Sans oyunları oynamırsanız?

Hayır. Mübigo bileti almışlığım yoktur henüz.

NİÇİN BAVUL'DA YAZIYORUM?

Her şey gibi, bunun da bir öyküsü var...

Ben yazar olmaya hevesledimimde, Varlık diye bir edebiyat dergisi olduğunu biliyor değildim, Ankara'da gazetelerde yazmakla başladım. 1964 yılında baba evini terk edip İstanbul'a geldim, Pertevniyal'e kayıt oldum. Bunalımdan bunalıyorum ama kendime bir umut yaratmakta da başanıyorum. Yalnızlıktan kaçmış, kendi seçtiğim yalnızlığa sığınmışım.

O yıl Varlık'ta ilk öyküm yayımlanıyor: *Marıtlar Güllüştiler*.

Sonraki yıl, ilk kitabım *Özgürlük Masalı*'nı çıkarırken, başlangıçta yazdığım otuz kadar öyküyü kitaba almadım. *Özgürlük Masalı* bugün okunabiliyorsa, bunu o günkü seçiciliğe borçlu. Kitabın ilk öyküsünün adı da şöyle: *Yalnızlığa Övgü*.

Tank Dursun K'nin tanıtma yazısının başlığı bana sevinç veriyor: *Güzel Acemilik*.

O zamanlar şöyle bir durum vardı: Toplumcu anlayıştakilere ve bireyciler. Emekten ve bölüşümden yana olduğum çevremdeki kişilere bilinse de, kamburumu anlatıyordu diye toplumcular beni bireyci sayıyorlardı. Yeterince varoluşçu olmadığım için bireyciler de beni kendilerinden saymazlardı.

Edebiyatçı olmanın tek yolu dergilerden geçerci. Varlık, Türk Dili, Yeni Dergi, Papürüs, Yeni Ufuklar, Yeditepe, Soyut önemli dergilerdi. Şiir ve öykü yazılır, dergilerde bir yer edinilir, sonra romana geçilir.

Matrak şeyler olurdu: Sait Faik'i sevenler, Sabahattin Ali'yi de severdi ama niçinse, Sabahattin Ali'yi sevenler Sait Faik'e düşman oluyor. Bekir Yıldız çok atıp tuttu ama sonra Sait Faik Armağan'ını da aldı. İşe bak, Bilge Karasu ile birlikte aldı.

Orhan Kemal kim oluyor bile denildi. Orhan Kemal de bir söyleşisinde Selim İleri'yi iyice hırpalamıştı. Benim için de övücü bir sözü olmuştu. Şimdi duvarımda bir fotoğraf olarak durur Orhan Kemal. Kibar adamdır, Necati'nin boyuna göre şöyle halifce eğilmişti. **Ü**

Enver Mücen'in öğrencisiyim..." demiştin tanıştıgımda. Arkadaş olduklarını biliyordum. Şöyle demiştin: "Namuslu adamdır Enver!" Daha ne desin!

Tutunamayanlar'nı pek illemediler o zamanlar. Ama Özgür Atay da zar atmakta iyi değildi:

Adale Ağaoğlu'nun ilk romanının orada yayımlanışına engel oldu. O ölütle bakılsaydı, bugün Adale Ağaoğlu olmayacaktı.

Edebiyat dünyası böyledir. Hele nerde çekmiştir Kerime Nadi! Ama sonra Beyaz Dizi ve Pembe Dizi kitaplar çıkacak. Kerime Nadi de naltoplayacaktır. Şairler de Ümit Yaşar'ı yerden yer vururdu ama "Biraz küll biraz duman"ı söylemeyen de yoktu.

**Bitmiş bir öyküdür
yarım kalmış bile
öykünün.**

Dil özeni bakımından edebiyatçıları arasında her bir yarış olmuştur. Ama köylü şivesinin bir yazınsal değer sayılması ile büyük kentlere göçenlerin dil ve davranışlarıyla kendilerini görünür kılmaları, bir örtüşme gösterir. Asıl gurbetçilerin Almanya'dan falan getirdiği transistör radyolar, maç anlatılanın oyununu değil, kendi bildiklerini anlatıyor gerçeğini ortaya çıkarır. Ama bu saçmalık alışıla karşılır. Bu durum, her alanda, her şeyden anlaşılmış gibi kostaklanan bir yorumcu tayasına başlangıç olur.

İlk çıkışı bir dikenli çit gibi görünen Gırgır'ın hızla yaygınlık kazanması ve dile yaptığı saldırı, dil özenine zarar verir. 12 Eylül'de "kitap" tehlikeli olacak, kitapçılar kapanacaktır. Gırgır'ın türevlerin ortaya çıkarken, mizükte de arabeskin egemenliği huzlanacaktır.

Sonradan kitaba yeniden saygınlık kazandırılmak istenecektir ama kitabevi değil, satış noktası açılacaktır.

Hulki Aktunç ve Sulhi Dölek arkadaşlaştım, bu yeni anlayışçı dergileri her izlemişlerdi. Sulhi Dölek, Yusuf Ziya Ortaç'ın dergisi Akbaba'dan geldiği için, Hulki'ye göre daha ölümlü yaklaşırdı. Ben sevmeydim. Yalnızca dilimle değil, patatese benzenen çizimlerle de sevmeydim. Hah, desenden Necati ne anlar desen de...

-Ama üçümdü de Metin Üstündağ'ı biraz ayrı tutardım.

Bir yere sürekli yazmak, yaşadığım usanmışlığa bir çare olabilir. Kendime bir iki örnek hazırladım. Hoşnut da kaldım. Dokuzuncu öykü kitabım *Kaymakoz Aynına Çıkmak'a* eklenebilir bir yapı oluşuyordu. Bu öyküleri *Bavul'da* yayımlamayı düşündüm. Çünkü...

Bavul, yüksek ve uzun bir duvara benziyordu. Herkes boyunca eriştiği yere, gücü yettiğince, huyuna ya da huysuzluğuna yakışır biçimde, elindeki malzemeye ve yeteneğine göre yazıyor, çiziyor, renk katıyor, değer biçiyor, bir anlam kazandırıyor ve o duvarda kendini var kılıyordu.

Gençlik doluydu *Bavul*. "İnsan yaşlanınca herkes genç oluyor..." diye yazmıştım eskiden.

Gezmi vardı *Bavul'da*. *Korkağın Türküsü*'nde Kendi ruhunu "penguenleri izleyen adam" diye anlatmış Necati için önemliydi bu.

Beşiktaş'ı tutuyordu *Bavul*. Egemen Berköz'le tuttuğumuz Beşiktaş!

Ne güzel de eserek başkaldırmıştı Beşiktaş İskeleyi.

Sosyal medya denilenden ısrarla uzak durdum. Yaz ve hemen gönder, bana çok ters. Ama popüler olmanın kötü bir şey olduğuna inanıyor değilim. Nasıl popüler olduğuna bakar çünkü. Diyelim, Can Yücel'i kim popüler olmakla suçlayabilir ki?.. Binlerce insan katildi cenazesine. Ne güzelli!.. Ama aynı gün üç beş kişi kaldırdı Abbas Sayar'ın cenazesini. Bunda bir yanlışlık yok mu?.. *Tutunamayanlar*'la aynı ödülü alan *Yıllık At'*nın yazarı Abbas Sayar.

Varlık'a zaman zaman yazmayı her sürdürdüm. Filiz Hanım, babası Yaşar Nabi gibi dirençli çıktı, Enver Ercan'la birlikte Varlık'ı yaşatıyorlar. Bir dönem sürekli yazdığım o güzelim Virgül çoktan kapandı. Edebiyatı önememeyen bir satış anlayışı, yıllardır böyle dergileri dağıtmıyor. Bunu tutup *Bavul* satılсын diye anlamak doğru olmaz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

TEKERLEMENİN TEKERİNDE*

Dükkânların camekânlarını kırdılar. Din, mezhep ayırt etmeden önlerine geleni boynuzlarına taktılar. İstanbul'un meşhur sokak köpeği sürülerini sert toynaklarının altına alıp ezdiler. Üçü beşi bir olup sağlam olmayan ahşap binaları tos vura vura yıktılar. Sokakları öyle bir tozuttular ki şehri topraktan bir bulut kapladı.

Göz gözü görmüyordu. Yüzlerce boğa önlerini göremediği için suya düştü. Yansından çoğu karşı kıyıya çıkmayı becerdi. Karşıya çıkabilen her boğa, boynuzunda bir martı yavrusu taşıyordu.

Posta vapurunun etrafını boğalar sardı. Ağzıları köpürerek boynuzlarını geminin metal gövdesine vurup taktıkları kalmayınca boğuluyorlardı. Bir işgal ordusu gibi on koldan sayısız boğa şehri ele geçirmişti. Bazıları da kendi aralarında dövüşmeye başlamıştı.

Boynuz taktırları çığlıklara, böğürtülere, boğaları zapt etmeye çalışanların inişli çıkışlı seslerine kanşıyordu. Celal'in çalıştığı mezbahanın sahibi yeni tekniklere pek meraklıydı. Telgrafı, Kurban Bayramı için Tekirdağlı bir tüccara boğa siparişi vermişti. Mezbaha sahibinin yüz boğa istediği telgraf, memurun acemisine denk gelince, tüccara bin boğa diye gitmişti. Üç ay mühlet isteyen tüccar, Rumeli'nin bütün çayırlarına haber salmış, memleketinin ve yakın çevresinin bütün ineklerini düle bırakma pahasına boğaları toplamıştı. Tüccar her şeyini satıp savarak sermayeyi boğalara yüklemiş, sürünün bizzat başına geçerek İstanbul'da yöle yola koyulmuştu. Çobanlara ödeme yapamayınca hepsi çekip gitmiş, boğalar da şahipsiz kalıp şehre dalmıştı.

Sığır tüccarının bir seferde bin boğa satmayı hangi akla hizmet makul bulduğu hiç anlaşılmayacaktı çünkü boğaların ilk kurbanı o olmuş ve daha Silivri'de eli yedi boğa tarafından çiğnenerek toprağa karışmıştı.

Boğalar, Selanik'ten gelen ordu isyanı bastırana kadar üç gün şehri ele geçirdiler. İstanbul'un yedi mahallesi yıkılıp yok oldu. Aralarında iki nazırın da olduğu yedi bin kişi öldü. Halk bu olan bitene "Boğa Kaçgunu" adını verdi. Bir boğanın rengârenk boyanıp denize atıldığı o şenlik de bu tuhaf olayın hatırasındır. Bugün bile İstanbul'da su kuyusu açmak için toprağı kazanların boğa iskeletleriyle karşılaşmasının sebebi budur. Boynuz darbesiyle tek gözü oyulmuş bir boğa, Tophane'den Boğazkesen'e varmış, yuvasından sarkan gözünü umursamadan yokuş yukarı çıkıyordu. Celal elinde bir kementele boğanın arkasından koştuordu. İnsanlar, ilk korkuyu atlattıysa, ortalığa dağılan hayvanları zaptırap altına almayı çalışıyorlardı ve Celal en azından bir tanesini yakalayıp mezbaha sahibinin gözüne girme niyetindeydi.

Falci kadına bakılırsa bunlarla uğraşmasına gerek yoktu. Çok yakında talihi dönecekti. Falci kadın çok korkunçtu. Paçavralara sarılı yaşıyor, kadidi çıkmış vücudunu sürükleyerek iki büküm yürüyordu. Celal, acıdığı kadına, çorba yapabilsin diye kaşla göz arasında mezbaha atıklarını yağlı kâğıda sarıp vermişti. Falci da atıkları tencereye atmadan evvel yere yamış ve dalak, karaciğer, bağırsak parçalarından Celal'in falına baktı. Kadın, istikbalinin parlak, talihinin açık olduğunu söylemişti söylemesine ama bu, Celal'i pek etkilememişti. Hayvanı yakalayıp patrondan sıkı bir aferin ve belki üç beş kayme almasında hiçbir zarar yoktu. Hem ne zaman döneceği belirsiz bir talihe ya da o talihten bahsedene yarı kaçık bir ihtiyaç falcıya güvenmenin ne faydası vardı ki.

beklenmeyecek bir süratle Cadde-i Kebir'e ulaştı. Henüz diğer boğaların keşfedemediği caddede koşturmaya başladı. Karşına çıkan tramvayın atları şaha kalkınca yere düşen sürücü atların ayakları altında kaldı. Bir sağa bir sola saldıran boğa, koca caddeyi tek başına birbirine katmayı becermişti. Mekteb-i Sultani yakınlarına kadar her yer harap ederek ilerledi. Temiz giyimli bir adam işinin duvarına sığınmıştı. Tek gözlü boğa tam adamın canını alacak boynuzu takacaktı ki Celal öfkeli hayvana yetti. Adımla boğanın arasına kendini attı.

Boğanın tek gözüne baktı. Yumruğunu hayvanın alnının ortasına patlattı. Boğa ses çıkarmadan sokağa serildi. Koca hayvanın bir yumruktaki yığılmasını sessizlik takip etti. Temiz giyimli adam doğruldu. Sendeleterek boğanın yanına geldi. Celal yeni keşfettiği kuvvetinin şaşkınlığıyla pürdükalt yumruğunu bakyordu. Ne kadar kuvvetli olduğunu anlaması için bir kahramanlık yapması gerekmişti. Adam, çocuğu havaya kaldırarak kucakladı. Bir süre öylece sandı. Celal'i yere bırakıp elini tuttu. Çocuk, itiraz etmeden, yerde sürüklenen kemendiyle ona uydı. İçinde iki tavuskuşunun olduğu geniş bahçeden geçerek bir konağa vardılar. Adam, kapıları ve camları sımsıkı kilitleyip evdeki hizmetçilerin yardımıyla koca bir komodini kapının arkasına sürükledi.

Neden sonra Celal'e döndü.

"Sen canımı kurtardın. Artık benim evladımın" dedi.

Bitirimi yetim Celal, işte böyle beyzade oldu. Bir daha da hiç tekerleme söylemeye yemin etti. Tutamayacağı yeminler etmeye bir yerden başlaması gerekiyordu.

*Özgür Mumcu, *Barış Makinesi* adlı romanından tıdamık bir bölümü *Bavul* Dergisi okurları için paylaştı.

**Boynuz taktırları
çığlıklara,
böğürtülere,
boğaları zapt
etmeye çalışanların
inişli çıkışlı seslerine
kanşıyordu.**

BEYOĞLU'NDA BİR SOKAK İKİ GECE

Keskin bir ısılk Beyoğlu'nun arka sokaklarına çöken sakin gecenin ortasına bıçak gibi saplandı. "Bireve bireve, polis tén," diye Kürtçe bağırdı karanlık sokağın içine doğru biri. Sokaktaki gölgeler sağa sola koştuğunda sırada polis sireni duyuldu. Polis kırmızı mavi ışıklarını bütün sokağı aydınlatırken çöpleri eşleyen birkaç kediden başka kimsecekler kalmamıştı sokağa.

Polonyalı şair Adam Mickiewicz'in Papaz Köprü'deki (Tarlabaşı) evinde hararetili bir tartışma vardı. Birbiri ardına yakılan sigaraların zaten basık ve karanlık olan ev nefes almıyacak hale gelmişti. Bu yurtsever Polonyalılar sigara alışkanlığını Türklerden kazanmışlardı. Buraya geldiklerinden beri Türklerden pek çok şey gördüler. Beyaz tenleri, sarı saçları, mavi gözleriyle meraklı bakışlara maruz kalsalar da bu ezgin insanlarla en büyük düşmanları ortaklar: Ruslar!

"İyi bir erkete sürüsünden ayrılmış kurt gibi olmalardı. Kimseye güvenmeyecek ama uludu mu yeri göğü inletecek." Polise yakalanmadan karanlığa karışan ekibin biraz mola vermesi gerekiyordu. Şimdi rahatladılar. Buralardan adam Tarlabaşı'na. Bu sokaklar İstiklal'e günah taşıyan kılcal damarlar gibiydi. Ya ölümlü ya aşkla sonuçlanan günahlar. Bu kılcal damarların kimin kontrol ettiği büyük bir rekabet meselesiydi Tarlabaşı'nda her zaman. Mesela Balo sokaktan kopup uyuturucu almak için Tarlabaşı'nın karanlığına giren bir delikanlının önünden geçeceği ilk metruk bina kimin zulası olacaktı? Burası cephenin en ön hattıdır. Yani göz önündeki ışıklı dükkanların ışığını tükendiği bir karanlık nokta. Bir cumartesi gecesi polis de gese

bu hat uzun süre terk edilemez. Bu yüzden birazdan geri dönecekler.

Vatanının bağımsızlığı için gelmişti bu bilmediği topraklara Mickiewicz. Hastalar yaptığı ziyaret sırasında Kolera mikrobu kapmıştı. Öleceğini biliyordu ama pısmın değildi. "İstanbul ölmeğe için güzel bir şehir" dedi arkadaşlarına. Yine olsa yine gelirdi. Kırım Savaşı Osmanlılar ve Ruslar arasında tüm şiddetle devam ediyordu. Arkadaşları onu yormamak için toplantıyı uzatmadı. Pencerenin kenarından sokağı izliyordu. Rumca

konusan iki adam vardı aşağıda. Birinin elindeki kazan, meyhanelere satmak üzere götürdüğü kuzu kelleriyle doluydu ve kokusu burnuna geliyordu. Dymadığı diller, alışık olmadığı

Memleket insanın doğduğu değil ölümü kendine yakıştırdığı yer olmalı.

kokular, işte İstanbul buydu. Onları izlerken bildik bir melodi geldi kulağına. İçerdeki arkadaşları akordeon çalıyor, köyün utangaç papazından bahseden Lehçe bir türkü söylüyordu. O sırada garip bir kedere gömüldü. Yıllardır görmediğim memleketim için bütün dünyayı dolaştım, diye düşündü. Şimdi ömrünün sonuna geldim. Ah şu Kolera nasıl yakıyor insanın içini. Şimdi memlekette olmak vardı. Buz gibi çayır havası ne iyi gelirdi. Hatta Çar'ın şehri Petersburg bile olurdu. Gerçi Bay Puşkin'den sonra nasıl olmuştur oralar. Puşkin'e şifirleri gönderdiği o soğuk Petersburg gecesi hatırladı, heyecandan konuşamamıştı. İçerden gelen müzik hayalini yarıda kesti. Polonya varken Petersburg'da olmak istediği için tatenı. Ne ayıp! Bu düşünceden vazgeçti. Zaten kemikleri ağrıyor, ayakta durmakta zorlanıyordu. En iyisi derde birak uzanmak.

Gerçi dönmek ölümdü, yine de döndü. Çünkü ölümden korkmuyordu. Savaşın kaçamayacağını zandından beri kendini inşaatından utanmaya bir asker olarak görüyordu. Daha çocukken terk

etmek zorunda kaldıkları memleketi artık yarısı eksik bir fotoğraftı gözünün önünde. Memleket insanın doğduğu değil ölümü kendine yakıştırdığı yer olmalı diye düşündü. O İstanbul'u seçmişti. Geceleri katil İstanbul'u... Belki bir iki fişek daha esrar satarmı diye beklerken ara sokaklardan birinde evine dönmekte olan sarhoş bir kadın gördü. İki sene önce cinsiyet değiştiren komşusuydu. Bunu görünce yalpalayarak koştu ve yanına geldi. "Senin gibi yakışıklı torbacı görmedim ömrü hayatımda," dedi ve sulu sulu öptü yanaklarından. Yanağında kocaman bir ruj izi kaldı ama o fark etmedi. Ne kadar kan döküldüğünü bilmediğimiz gece bütün suçluluğuyla sabaha teslim olmak üzereydi. Artık eve dönme vaktiydi. Son müşterisini beklüyordu. Uzun saç, pantolonundan demir zincir sakın, keçi sakallı bir adam yanından kamburu çıkmış bir kızla yaklaşıyordu. "Kime baktınız?" diye sordu. "Alışveriş yapacağız," dedi keçi sakallı. Parayı aldı boş binadaki zulaya gitti. İstediklerini getirdi. Parayı uzattığı sırada adam kolunu yakaladı, "Polis," dedi. Can havilyle boşa olan eli belindeki bıçağa gitti. Yanındaki kadın da silahını çekti. O anda konuşmayı öğrenmiş gibi diğildi: "Siz kimin mahallesinden adam alıyorsunuz lan!" Az önceki transtı, tasmasından tuttuğu pitbullu polislerin üzerine doğru saldı ve tekrar bağırdı: "Yunuslar geliyor kaç," Bugün yoktu aşağı ikinci kaçıyordu. Arkasından yunus motorlarının sesi geliyordu ama iyi rahattı, labirent gibi sokaklarda kaybolacağını düşünüyordu. İki apartmanın arasındakı geçitten yan sokağa girdi. Yoktu aşağı koşturaya devam ediyordu. Tam atlattığını düşündüğünde anda sanki gecenin içinden doğmuş gibi beliren beyaz arabanın kaputuna yapıtı. Kaputtaki mavi yazıyı okudu: POLİS. Ne olduğunu anlamadan der kelepçeyi yemişti. Esmer yüzü bembebayz kaputu kırıletiyordu. Film bitti, beni de unutacak bu sokaklar diye düşündüğünde sırada, yandaki binanın önünde yazanları okudu: "Bu müze büyük Leh şair Adam Mickiewicz'in ölümünün yüzüncü yılı münasebetiyle yapılmıştır." İki koluna giren polisler kafasını kaputtan kaldırdılar. Kırmızı bir ruj izi vardı devletin bembebayz acımasızlığında.

SOSYAL MEDYA, VİRAL TEŞHİRCİLİK VE KOLPA HASSASIYETLER ÜZERİNE

Allah'ım sen akıma mukayyet ol! Seri katil Atalay Filiz ile yakalandıktan sonra hastanede muayene edilirken güvenlik görevlisi kadının sırtarak uzaktan çektiği fotoğrafı görünce mevzuu girmeye karar verdim.

Birlikte çalıştığım genç oyuncu arkadaşlarımdan biri çıktığı Akdeniz tatilinde tekneden çok yakınına iki tane büyük kaplumbağanın geldiğini, insanların güvertede bağıştığını, ilk refleksi fotoğraflamak amacıyla, teknenin içine telefonuna koştuğunu, bu esnada birbirleriyle oynayan kaplumbağaları bir dakikalık dostluğuna ve showunu kaçırdığını ve niye güverteye herkes gibi çıkıp izlediğinin hesabını kendisine veremediğini söylemişti. Peki birbirlerine "bakın ben bunu gördüm" demek mi yoksa o anı gerçekten yaşamak mı önemliydi. Ciddi derinlikleri olan son yirmi yılı belki de damga vuran sosyal medya hesapları çılgınlığı ve çoktutusunun en iyi ve en sade bir şekilde anlatılanları biriydi. "Niye yaşamayı tercih etmedim, niye dünüya gözüyle görmedim ben o kaplumbağaları" diye hayırlıyanırdı. Çok da haklıydı. Çünkü kendini instagram hesabında bekleyen bilemem kaç bin takipçisi vardı ve onlara yaşadıklarını aktarmak mecburiyetinde hissediyordu kendini, ya da twitter ya da facebook ya da snap ya da bilmen ne hesabında. Sosyal medya mahallesinin üyeleri mutlu etmenin kendi mutluluğumuzun ölüme geçtiği bir çağda yaşıyoruz. Fedakarca kendi özel anılarımızın mahremiyetinden vazgeçebiliyoruz. Sosyal medya hesabı üzerinden yayınlanmayan şey sanki yaşanmıyor.

İnsan ne zaman özgürleşir, ruhu ne zaman dinginleşir? Dostlar alışverişte gördüğünde mi yoksa mutluluğu dışsallaştırmak yerine içselleştirdiğinde mi?

Peki biz hayatta her şeyden daha kıymetli bir özel anılarımızı neden afişe etme gereği duyuyoruz. Yine bir tv programında genç oyuncu kadına, popüler sunucu "Siz erkek arkadaşınızın size evlilik teklifini instagrama koymusunuz, neden?" diye sorduğunda, "Bilmem takipçilerimiz böyle şeyleri seviriyor, biz de onları mutlu ediyoruz" demişti. Burada mutluluğu söz konusu olan kimdi? Özel anılarımızı bu kadar teşhir eden bir toplum haline ne zaman geldik? Hastalığın, ölümün, bebeğimizin doğumunun, doğarlarmıza yediğimizin yemeğinin, sevgilimizle yaşadığımız romantik bir anın, hiç mi özel bir tarafı yoktu? Sadece

teşhircilikte sınır neydi? Toplumsal güvensizliğimizin ve birbirimize karşı duyduğumuz kuşkuğun tezahürü müydü? Yoksa gerçeği yani aslında yalan olan sevinçleri, hassasiyetleri gizleme çabası mı? Kaldı ki kendi kişisel deneyimlerimiz, bizim oyuncu camiasından hareketle gerçek hayatta çok huysuz, geçimsiz, kavgacı, sette genç oyuncuların karşısında küfürlerle kilitlenen, ekipteki birçok çalışanı bağırıp çağırın, azarlayan pespaye karakterli insanları,

sosyal medya canavarı haline dönüşüp tarafınız yüzbinler tarafından el üstünde tutulması, lise ergen seviyesinde yazdığı aforizmaları sorgusuz sualsiz ağzından inci dökülmüş gibi sahiplenmelerinin cabası. Alloo, cemaat-i el twitrin fena halde

TROLLENİYORSUNUZ. Sürü gibi hiçbir şeyden kuşku duymadan onaylayıp, retweetliyorsunuz her şeyi. O çok babacan, eşittikten, özgürlükten, aşktan, duygusalılıktan, hayvan haklarından dem vuran hayran olduğunuz şahsiyetlerin sırf sosyal medya için kurguladığı hayatı, karakteri size döşemelerine izin veriyorsunuz. Biz onların gerçeğe nasıl konuştuklarını, nasıl yaşadıklarını, neler yaptıklarını gayet iyi biliyoruz. Nasıl yalnız, nasıl izole olduklarını, bu sebeble klavye başından ayrılmadıklarını ve hayali 'arkam sağlam' imajıyla sizi düpedüz keldiklerini, kaç ekip çalışanının mobbing yüzünden iş bıraktığını, fıkız, edebiyat, siyaset, bilim, ticaret dünyasının da mürk olduğundan nerdeyse eminim. Bize ikide bir "Niye bir araya geliyorsunuz?" diyeip durmayın artık. Hayatta bir araya gelipnin

çalışılabilecek insanlar var bir araya bir daha asla gelinmeyecek insanlar var.

Neyse, lafın özü, sanal dünyanın bu inanılmaz tuzağına ben kendi cenahımdan bizi bilişim, sosyal medya üzerinden oluşturulmuş, gerçekte yaşamayan kolpa şahsiyetleri, Changir kanaat önderlerini ağzım bir karış açık izlemekte, daha da ötesi sizin 'yetiş yetiş' birçok şeyi papağan gibi tekrarlamanızı, alkışlamanızı ağzım yırtılarak başırmaktayım.

"Burada çok yazan, dertleşen, şir paylaşılan, dünyayı kurtaran, klavye aktivisti, veciz lafçı, onaya muhtaç, gizem süslü insanlara iyi gözle bakmam, söylemedim" demişim twitter profilimde, acaba niye diye bir düşünün.

Son tahlilde, tüm internet dünyası bu türden tehdit ve tehlikelerle kuşatılmışken bu sahte dünyaya bu denli mana atfetmek yambaşımdan akıp giden ve bir daha telafisi mümkün olmayan hayatın kendisine, gerçeğe ama yalnızca gerçeğe ihanet değil midir? Şahsi hesaplar peşinde koşan, her başarıyı yine sahte bir tevazuyla kendine mal eden manipülatif insanlarla dolu bu dünyanın müridi olmaksızın, dokularında hissederek başı özel anları, yanbaşımdaki kıymet sahibi, harbi insanlarla birlikte yaşamak, paylaşmak, yürümek bir gaye uğruna, gönenmez mi insanı? Yani demem o ki gencolar, asılan kısa bir süre kendini denizin üstünde gösteren kaplumbağaları ahir gözle bir dakikalığına da olsa sevgiline, eşine,

arkadaşına ya da çocuğuna sanılarla bakarken güzel değil midir hayat, bundan öte bir haz mı vardır bizim bilmediğimiz şu yalan viral dünyada?

GİDECEKSİN

İnsana sabrı sonsuz gibi gelir, ta ki zorlanana kadar. Bazen içindeki öfke mideni yakarak büyümeye başlar, oradan göğüsüne yükselir ve nefesini keser. Boğazında düğüm, gözlerinde kıvılcım, avucunda tırnak izi olur. Bıllırın ki içinde tutmak zorundasın. Onca bilenip de sözü ağızda tutmak, sıklıkla yumruğu yavaşça açmak zordur. Yine de tutarsın ama o birikir bir yerlerde.

Hayat sanki sinava tutar seni. Daha uyarırken ayakların geri gider. Yataktan çıkmak istemeyebilirsin, yürüyerek gerçek hayata göre hep daha vaattır. Güzelse tadı kalır, kötüyse de rüyadır, yaşanır biter. Böyle sabahlarda her şey ters gider. Otobüs dakika farkıyla kaçır, iş yerinde tadin hepten kaçır, para yırtık cepten düşer, tumike jeton yutar, aşk yara alır, internet zayıflar, en önemli buluşmadan önce üstün lekelenir, ayakkabı vurur, yemek dokunur.

"Daha kötü de olabilir ki" dersin. Hep daha kötüsü vardır. Beklediğin acı haberler peş peşe sökün eder. Biri seni, birileri dünyayı terk eder. Bir yere bombalar düşer, bir yere yasaklar konar. Ne kaçırдың otobüse üzülecek lüksün kalır ne de yeni gömleğindeki kıymacık lekeye. Önemsizleşirsin kendi gündelik dertlerine.

Hayat üstüne geldikçe, sen de onun üstüne gitmeye zorlarsın kendini. Akşikiler peş peşe dizilir, baraj kurar önünde. Şutu bir çeker, iki çeker, üçüncüde gol olmayacağını kabullenmenin sarsaklığı ile vurursun. "Bu da mı gol değil?" ler, "zaten gol olmazdı"ya döner.

Kalabalıklık üstüne gelir, yalnızlık odalarda sıkıştırr; nefes alamaz olursun. Giresin bir döngüye. Ne çıkmaz önüne giresin gelir ne de. Çalan telefona "alo" diyebilir. Tek kişilik sofran da pek cazip değildir.

Birisi saate mknatsız takmış da hızlandırmış gibidir. Yapılacaklar listesi asla yetmişmiş diye soluk soluğa koşar sanki. Arayamadığın eşin, dostun itemi, ütülen giysilerin mütevazı olmayan tepesi, iş yerinin okunamaması "e-mail"leri, faturaların son ödeme tarihi, annenin ölümüne bekleyen eli, sen daha çeyrek takıma vakit bulamadan büyüyen bebeklerin bir bir çıkan dişleri derken gözüne bir tarıh çarpar. Hangi senede olduğununu fark edersen, aylardan neydi, mevsimlerden hangisi? Yaşını idrak edersen. İnsan beyni, "kaç yaz kaldı ömründe?" onu hesaplar hemen. Sonra filmi geri sarar; eski yazlar nasıl geçti? Küçük bir çocukken, kim bilir bu yazdan beklettin neydi?

İşte o zaman gideceksin. Nereye olduğu önemli değil, plan yapmadan, varmayı ummadan, bittirince.

Memet Ali & Akşamsefası

değil, yol olsun diye gideceksin. Tam tekmlı bavul hazırlayanlar değil, elindeki bavulla yetinenler zevk alır yolculuktan. Bavula koymayı unuttuğun ne varsa, onu yolda tedarik edeceksin. Kendini alacaksın yanına, en önemlisi o. Yine de dert etme, kendini bile unutmuş olsan, onu da yolda bulacaksın.

Yola çıkarken dinlemeyi unuduğun şarkıdan çok uzak ezgilerde bulacaksın kendini. Havada gördüğün

leylekte, kaybettüğünü sandığın umudu göreceksin, yol kenarında bulduğun böğürtlenide çocukluğunla karşılaşacaksın. Sıcak bir yaz akşamı ensem meltem yüzünü okşayacak, ilk sevgilinin anacısın. Birisi akrebini söküp atmış gibî saatlerin, güneşin batışını mavi sarıya, sarı turuncuya, turuncunun kırmızı-siyaha dönene kadar sakince izleyeceksin.

Bir yol üstü tesisinde, ömrünün en güzel ayrıranını içecek, bir otobüs camında alınının izi çıkarken en kaygısız uykulara yatacaksın. Ayaklarına şaşıracaksın, nasıl bu kadar güçlü kalıyorlar sen yürüdüğüne? Bilmediğin bir şehrin sokaklarını ezberleyene kadar yürüreceksin. Ne o çıkmaz sokağa gireceksin ne de o dikyokuşu çıkacaksın bir daha ama o an, sadece yol diye, bundan bile zevk alacaksın.

Bir kahve içimi oturduğün mekânda, o eski demir sandalye pek rahat geldiğinden, iki satır okumak isteyecek, kitabını çıkaracaksın. Birakamayacağını sonra, garson kahveye çaylar ekleyecek, yanında bir de çift kaşarlı canın çekecek. Adisyona çentikler atıldıkça sen roman kahramanına yaklaşıyorsun. Kitabı düşen bir damla çay lekeli, tam sayfa çevirirken arada kalan sarı karnica hatırası olacık oradaki hasapsız saatlerin.

sigara yanığı hatırası bırakacaksın.

Karşına deniz çıkabilir. Okulda öğretmişlerdir; memleketin jeopolitik önemi, üç tarafından karışmaz deniz çıkabilmesi. Suyun berraklığını, taşların rengini, kumun inceliğini, suya uzanan ağacın dalını, dala asılan renkli lambayı, pergolalı evin bahçesindeki yeşil tulumbayı, su da taş sektiren ufak çocuğun güneşten sararmış kıvrık saçlarını kaydedeceksin. Sadece gözlerini açıp kapayarak hem de. Yosun kokusunu, dalgalanmış sesini ekleyebilirsin böylece. Ne internet gerek sana o anı anmak için ne de çocuğun yaz seçerkenki ciddiyetini bir başkasının anlayabilmesi. Hepsini yalnızca senin.

Sen istediğinde kalkarsın oturduğün yerden, ayakların da, yürürsün dilediğin kadar, beyininde dönüp duran şarkıyı bir ısıklı azat edersen. Balıkçılar hanuta dırms, patateslerin yağı yannıya yüz tutmuş, çocuklar banyodan çıkmış, müzisyenler akora başlamış, tezgâhlar sokağa taşmıştı.

Kaygıların, zamansızlığını, acıların, hüznlerin, kahırların, kıskılların cebinde unutulan para gibi kalır bir an. Sadece sen olursun zamansızlığın ortasında. Kendini duyurak, muhabbetinden zevk alarak, seversin yeniden kendini. Dayanamadığında gideceksin. Varmak için değil, yoldur diye gideceksin, doymak için değil tattı diye yiyeceksin, göstermek için değil, görmek için bakacaksın, başkasına değil, kendine söyleyeceksin.

Hayat bir yolculuk, yola gitmeyen yolculuğun ne olduğunu anlayamazsın. Gidersen ayaklarının seni nasıl taşıyabildiğine şaşırabilirsin. Döndüğünde, ayağına güvenecek, cebinden, kıstan kalanları yeniden çıkaracaksın. Bavulun dolu döneceksin, içinde kendini de bulacaksın. O zaman bil ki dayanabileceksin, yaşayacaksın.

ÇUVALDIZI KENDİNE, İĞNEYİ BAŞKASINA BATIR

Liselilerin kamuoyuna yazdıkları mektupların üçüncüsünü yazan okuldaşlarımızla gurur duyuyorum.

Hıçbir zaman "sütten çıkmış ak kaşık" olmadım. Erdemin ne olup ne olmadığının tartışıldığı günlerde, seksenli yılların sonunda, muhbir öğrencilik yapmışlığım var. Hem de iki kez...

Bizim okul, köklü bir okulun içine kuruluydu. Anadolu lisesi furyasının ilk uygulamalarından. Garip bir eğitim kadromuz var; köklü okulun deneyimli ve aydınlık öğretmenleri, "kesin dönüş" projesi dahilinde, Almanca çocuklarını "uyum sorunu" olmasın diye Alman hükümeti tarafından gönderilmiş Alman öğretmenler ve "Türk- İslam sentezi" ürünü yaratmaya yemin etmiş ideologlar. Sanırsın Çanakkale Savaşı tabyaları.

Amerika'nın Libya'ya saldırmasının bendeki anti-emperyalist etkilerini, din kültürü ve ahlak hocam değerlendirdi. Zaten sağlam olan din altyapım, onun hocalığında beni beş vakit namaza kadar götürdü. Bana acıyarak bakan arkadaşlarım, öğretmen masası üstünde kılınan rekâtın idareye, gerekirse başına anlatılacaklarını söyleyince, "reis" başka okula gitti.

Aklını beğendiğim arkadaşlarım ve aydın hocalar, anti-emperyalizmin Kemalist bloğundan bir yere gönderdiler beni. Yeni mezun, çıtı-pıtı inkılap tarihî hocamın geldiğinde, ortak karıştı. "Vahdeddin iyi adamdı, Mustafa Kemal'in çok hataları oldu, bazı savaşlarda askerlerimiz melekler yardım etti, hatta eski zaferlerde şehit düşenler dirildi, savaşlar" gibi bir takım şeyler anlatmaya başlayınca, kazan kaynadı ve hoca, gerekli yerlere şikâyet edildi. Grubun içinde ben de vardım. Oysa hocayı severdim, bir defa güzel bir kızdı. Sonra bazı tartışmalarda galip gelirdim, haklı olduğumu anıyınca "Özür dilerim ben ya nışbiliyormuşum, diye koltuklarımı kabartırdı. Bu ilk ihbarımdan kısa zaman içinde pişman oldum ve kendimi cezalandırmak için, pey

İyi arkadaşlar, senin yolunu ellerinden geldikince aydınlatır.

hâkim olduğum dersin sınavlarında boş kâğıt verdim ve bütünlemeye kaldım. Bütünleme sınavında beni gören okul müdürü kâğıdımı önümden alıp, "Ne işin var senin burada, aklınca milli eğitim sistemeyle dalga mı geçiyorsun?" deyip sınıftan attı. Müdürümüz değişik bir adamdı.

Seksenlerin milliyetçi muhafazakâr kesiminin kitap okuyanlarını barındıran "Aydınlık Ocağı" mensubuydu mesela. Galatasaray Lisesi'nden sürülmüştü bizim okula. Kızların etek boylan ve oğlanların saçları çıldırıyordu herifi. İstanbul Milli Eğitim Müdürü, odasından çıkmazdı. Beraber oluşturdıkları sistemi uygulamaya koydular. Müdürümüz, başanlı olmak için iyi transfer bütçelerine ihtiyaç duyan teknik direktör hesabı, okulda yapmak istediği yenilikleri, hep vellerimizizin katkılarıyla yapmışlardı. Ardı ardına kesimler

bu "katkı payı" isteği, devlet okulundan ziyade, özel okul tüccarlığına kadar gitti. Genç sivililer rahatsızdı. Bir de yüksek ücretler yüzünden, okuldan ayrıma zorunluluğu belliydi önümde. Vellerimizin paralarıyla yaptıkları konferans salonunun ilk konuşmacısı, Bezm-i Alem Valide Sultan'ın akrabalarından biriydi. Kadın, "Bu okulun binası bizim, adı değişmeli, Galata Köprüsü bizim, adı değişmeli," gibi şeyler söyleyince, kahkahalar yuhlara karşı ve kadın kaçmak zorunda kaldı. Müdürümüz, "Çekicem kulaklarınızı," diye tehdit ediyordu. O günlerdeki öfkesi, garip işler yaptırmaya başladı buna. Mesela, ders esnasında tuvalet izniyle dışarı çıkan arkadaşımızı koridorda yakalamış, adını sormuş çocuğa, "Eylem" demiş arkadaşımız. "Anarşist misin lan? Ne eylemi?" diyerek kulak zanna saldırmış.

Ortalık iyice karıştı. Müdür hakkında şarkılar bestleyip söylüyorduk gizli gizli. Bazen kululağın

gidiyor, pazartesi veya cuma konuşmalarında tehditler savuruyordu. Arkası kuvvetliydi, vellerimizden de güçlü olanlar vardı. Biz bû gû savaşın ortasında eğitimimize devam ediyor ve bu sırada müdürümüzün iyi bir açığını kolluyorduk. Sağ olsun, bizi çok bekletmeden kendi kalesine golü atverdi.

Bir sabah, okulun bahçesinde, plakasındaki harfler okulumuzun kısaltması olan bir Ford Taunus belirdi. Yanında da esas düştü bir adam. Müdürümüz, bizim paralarla kendine bir makam arabası almış, bir de şoför tutmuştu. Olacak iş değildi. Hemen eyleme geçtik. Şoförün arabasının başında olmadığı nadir anlarda, yumurtalarla saldırdık arabaya. İyiçe sinirlenen müdür, konferans salonunun duvarını kırıp, arabasına büyüğe bir garaj yaptırdı. Kilitli kapıyı da bir şekilde açıp, tuttuğumuz çişlerimizi arabanın kaportasına yaptık. Bundan mağdur olan şoför kovuldu ve yerine izbandut gibi biri geldi. Şoförün kovulmasına çok üzülmüştük. Eylemlerimizi daha planlı, daha hedefe yönelik ve suçsuz insanlara zarar vermeden yapmak için anlaştık. Epey bir düşündükten sonra, aramızdan biri; "Ahmet Vardar," dedi. "Ahmet Vardar"ı arayıp şikâyet edelim."

O yıllarda, eski polis muhabiri Ahmet Vardar, Sabah gazetesindeki köşesinden, herkese ayar veriyor, en çok da, kendini ulaşılmaz sanan kamu kurumları yöneticilerini paylıyordu. Fikir oybirliğiyle kabul edildi, üç kişilik eylem komitesi seçildi. Plan şöyleydi: Akşam müdür okulu terk ettikten sonra, okulun ankesörlü telefonuna gidilecek, aramızdan en iyi laf yapan soğukkanlı bir arkadaşımız olanları telefonu açan kişilere aktaracak, iki kişi de ankesörlü telefona kimseyi yaklaştırmayacaktı. Şıkr şıkr işledi planımız. Ertesi iki gün, Ahmet Vardar bu ihbarımızı yazmadı. Üçüncü gün okula girdiğimizde, bütün öğrenciler bana bakıyordu. Hepimiz aynı durumdaydık. Eylemin gizliliği delinmişti. Başımıza geleceklere beklemeye başladık.

Müdür, cuma konuşmasına, elinde Sabah gazetesiyle çıktı. Bunu yapanların kim olduğunu bildiğini, en kısa zamanda cezayı keseceğini söyledi. Birini ihbar etmenin, düşmanını savaş alanından silmek gibi bir zafer hissi var. Hiç utanmıyorduk, çünkü Ahmet Vardar, bizim müdürün bize ettiği tehdidi almış, "Sen bu dilden anlarsın" hesabı, kocaman harflerle yazısının başlığı yapmıştı: "Müdür, oraya gelirim kulaklarını çekirim."

En güçlüye yapmıştık ihbarı. Kısa zaman içinde, araba satıldı ve müdürümüzze nur indi. Ortaokul biterken, artık okul ve kitap ücretlerine dayanamayıp okulu bırakmaya karar verdim. Deniz Lisesi sınavlarına girmek için müdüriyete gittiğimde, uzattığım forma şöyle bir baktı. "Neden bırakıyorsun okulu?" diye sordu. Durumu kısaca anlattım, "Aslında arkadaşlarımı bırakmak istemiyorum ama mecburum," diye de ekledim. Elindeki formu yırttı, "Kitaplarını okul verecek sana zimmetli olarak, yemeğini okul yemekhanesine bedava yiyeceksin, bir de aylık şu kadar harçlık vereceğiz sana." Kabul ettim hemen ve adama haksızlık mı ettim diye düşünmeye başladım. İyi arkadaşlar, senin yolunu ellerinden geldiğince aydınlat. Müdürle ilgili şüphelerim ve minnettarlık duygum, neredeyse idarenin adamı yapacaktı beni. Çocuklar bu durumun çok işimize yarayacağından emindiler. Bir süre sonra öğrencilerle idare arasında köprü oldum. Üç sene böyle geçti ve ben değişme müzakerecileri taş çıkaracak kadar iyi yaptım görevimi. Gayet havalı bir şekilde de mezun oldum.

Benzer zamanlardan geçiyoruz. Yalnız, şimdiki jenerasyon daha bir örgütlü artık. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunun sağlamasını hızla yapabilecek bulur duymuyor. Ancak liselerin kamuoyuna vazdıkları mektupların üçüncüsünü yazan okulaşlanımla gurur duyuyoruz.

Mehmet Ali & Akşamsafası

"BİR İNSAN ÖMRÜNÜ NEYE VERMELİ
HARCANIP GİDİYOR ÖMÜR DEDİĞİN
YOLDA KALAN DA BİR YÜRÜYEN DE BİR
HARCANIP GİDİYOR ÖMÜR DEDİĞİN"

KIR KISRAK

Kır kısırağın gün ağardığında küçük çayın bitimindeki harmanda, kazığa bağlandığı tip boynuna dolanmış ve soğuktan kaskatı olmuş bir halde, ölü buldular. Kır kısırağın yarın açık haldeki gözleri, nallarını bir mühür gibi bastığı kıracık dağlara çevrilirdi. Dağlar ki kır kısırağı bir gün olsun otsuz, bir an olsun gözesiz bırakmamıştı. En yokluk zamanda bile bir tutam güveni ve kuşburnu yaprağını cömertçe kır kısırağa sunmuştu. Ya insanlar? Hani şu, en fukarasının bir balya otunu bile iki günlük yoldan getirdiği; hani şu, bitli eniklerini sırtında eğlendirdiği insanlar ne yapmıştı?

Kır kısırağın başucunda çömelip yıpranmış kasketini avuçlarında sıkın Gülahmet, tarifsiz ve sonsuz bir keder içinde görünüyor. Çevresinde toplanan köylülere dün gece su yoluna giderken şadırvan başında gördüğü el feneri ışığından söz etti.

El fenerinin ardındaki karaltılar, Gülahmet su yolundan dönene dek küçük çaya inmişti. Çayın taşlarını sıçrayarak geçmiş, kır kısırağın yanına varmışlardı. Kır kısırağı, bağlı olduğu kazaktan çıkıp çayın kenarındaki kayanın önüne sürüklemiş ve arka ayaklarını kayaya gelecek şekilde çevirmişlerdi. İki karaltıdan biri, kır kısırağın yulunu tutarken; diğeri kayanın üzerine tünemiş ve pantolonunu sıyırmıştı. Köyü aydınlatan ay, o an sanki utançtan kızla kesmişti. Dakikalar bir yıl kadar uzarken; kır kısırağın ardındaki ile yulunu tutan karaltı yer değiştirmişti. Ve sonra karaltının ucundaki el feneri, kır kısırağı harmanda bırakıp şadırvana geri dönmüştü. Yatış namazını bitirip camiden çıkanlar, karaltıların ardı sıra bakakalmıştı. Bu karaltılar, köyden miydi?

Köylüler bu muameleyi çözmekle meşgulken; Gülahmet, cebinden bıçağını çıkarıp şehadet getirdikten sonra kır kısırağın boynuna vurdu. Gözlerinden dökülen yaş, kır kısıraftan başalan kana eşitti. Kır kısırağın başını gövdesinden ayırıp kenara koydu. Köylüler harmanın köşesinde açtıkları

çukura kır kısırağı gömerken; Gülahmet hayvanın ak yelinesi merhametle okşadı. Sonra kır kısırağın başını bir çula sardı.

Gülahmet ve köylüler, kır kısırağın mezarına taş dikip cenaze korteji sükûnetinde köy meydanına döndü. Kadınlar ve çocuklar, evlerin toprak damlarında çömelmiş ve yaşmaklarıyla yüzlerini örtmüş halde, Gülahmet'in ardı sıra gelen erkeklerine bakmaktaydı.

Gülahmet, meydana varınca merdivenleri tırmanarak şadırvana çıktı. Şadırvanın abdest alınan cephesine geçip kır kısırağın kanlı başını çuldan çıkardı. Köylülerinin şaşkın bakışları altında abdest askısı olarak kullanılan çivilerden birine geçirdi. Sonra kır kısırağın yelesinde elini

gezdirip şadırvandan indi ve ağır adımlarla evine gitti.

Bir gece sonra, Gülahmet su yoluna giderken, şadırvan başında el fenerinin yanıp söndüğünü gördü. Bıçağını çektiği gibi karaltılara doğru seğırtti. El fenerini tutan karaltı, "Dur!" diye bağırdı. Karşısında jandarma onbaşısı Refik'i bulan Gülahmet, mih gibi çakıldı kaldı. Refik onbaşı, "Bıçağını yere at, ellerini havaya kaldır" dedi. Gülahmet onbaşısı ikiletmedi.

Refik onbaşı, elleri kelepçeli bir halde arabaya bindirdikleri Gülahmet'e, "Her şey tamam da kır kısırağı neden öldürdünüz?" diye sordu. Gülahmet, yanı başında oturan suç ortağı Süleyman'ı gösterip, "Kiskandım," dedi. "Çok kiskandım."

HALKIN ÇOCUĞU SÜPERMEN

KAHRAMANLAR NEDEN VAR?

İnsan sınırlarını göremediği her şeyden korkuyor. Belki de bu yüzden denizler hepimiz için böylesine büyük, böylesine derin. Mesela hemen önümde akan su belki de dünyayı dolacak. Hiç duymadığım dillerin, hiç görmediğim insanların, hiç gitmediğim toprakların hayalleri adanacak ona. Aşkları, öfkeleri, pişmanlıkları, nefretleri dinleyecek su. Belki biraz daha sıcak, belki biraz daha soğuk. Ama biliyorum ki aynı haşmetle vuracak güneşin kızıl aksamın demine. İki cam bardak birbirine dokunacak.

Kadıköy'ün Moda'sında deniz bilinmeze doğru akıp giderken ben de ellerimi ensemde birleştirmiş, çimlerde uzanıyordum. Bir aralık gözlerimi kapatıp sesleri dinlemeye başladım. İnsan sesinin garip bir rengi var. Eğer içinde sevgi varsa, bunu hemen anlayabiliyorsunuz. Gözlerimi kapatıldığında sevgiyi duyuyor gibi hissediyordum. Bir yandan denizin dalgalarını taşıları dövüyor, diğer yandan da rüzgârın gücünüyle yapıtları hışırdayıyordu. O anda öyle huzurlu hissediyordum ki, eski bir radyo hayal ettim. Eşyalar hatıraları taşıyor ya hani, eski bir radyo olunca sanki eski şarkılar, henüz kirlenmemiş sevgiler dinleriz diye inanıyordum.

Yine hayalimde bir kuş uçuyordu. Kanatları açık, gökyüzünü içine doldurur gibi havada süzülürken gelip yanına kondu kuş. Öylece boş boş bakmaya başladı. Tam kuşu sevecektim ki elimi çekti. Ben bir kuş olsaydım, insanlardan tiksindirdim diye düşündüm. Gerçi ben hangi hayvan olursam olayım insanları garipserdim. Yalnızca acıklığımda yemek yeseydim, diğer hayvanları durur dururken öldürseydim, küçük bir yuvaya ihtiyacım varken daha fazlasını istemeseydim insanlığı çok

yadırgardım. "Siz gerizekalı mısınız?" derdim. Bütün insanlığı karşıma alır, ruh sağlığının yerinde olup olmadığını sorardım. Güzel bir dünya hayal etmek yerine neden süper kahramanlar hayal etmeye çalışıyorsunuz diye azarlardım.

Neyse ki kuş bunlardan hiçbirini yapmayı uçtu gibi. Ben de gözlerimi açtım. Üzerimde tayıt ve pelerin varken biraz komik gelebilir ama insanlığın neden süper kahramanlara ihtiyacı olduğunu düşündüm. Her şey herkeşe yetebileceksen, ne olmuştuk da eksik kalmıştı bir şeyler. Öyle ya, durduk yere kahraman aramaz kimses. Bir derdin olması lazım. Meteor düşse amenna ama suçları yok etmek için neden süper kahramanlara gerek kalmış? Böyle bir çevrem bakıyorum mesela. Az ötede uçuşturmasını uğutmayan çocuk, piknik yapan insanlar, yanındaki kadını sevdiği halde açılmamış utanış oğlan neden bir süper kahramana ihtiyaç duyuyor?

Ne acıyıp şey insan olmak. Bir sonbahar akşamı, kurumuş yapıtlar arasında yürüyüp serin yağmuru beklerken bile bir düşmanlık hayali kurabiliyor. Kendisine yabancı olanı tanıyacağına, bilmediğini öğreneceğine ona düşman oluyor. Sonra da o düşmanlıkta bir zafer devşirip kendini kazanan ilan ediyor. Sigarası karanfil kokarken, yemeşil tepeler geçiyen sellerlemlerken bile durmuyor insanın içindeki seyan. Sanki lanetlenmiş gibi insanı mırır bir türü. "Bana saygı duy, yoksa seni öldürürüm" cümlesindeki

vahşeti kendisine kimlik yapabilecek kadar aşağılık olabiliyor demek ki insan.

Uçuşturma hâlâ uçmadı bu arada. Çocuk koşuyor ama nafile. İsteddiği rüzgâr bir türlü gelmiyor. Gerçi belki de uçuşturma uçuşma çabasıdır onu mutlu eden. Belki de bile bile koşuyordur boşlukta, uçuşturma bahanesi oluyordur. Başka bir coğrafyada başka bir çocuk duvarlar ardında, ailesine söylememesi tembihlenerek istismar ediliyor. Galiba herkesin

bir araya gelip dur diyeceği şeyleri, kimseyi yormadan tek başına halleden birini hayal ediyor insanlar. Kendi güçlerinin farkında olmadıkları için ya da daha kötüsü hayatlarından ödün vermedikleri için, şikâyet ettikleri şeyleri başka gezegenden gelen biri çözün istiyorlar. Mutlu olsun diye de adını süper kahraman koyuyorlar işte.

Buraya gelince aklıma Yılmaz Güney geliyor. Yol filmini çekmeden önce Fatoş Güney'in buradaki evinde nasıl da tartışmış Şerif Gören'le bu filmi yapabilmek için. Şerif Gören de hapisten daha yeni çıkmış ama "biraz tatil yapayım" dememiş, çekmiş filmi. İşte o muazzam filmde bir sahne vardı. Trende giden Seyit Ali, yanındaki Mehmet Salih'e "Adamın aklı kendine düşman olur mu? Benim aklım bana düşman," diyor. Şimdilerde anlayorum bu sözün azametini. Adamın aklı kendine, kibri de herkeşe düşman olur. Galiba ancak bu kibirden arındığımızda, başkalarına olan düşmanlığı bir kenara koyup kendi derterimizi aklımızla çözmeye çalıştığımızda kurtulacağımız süper kahraman dünyasından.

*"Bana saygı duy,
yoksa seni öldürürüm"
cümlesindeki vahşeti
kendisine kimlik
yapabilecek kadar aşağılık
olabiliyor demek ki insan.*

BEHÇET AYSAN'IN BAVULU

Behçet Aysan'ın bavulu bir Edip Cansever şiiri ile açılır. Bavul da *Şairin Seyir Defteri*'nin bir parçası değil midir hem? Üstelik "Neler Almalıym Yanim" diye soruyor bu şiirde Edip Bey: "Şiir için: yıldı, sessizlik, yavaşlatılmış uyum/ Acı için: bir kandil, bir tütün kesesi, bir iskemle kırık-çocuklar/ kapı önlerinde otursunlar, oynasınlar ya da/ Düş için: kendini denizde sanan o bunak kaptan-gereklî çok- /Şarkı için: kalmadı usumda tek dize-ama-o dizelerin sesi var;/İlk ağızdan çıktıkları güncü gibi, pespembe renkleriyle-/Zaman için: yer değiştiren gölge-yeterli-/Mevsimler için: portakal, bağutiren, ayçiçeği/ Aşk için: unutkanlık ya da/Dikkatle kullarılan ve değiştirilebilen birkaç anı/ Öfke için: Marx, Lenin, vb./Okumak için: Dostoyevski, Marquez, Sait Faik-başka çok lamabilir düşünmeli-/Şiire, elbet/ Akdeniz şairleri."

Denizse elbette hem Akdeniz hem Ege. İkisi birlikte akardı onun şiirinde, sesinde. Ama iki deniz de bana kalırsa birer imge,

biri diğerinden daha tuzlu bir imge. Gidip gelir miydi bilmiyorum, ben rastlamadım. Ankara'yı onun denizi, karası, kıyısı, mavis, Akdeniz'i, Ege'si, sahiliyle hem kışık hem yazlık bir deniz olarak Ankara. Galiba Ankara 1970 ortalarında 1980'e kadar hepimizin ortak deniziydi. Sonra sular çekildi.

Cansever'in şiirinde ne çok şey Behçet'i hatırlatıyor. Aş Behçet'in bavulunu, içine Edip Bey'in şiirini koy, işte her şey orada yazılı. Metin Eloğlu'nun "Yitiklik" şiirinde de hatırlayıp onu da Ankara diye okuyunca Behçet'in Ankara denizinde gurup vakti kederi keyif olur, şiirine ateşböcekleri gibi o lacivert denizin yakamozları vurur: "Hadi git azıcık İstanbul iste/Kosunlar o denizi bir çanağa/Bir çanakda elesinler o günlerini/O yazdan Üsküdar'dan ne kaldıysa Elif'ten/Doldur ceplerine/ Onlarda yoksa komşularında varır/Tanılar sevinirler/ Beni Bay Metin gönderdi, de,"

Bay Behçet, Ankara denizine daldı, kıyısında oturdu, kara sularında yıkandı, güneşini selamladı, gölgesini özledi ve ondan ayrılmadı. Ayrıldıysa da hep oraya dönmek içindi bu. Edip Bey'in şiirine Behçet için kimi eklemeler yapalım ve diyelim ki: "Şiir yazmak için: Ankara, arkadaşlık için: Akşamistü, Yalnızlık için: Sakarya Caddesi." Orada durdu, bir Deniz Feneri oldu, dostluğu aydınlattı, sözcüklere yol gösterdi, yolunu şaşırana ışık tuttu. 1987'de yayımlanan bu kitabıyla her ne kadar "Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülü"nü kazandıysa da, ne yazık ki ödülü barış ve dostluk olmadı. Dünyada en çok barışa ve dostluğa önem veren, önem ne demek, tapan bir adamdı Behçet. Yaşamı da, şiiri de bunlarla örüldü.

**durmadan taşırdım yanımda üç şeyi
iri çakıl tanelerini, çatlamış bir narı
bir öpüşün bıraktığı harlı lekeyi
Behçet Aysan**

Doktoru, o zaman öyle mi adlandırılırdı bilmiyorum ama "halkın ruhuyla çalışan bir psikiyatrı idi. Hikâyeleri çoktur, tıpkı barış için dövüşmesinin, savaşmasının da çok olduğu,

Merhameti merhem gibiydi, öfkesi kavi. Sağlamdı, dostluğu gibi, dayanışma ruhu gibi, uğruna hapislere girdiği sosyalizm düşüşi gibi, kararlıydı, ve incedi. İnce demek yalnızca kibarılk demek değil, bir o kadar da düşünceli olmak demek, düşünmek demek. Behçet önce başkasını düşünenler kablesindendi. Yalnızca sosyalizm değil, yalnızca şiir değil, arkadaşlık, dostluk da öyle, ama insaniyet dedğimiz şey her şeyden önce bunu gerektirirdi. Hem kendinden önce başkasını düşünmeyene eskiden şair mi denirdi? Devrimci mi denirdi?

Bavulunda dört kitap var ve ne tuhaf hepsinin de birbirinden çekingen adları var: *Karşı Gece, Sesler ve Küller, Eylül, Deniz Feneri*. 1983-1988 arası beş yılda yayımlanmış, bir de dergilerde kalmış şiirleriyle birlikte 1994 yılında toplu şiirleri olarak *Düello* kitabında toplanmış. Bir an olabilir mi diye düşündüm, olabilir dedim sonra da. Eski komitacılar benzeyen bir yan da vardı Behçet'te, belki bıyıklarından, bilmiyorum. Düelloyu soylu, romantik bir gelenek olarak kabul ederdi, tabii düello için karşısında soylular olsaydı, onu kallesçe yakın bu soysuzlar yerine!

İpekten şiirler yazdı, bavulunda ipek sözcükler vardı, kederi bile onlara sarardı, yüzüne geleceğin gölgesi düşmüş gibi olurdu, bazı saatlerde değil hayır, hep, Metin Altok'un *Yerleşik Yabancı*'sı gibi bir "yerleşik gölge". Kim bilir hangi gelecek kederden kalma? "İncinsen de incitme" der gibidir şiirleri. "Unutulmayan" şiirinde söylediklerine bakın: "durmadan taşırdım yanımda üç şeyi/iri çakıl tanelerini, çatlamış bir narı/bir öpüşün bıraktığı harlı lekeyi/ ipekten/çalınmış/umutlarla taşırdım/ah sevgilim derdim, ölüm/ne kadar çoktu yaşadığımızda."

Bir "ağır keder atlası" gibi yaşadığı ve yazdı, Ankara'yı bilirim, İzmit'i yazdı, Sivas'a gitti, "bana söyleyin/kim var/aramızda/biraz ölmeden/bir türkü tutturmuş giden" dizesini mi mınlıdanyordu, yoksa "ey ömür, ay batınca kendine/bir başka yer ara ey ömür" mü diyordu, 2 Temmuz 1993'e giderken

Sivas yollarında geçeleyn.

Bavulunun rengi sanki bir kitap kapağı gibi, eflatun, işi açınca vişneçürüğü ve bordo arasında bir keder. Sesi de öyledir, tarazı, genizden, sözcüklerinin dumanı üstünde tütüyormuş gibiydi, sıcak, güneşe çıkarılmış bir mahpus sesi gibi, bordo. Ama niye beyaz bir ölüm?

Gelmeyen Pazartesi

Barış Efendioğlu

İlk kitabı Neden Evlenmedim'le büyük ilgi gören Barış Efendioğlu Gelmeyen Pazartesi'yle artık bizden biri olan; kaktüsleri çiçeklere tercih eden, kadim sevgilisinin ardından, "Nasıl bulmak istiyorsan öyle bırak!" diye bağırın, Susam Sokağı ile büyümüş, gömlek ütileyemeyen, tombul elleriyle teknolojiye uyum sağlamaya çalışan ve bunaldıkça yollamadığı mektuplar yazan "Ekspert" in hayatını kendi mizahi ve eleştirel üslubuyla anlatmaya devam ediyor.

Yazarın yayınevimize yayımlanan diğer kitabı:

NEDEN EVLENMEDİM

Bizden önceki nesil; abalarımız, abilerimiz Bizimkiler izledi sadece. Üniversitelerini bitirdiler, evlendiler, çocuk yaptılar. Düz ama huzurlu bir hayat yaşadılar. Bizden sonraki nesil Bizimkiler'i hiç izlemedi. Nip Tuck'la büyüdü. Ale kurmay düşündü. Stüdyo evlerinde kendileriyle barışık yaşayacaklar. Zira onlar kendilerini ilk nesil önceki değer yargıları bilmiyorlar. Mutlular; internetleri, stüdyo evleri ve modern hayatlarıyla. Peki ya biz neyiz? Biz ne yapacağız?"

yitik.ülke.yayinlari

yitikulke.com • facebook.com/yitikulketap • twitter.com/yitikulke

genel dağıtım

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KAĞITHANE'NİN GÜZEL ABİSİ ÇERİBAŞI CEMİL

Tek katlı, iki katlı evlerin kapı önlerinde oturan kadınlar, tozlu yollarda küçük kamyonetlerle oynayan düşleri yakında çalınacak çocuklar. Bir de Cemil amcası var Yahya Kemal Roman mahallesinin başını bahçesini, faytonunu, deresini, mesire yerini, mezarlarını, Kağıthane Romanların tarihini bilen. Hurdaya çıkmadığı zamanlarda beyaz takım elbisesi kırmızı yeşeli ile mahallenin çeribaşısı, koruyup kollayanı, şairi, roman yazarı en önemlisi eğilmmez bükülmez bir yüreğe sahip olan Çeribaşı Cemil amcası.

Gece yarısı sabaha doğru getirilen hurdaların plastik şişelerinin, kağıtların, tellerinin arasında oynayan çocuklar, az kullanılmış giysilere ayakta, hurdadan çıkan oyuncaklara sevinen çocuklar. Çöp bir hazine... Eğer mahalle kentsel dönüşümden geçmemişse kimse açıktan ölmez. Küslük mendil kuruyana kadardır, bir taş çorba esirgenmez. Mahalle 2006 yılında yıkılma karşı karşıya geldiğinde mahalleliyle belediye başkanının kapısından ayrıldı.

Evler yıkıldığında mahalleli dağılmış diye kendi evinin arasına mahalleliye barakalar kurdu. Alternatif proje çizirdi öğrencilere, hâlâ o proje elinde on yıldır "yetkil" kimi görse eline tutuşturuyor. 2006 Eylül ayında mahalle yıkıldığında bir türü görünür olmayan komşularının derdini bir şiirle ifade etti:

"Evim yıkıldığında bir köpek kulübesi gördüm/Biraz kapsını genişletsem/Çocuklarım içine girse/lık gecimizde böyle geçti köpek kulübesinde/Ya durursa belediye/Burada bir Roman yaşıyor diye/Ya kırarsa köpek kulübesini benim yüzümden/Köpek yavrularıyla kalırsa sokakta? Ben nasıldır olsa sokaklara alıştım./Onlar benim çocuklarım acımadılar/Ben o yavru köpekleri acırm./Elimdeki sen lokmayı yavrulara verip/Arkamı dönüp giderken/Arkamdan Çingene diye bağırma larına alıştır."

Evler yıkılıp Sadabat viyadüğünde çadır kuran ve soğuktan ölen beş aylık Zeynep bebeğinin ölüm haberini bana verdiğinde birlikte çadır gittiğimiz gün gözleri dolu doluydu yıkılmıştı her derde deva çeribaşı. Hiç akıldan çıkmadı Zeynep bebek, evi yıkıldıktan sonra ölen Refika teyze, Binnaz teyze ve ölen Yaşar abi de onların ardından Roman çocukları için yazdığı şiir de benim akıldan çıkmadı:

"Belki ben görmem ama/Sen göreceksin küçüğüm/Naylon çadırın altında/ Bir battaniyeye sarılı küçücük bedenini/Soğuktan morarmış parmaklarımla/Biraz diren donma sakın/ İnan ki sen göreceksin küçüğüm/Bir gün bir evin olacak/Tek kalı bahçeli/Kapısının önünde parkın/Bir de ipten salmacığın/Yanında bir sürü Roman arkadaşın/Kendi geleneğini yaşayacaksınız."

O hiç boyun eğmedi... Gece yarılan hurda toplarken arkasından "Çingene!" diye bağışsalar da belediye başkanının, bakanların karşısında da dimdik durdu. Herkes çok meşgul, herkes çok yoğun, projeler peşinde... İki katlı evlerden lüks rezidanslar, ormanlarda AVM'ler çıkarma derdinde. Belediye başkanlarının oдалarında iş bitirenler... Hazine arazilerine el koyanlar... Vaktinden önce Roman mahallelerini ihaleye çıkaran belediye başkanları... Cemil amca ise yeğelinin cebinde alternatif projesi, önünde hurda topladığı çek çek arabası ile tek rüyası dağılan mahalleliyi bir araya getirmek Yahya Kemal Roman mahallesinde. Yollarda rastladığı çok meşgul "yetkili" alternatif projesini anlatıyor.

Bir şiirinde demiş ki Cemil Amca: "Ah ulan ah acının olduğuy yerde Aşk şiiri yazılır mı yazmazdım" Ah be Cemil amca ne güzel insanın ne de azdırın...

2006-2016 Kağıthane

NOT: Cemil Akmacı'yı yakından tanıma isteyenlerin için bir de romanı var: "Çeribaşı Rüstem Ağa" alın olursun...

YAŞIM'IN TIRAŞI

Düşünsene bir! Bu ilaç adamın borçlarını nasıl kapattı?

"İkinci bir ölüm haberi daha geldi" dedi Yaşım'ın berberi Ali. Yaşım yorucu yapacak durumda değildi. Gözleri kapalı, başı Ali'nin dizleri arasında, Cengiz'in kahvesindeki divanda uyanmıştı.* Cengiz elinde askılı kahveci tepsiyle ayaklarının dibinde duruyordu. Bu sırada odayı taze kahve kokusu doldurmuştu.

"Bir tane daha mı?" diye sordu, Cengiz bir kaşını kaldırarak.

"Bir kadın. İkili dışı ağrınan bir adammış. Hatta dişini bizzat ben çekecektim. Hızlı bir şekilde hop diye sökecektim ve dışı ağrısı falan kalmayacaktı ama o yaşamadı."

Bir eyleye Yaşım'ın çenesini avuçlayan Ali, diğeriyle tıraş fırçasını aldı.

"Sus bakalım, Yaşım efendi."

Berber, tıraş fırçasını köpüklü sabuna daldırdıktan sonra fırçayı Yaşım'ın yüzünde gezdirmeye başladı. Böylece Yaşım'ın söyleyeceği şey, ağrıya tıklıdı. Fırçanın sıcak kılları dudaklarını gıcıkladı. Ali, Yaşım'ın başını çevirip yanağını tıraş köpüğüne bulamaya başladı.

"Evet, yaşamadı. Korkmuştu. Resmen iki gıdım kandan korktu ve ilaç almayı tercih etti, Cengiz Bey."

"İlaç mı?"

"Şu yaşlı aktar var ya, ondan almış. Hani şu neredeyse çok olan... Eve gidip ilacı içmiş ve dışı ağrısı geçmiş. Hatta bu müzeviye ilaç bacaklarındaki romatizmayı da geçirmesin mi!"

"Ağrı sızı kalmamış."

"Üstüne üstlük ilaç, adamın borçlarını da kapatmış. Muhteşem valia."

"Ne! İlaç mı yapmış bunu? Nasıl olur ki?"

Berber gözlerini devirdi ve iç geçirdi. Yaşım'ın başını çevirip harekete öbür yanağını köpürtmeye başladı.

"Büyük kalıyor mu?"

Yaşım başını salladı. Bir şey söylemek istiyordu ama fırça ağzına çok yakındı.

"Güzel, büyük kalıyor." Ali yeniden fırçayı sabuna buladı ve hızla Yaşım'ın suratında gezdirdi.

"Ne somuştunuz?"

"Diyorum ki bir ilaç nasıl olur da insanın borcunu kapatır?"

Berber omuzlarını silkti. "Bu daha bir şey değil."

bahsettigim kadın."

"İkinci mi?"

"Evet, o kadın. İnandır mısın bir şey çocuğu varmış."

"Sen öyle diyorsan öyledir..."

"Beş çocuk! Egzaması için aktardan bir karışım istemiş ve ne olmuş biliyor musun? Bundan sonra çocuk sahibi olmasına engelleyecek bir şey vermiş ona."

"Yanlış ilaç mı vermiş?"

"Onu bilemem. Adama verdiği ile aynı ilaçmış, diye duydum. Hayır, konuşmaya çalışma Yaşım efendi! Sıra usturaya geldi, kıpırdamaman lazım."

Berber, uzun usturayı gösterişle salladı ve Yaşım'ın üstüne eğilip düşünceli düşünceli ona baktı. Yaşım de bakışlarına karşılık verdi.

Dalgın dalgın "Üstelik aynı bademsi tat varmış ikisinde de" dedi berber gözlerini Yaşım'den ayırmadan. Sonra uyanıp bir ucu duvara tutturulmuş deri kayış kendine çekip usturayı ileri geri kayışa sürtmeye başladı.

Yaşım dudaklarındaki köpüğü almak için hareketlendiğinde "Baş geriye, Yaşım efendi" dedi sertçe, konuşmasına fırsat vermeden. "İşte böyle, baş geriye."

Yaşım yeniden önlüğe doğru yattı ve başının altında Ali'nin dizlerini hissetti. Başını azıcık daha geriye yatırmış köpük ağzına girmeden konuşabilecekti. Divanda kıpırdandı ve ağzını açtı.

"Çok belli -" diye başladı ama berber boştaki eyleme bumnunu sıkıştırıp Yaşım'ın kafasını sabitleyince Yaşım derin bir nefes almak zorunda kaldı.

"Konuşmaya çalışma, Yaşım efendi" dedi berber nazikçe. Usturayı kayırdı ve Yaşım'ın ensesine kadar pürüzsüz bir yol açtı. Ustura gerçekten çok keskindi. Cengiz kafasını kaşdı. "Anladım ki, bu ilaç ne menem bir şeymiş?"

Ali, Yaşım'ın burnunu bırakarak nefes almasına izin verdi. Sonra bir daha tuttu ve bir pürüzsüz geçiş daha yaptı.

"Şöyle ki Cengiz Bey..." diye mırıldandı. "Hani hep nezleden yakınırırsınız ya..."

"Nezle mi? Evet, tanıdığım herkesten çok nezle olurum."

Düşünüyordum da eğer şu aktarın ilacını alırsan belki nezle olmanın kurtulursun."

"Nezle oluyorum ama benim o adam gibi borcum yok ki."

"Olsum ileride de olmayacak zaten. Tabii ilacı denersen..."

Ustura Yaşım'ın çenesinden bir geçiş daha yaptı "Aslında aklıma yatmadı değil."

"Bunu söyleyeceğini biliyordum." Bir geçiş daha! Yaşım'ın burnunu tutmaya devam eden Ali, Yaşım'ın kafasını öbür yana çevirdi. "O yüzden sana ilaçtan biraz aldım."

"Çok naziksin. Aslına bakarsan nezle olmaya başlamıştım ben de..."

"İşte orada masanın üzerinde." Yaşım'ın burnunu bıraktı ve ağzının dibini almak için bıyığını kaldırdı.

"Bu şişe mi?"

"Evet, o. Hepsini iç, nezlen falan kalmayacak." Ustura çenesinden geçen Yaşım yine irkildi.

Berber usturayı silip kenara koydu. "Tamamdır, Yaşım efendi."

Yaşım divandan fırladı ve elini uzattı. "Dokunma ona!"

"Efendim?" dedi Cengiz eli şişede.

"Dokunma", diye tekrarladı Yaşım.

Ali ve Cengiz baktılar.

"Bunu içmemi istemiyor musun?"

"Tabii ki hayır. Düşünsene bir! Bu ilaç adamın borçlarını nasıl kapattı? Çünkü adam öldü. Kadının daha fazla çocuk sahibi olmasına nasıl engel oldu? Çünkü o da öldü. Zehir bu zehirli Muhteşem arsenik."

"Arsenik" diye tekrarladı Yaşım'ın berberi iki sıcak nemli havluyu Yaşım'ın yeni tıraşı yüzüne bastırırken. "Ölümün bir zehir, vay bel Ben bunu nasıl düşünemedim?"

Cengiz şişeyi bıraktı. "Tamam, tamam dokunmuyorum. Zehir ha"

Cengiz yaşaşa Ali'ye göz kırptı ve başlarını salladılar.

Ali alaylı tavrını sürdürerek,

"Tabii tabii" dedi. "Sen ünlü bir dedektifsin ya, şıp diye anlarsın. Biz kimiz ki! Basit bir kahveci ve berber..."

ÖZGÜRLÜĞE İÇELİM!

Tutku. Biraz tehlikeli ve iddialı bir kelime. İçinde tutku varsa anların, sabır da vardır, inanmak da ve sevgi... O zaten baş aktör. Tutkuyla, sabırla, sevgiyle... Şarap yapmak işte böyle dir. Yetiyor mu? Hayır.

Çok katmanlı var. Çok etkeni, etkileyeni, tanırısı.

İçinde emek var, haval var, öngörü var, tecrübe var... Var da var.

Doğumundan başlar ama birkaç nesil öncesinden. Çocukları, onların çocukları, yeni tanışmalar, yeni evlilikler, uyumlu evlilikler, boşanmalar, güzel çocuklar, doğmamış çocuklar... Doğup da yaşamamış çocuklar.

Hangi üzümlü hangi toprak için uygun, o toprağın hangi yönüne nasıl dikilmeli, yünü nerede olmalı, ne kadar güneş ne kadar rüzgâr almalı, ilkbaharda neleri olmalı, sonbaharda nasıl budanmalı?... Tee bağda başlıyor işte.

Her omca aynı mı acaba? Değ il elbet. Her omcanın üzümlü farkı, her sene de farklı şarap verir ve o şarap her sene farklı gelir.

Kimle evlendiyse, nasıl evlendiyse ona göre gelişir.

Nışan, Anadolu'da birbirini tanımayan gençler için tanışma sürecidir.

Kupaj da öyle. Nışanların genç şarapları. Tanışmalar da uyumları mı baksınlar diye. Anadolu'nun zarif Kalecik Karası, fet-tan Şiraz'la anlaşabilecek mi bakalım? Ne kadar süre gerekli mı "nışan dönemi" için bakalım?

Belki de şahane bir evliliğin başlangıcı olacak. Belki ara bulucu anneler babalar gibi biraz fıçıda kalırlarsa daha iyi olacak.

Belki de hiç uyum sağlayamayacaklar. Dünya ya bambaşka bakan çiftlerin birlikteliklerinin bitmesi gibi. Biri her başka bir yerde duracak.

Şarap yapımcısı, winemaker veya önolog olmak işte böyle bir şey.

Kelime ilk olarak Yunancada "olios-inos" yani "şarap" ve "lo-gos" yani "bilim" kelimelerinin birleşimi ile "şarap bilimi" olarak karışımza keşiyor. 1955 yılında ise önoloji ismini aldığı nda, bir meslek ismi olarak kabul ediliyor.

Fransızlar için önolog kelimesinin anlamı; şarabın üretiminden satışına kadar olan süreçte rol alan kişidir. İngilizler ise önoloğa "winemaker" diyor.

Okulu da var ama yeter mi? Yetmiyor. Şaraba öyle her şey kolayca yetmez.

Şarap yapımcısının iyi eğitilmiş bir burun ve damağı olmalı. Kimyayı, coğrafyayı, havayı bilmeli.

Başa çıkabilmesi bilmeli.

Çünkü...

Şarap yapımcısı sadece yolları açan olur. Yolda şarabın kendisi yürür. Yürüten olmaz, olamaz. Merdiven olmaz mesela şarap yapımcısı. Kendi çıkıp merdivenden şarap. Hangi katta duracağını kendi bilir. Daha ne kadar çıkabileceğini de. Çıkar-ken düşüp düşmeyeceğini ise kimse bilmez, bilemez... Özgürdür şarap. Belki de şu hayatın en özgürüdür.

Patrick... Özgürlüğe içelim!

DUYGU DURUMU

Yazar olmadan önce işkoliktim. Hayatımın on altı yılı, haftanın en az altı günü, günde ortalama on iki saat çalıştım. İş

yoksa iş çıkartırdım, kriz yoksa kriz çıkartırdım. Bol sıfırlı bir satış sözleşmesine imza attırmak, "Brakiyorum," diyen müşteriyi geri çevirmek, çoklu parametreleri analiz edip yorumlamak, şursusuzca taleplerde bulunan yöneticilere uygun bir şekilde hadlerini bildirmek, kulis yapmak, benseiz işlerin yürümeceğini ispatlamak, mesai arkadaşlarımın aptallıklarıyla dalga geçmek, kuyruğuma basanı zekâmla süründürmek gibi tutkularım vardı o zamanlar. İşten arka kalan zamanlarımda ise ya hobi olarak çalışırdım ya da kahve, rakı, bahanesi ne olursa olsun muhtelif eş dost buluşmalarında yaptığım işleri anlatırdım. Ve inanın bana çok sıkıcıydım.

Telefon çalar, haber gelirdi...

Vefat, hastalık, sevgilimin beni terk edip beyanı, sokakta patlayan bombalar, öldürülen kadın, hiçbir şey beni içimden alıkoymaz, ezilmeye kıyamet kopsa telefonu kapattığım gibi işimi yapmaya devam ederdim. Duygularım vardı elbet ancak duygu durumu asla çalışmama mani olamazdı. Bir işkolik olmak için öncelikli olarak aranan özellik de buydu.

Bundan bir yıl önce, sabahın üçünde "Yarın gelme, istemiyorum" cümlesiyle beni kovan patronum sağ olsun "grafon" sıfatını kaybetmemle birlikte tek işim yamaz oldu.

Önder'in bir aşkâmıştı "Yeni bir dergi hazırlıyoruz. Güzel bir kadro topladık ama eksik olan şeyler var. İstanbul'dan kaçan, Dağç'a yerleşen, kedileri seven birini tanyor musun?" demesi de aynı düşünme denk deriyordu. Kendine güvensizlik di-ye boyu... Yazma işi o vakte kadar benim için duygu durumuna bağlı ehlî keşif bir mevzu... "Denerim" demekten öteye geçmedim. Neyse ki son bir yıldır hayatım pek yolunda gitmedi de kimseye mahcup kalmadım.

Başta haksız yere işten kovulmuş olma durumumla, sırf Dağç'a yaşıyorum diye havayla bana güzel olduğunu sanan insanlarla karşılaşmıyordum. Hastane koridorları ve mezarlıklarda geçen dolu dolu bir yaz mevsiminin ardından, hayatımın geri kalanıyla ne yapacağım buhranları, iflah olmaz bir yalnızlık duygusu, anladım bana bakan bu kadın da kim sevdiği, sevdiği ayrı, birkaç sınırlı kişiyle yaşadığı, doğuş sancılarını derken ne kadar ne de elim hiç bo-

kalmadı.

Hayat hep kötü gidecek değil, derler ya...

Bir süredir duygu durumum: Sakin, mutlu ve huzurlu... Kafamın içinde kavgas, gürültüüstü bir ay geçiyordum. Sohbetlerde ne bir zamanlar yaptığım işleri anıyordum ne de bugünlerde uğraştıklarımı anlatıyordum. Onun yerine yemek tarifleri veriyordum. Sesim eskisi kadar gri çkmıyor, anlatılmaktan ziyade dinlemekten daha büyük keyif alıyordum.

Sonuç? Günlerdir boş bir Word belgesi karşısında yanıp sönen yet imlecini izliyorum. Temmuz sayısı için en geç Haziran'ın 10'unda teslim

etmem gereken 5000 vuruşluk yazı... Haziran'ın 15'i oldu, bekliyorum ama yazı gelmiyor. Hayatta her şeyin bu kadar yolunda gitmesine de alışık değilim. Ben ki yılların kideмі işkolüğü, tek işim gücüm yazmakken, bu dinginlik içinde yazmayı beceremiyordum.

Finansal dayanıklılık, müşteri ilişkileri yöneticiliği, medya direktörlüğü, garsonluk gibi pek çok iş deneyiminin ardından beni her daim mutlu edecek olan mesleği buldum. Peki, süreklilik halinde yazabilirim mi? Yazmak için aradığım şey, bir şeyler kaybetmem, canımın yanması, kavgarıların susması mı lazım? Sakin, mutlu ve huzurlu günlerde üretmeyecek miyim? İyi yazmak için bedbaht bir hayat süreceğim ya da iyi hissetmek için yazmak mı vazgeçeceğim? Bilmiyorum. Öğreneceğim. Yine dönüşüyorum, yeni bir şeye dönüşüyorum. Akıl almak için aradığım eş dost "Bu artık senin işin, duygularını işine karıştırma" diyor. Olacak iş mi? Belli ki artık işkolik değilim. Yine de hatırlarımca evden çıkmadan yazdığım zamanlar oluyor ama çok şükür ki duygu durumu bağımsız sadece iş olsun diye yazmıyorum. "Sen mutluğun resmini yapabilir misin Abidin?" diyen büyük ustaya saygıyla kelimelerden yeni bir ben yaratmak için yaşıyorum.

VIŞNAP NEDİR BİLİR MİSİNİZ?

Tarih ve doğa cinayetine alet olan sözde mimarlara ve restoratörlere (ki onlar kendilerini çok iyi bilir) lanet ediyorum.

Çengelköy Vapur İskelesi'nden çıkıp taş parke döşeli dar yolu geçtinizde, karşıdaki çınar ağacının yanından yukarı giden yokuşu görür, onu tırmanırken, yan yoldaki Ayazma'yı arkanızda bıraktıktan sonra çatallaşan yolda sola devam ederseniz hâlâ kapanabilme özelliğini koruyan büyük ahaşpan ana kapiya varır, bu kapıdan içeri girince sağa döndüğünüzde, hafif bir rampa ile yüz metre sonra, birinci köşkün önüne varırsınız.

[Cumhuriyet'teki köşe yazılarımda, çok kısa cümlelerle ve neredeyse her cümle satır başı olmak kaydıyla, hem kolay okunur hem de kolay algılanır yazılar yazdığımı bilerseniz bu uzun cümleli girişimi yazırgayabilir. Siyasal nitelikli köşe yazılarımla, bir edebiyat dergisindeki anı yazıları arasında bu kadarlık üslup farkını çok görmeyin bana: Bilirsiniz, kendimi yenilemeyi, değişik biçimler denemeyi, Türkiye'yi zenginleştirmeye çalışırken, aynı anlama gelen Öztürkçe ve Arapça sözcükleri, kelime tekrarı önlemek için, aynı cümlede kullanmayı severim.) Kapı kapanıp arkasındaki kol yerine oturtulduğunda, köşke girmek zorlaşırdı, çünkü sağında yol ile bahçe sınırı belirleyen yüksek setin taş duvan, solunda da çilek tarlalarıyla yine köşkün bahçesini (parmaklığı) ayıran düşük setin boşluğu vardı.

Kapıyı geçtikten sonra, fıstık çamılarıyla bezemisi Parmaklık bölümüne girmeyip sağa devam ettiğinizde girdiğiniz dar toprak rampanın sağ tarafında, köşkün setli bahçesinin yolun sonuna doğru açılan taş duvan vardı. Rampa'nın sol tarafı yeşillikti; bu yeşillikler arasında yolu "orman" dediğimiz camlarla dolu bölgeden ayrılan defneler ve "Vişnap" dediğimiz, sonradan başka hiçbir yerde görmediğim ve yemediğim, şarabi renkli, buçuk tadı olan bir meyvanın ağaçları vardı. Vişnap, vişneye benziyordu; hemen hemen ta-

onun renginde koyu kırmızıydı ama ondan biraz daha iri, biraz daha sert ve tadı ekşiden daha çok, buruk denilebilecek garip bir meyvaydı.

Sonradan "*Vişnap nedir*" diye araştırdığımda, bizim hiç kullanmadığımız bir anlamını, vişne suyunu da vişnap dendiğini öğrenmiştim.

"Acaba vişnap diye bir meyva yok mu, ben mi uyduruyorum" diye kendimden kuşku duymaya başlamıştım ki ziraatçılar imdadına yetişti:

Gerçekten böyle bir meyva vardı ve vişne ile kirazın aşılmasından elde edilen ağaçların meyvmasına vişnap deniyordu.

Şimdi bu yazıyı yazarken altı-yedi yaşımdan on beş yaşına kadar tam bülüğ çağında yaşadığım o cenneteki vişnap tadını damağımda hissediyorum...

Bir daha ömrümden görmediğim ve yemediğim için, vişnap bana, yeterince sahip çıkamadığımız için kovulduğumuz o cennetin özel meyvası gibi geliyor...

Ve o doğayı, o çevreyi, o mimariyi, o köşkeri, bahçeleriyle birlikte talan edenlere, buna emir ve izin verenlere, bu tarih ve doğa cinayetine alet olan sözde mimarlara ve restoratörlere (ki onlar kendilerini çok iyi bilir) lanet ediyorum.

Birinci köşk de öteki iki buçuk köşk gibi, iki katlıydı.

Önünde, beyaz mermer döşeli, iki yanı mermer sütunlarla desteklenmiş, ikinci kattaki çıkmanın altında kalan müthiş bir veranda olan alt kat, kiraya

li yandaki sütunların dayandığı alçak duvar, yine beyaz mermerden, yüksek bir çirçelik biçiminde, ortası toprak olarak yapılmıştı ve içinde akşam sefalet vardı.

Hani şu tohumları halüsinasyon gördüren doğa harikası çiçekler!

Mor, sarı kırmızı, pembe renkleri büyüleyiciydi...

Akşam güneş battıktan sonra açarlardı. Tohumları siyah siyahı ve adeta "Beni yiyin" der gibi dökülürlerdi...

Ama doğrusu kimse uyarmadığı halde, o tohumlardan yemek hiç aklımda gelmemişti.

Verandanın önu ve iki tarafı açık olduğu için, sağanak halinde yağın yaz yağmurları sırasında, kulaklarımızda çağıldayan o muazzam ses ve bahçeden buram buram yükselen o muhteşem toprak kokusu ile adeta doğa sarhoşu olarak orada oturup kitap okumak, aileyle sohbet etmek veya yirmi sual oynamak çocukluğumun unutulmaz anıları arasındadır.

Örneğin, bir İstanbul folkloru karakteri olan "Pazarola Hasan Efendi'nin kim olduğunu (Google'layın bakalım.) o oyun sırasında, annemle birlikte babama karşı tuttuğumuz bir soru sayesinde öğrenmiştim.

Üst kat komşumuz, ev sahibimiz **Zehranım** teyze, yan komşularımız **Lütfiyanım** teyzeye, **Paşanım** teyzeydi.

ÇÖPLERDEN SEMT ANALİZİ:

ZEKERİYAKÖY

Sarıyer'e altı, şehir hayatına onlarca kilometre uzaklıkta bir yer Zekeriyaköy. Türkiye'nin en kalabalık ve en pahalı köyü. Herhangi bir köyde yaşamak için betonarme bir ev yapacak kadar cüzi bir para yeterlikten Zekeriyaköy'de yaşamak için milyonlarınızın olması gerekiyor. Çünkü Zekeriyaköy, şehirde yaşamayan ama şehirden ayrı da kalamayanların yaşam alanı.

Dünyadaki tüm canlılar bir bütünün parçası olarak gezegenin sürekliliğini sağlarken, insan kendisi dışında kalan tüm canlılardan başka türlü bir vasma sahip olduğu bilinciyle yaşamını şekillendiriyor. Nasıl toprak tohuma, tohum toprağa muhtaçsa insanlar da birbirlerine ve dış dünyaya muhtaç. Ama insanoglu kendi icadı olan parayı kazandıkça kendi türü de dahil olmak üzere her şeyden olabildiğince uzak yaşamaya çalışıyor.

Bu ay Zekeriyaköy'de çöp analizi yapma fikrini ortaya atarken bu yazıya böyle bir giriş yapacağımı hiç düşünmemiştim. Fakat Zekeriyaköy'de gördüklerim beni insanların yalnızlıklar ve yalnızlıklar için servet harcamaları hakkında sorgulamaya itti. Kapılarına kilit üstüne kilit vuran ve bahçelerindeki Kangal köpekleri ile dış dünyaya aralarında güvenliğin kalktığı oluşturan Zekeriyaköylülerin tekil yaşamları ve güvenlik telaşları villalarının önünde ki çöp kovalarından bile belli. Çünkü Zekeriyaköy halkı çöpleri bile ayırmış durumda, her villanın önünde o haneye özel bir çöp kovası duruyor. Villaların önündeki çöp kovalarını gözümün içine bakan Kangal köpeklerinin gerginliği ile incelemek yine de güzeldi. Birkaç sokakta çöp kovalarını gezdikten sonra caddenin üzerindeki konteynerlerden de iç kısımdakilere benzer bulgular edindim.

Detarycı Zekeriyaköy

Zekeriyaköy'e gidenler Sarıyer'den geçmek durumundadırlar. Reklamcılar da hedef kitlesini iyi taniyor olacak ki yol üzerinde içecek reklamlarında gördüğümüz ürünlerin ambalajlarına çöplerde rastladık. Ekonomik anlamda bir sorununuz olmayınca başka şeylerle ilgilenince zaman bulabiliyorsunuz. Limonata veya yoğurtlu içecek zaruri bir ihtiyaçta dahi şeyler değil. Limonata ve yoğurtlu içecek dışında çöplerden çıkan diğer içecek ise hazır sıcak kahveye, içecek tercihleri bu yönden dikkatimi çekti en önemli husus tüm bu ürünlerin tek kişilik ambalajlarda tüketiliyor oluşu. Kurumaysı seçimi diğer pek çok ürüne göre tüketici profilini daha net ortaya koyar. Zekeriyaköy

Önce arkadaş edinebilmek için, sonra da yalnız kalabilmek için para harcıyoruz.

kilosu elli lira civarı olan Antep fıstığı tüketiyor. Tuz gibi temel tüketim maddesi de çeşitleniyor. Iyotlu tuz, kaya tuzu, limon tuzu gibi ürünler detaylara verilen önemi gösteriyor. Ucuza marketleri ürünlerine en az rastladığım yer Zekeriyaköy. Bunu biraz da market sayısının azlığına bağlıyorum ama yine de konserve gibi uzun ömürlü ürünleri ucuza marketlerinden alıyorlar. Uzun ömürlü demişken kentten ve hayattan uzak olduklarından olsa gerek dondurulmuş köfte, bakla, barbunya, içli köfte gibi ürünlere çokça rastladım. Dondurulmuş salatalıklı karıştırdığımda ise varoluşumu sorguladım. Dondurulmuş ürünlerin ilgi çekici tarafı ise bu ürünlerin ev yapımı olmamalıydı. Hangi zamanda yaşadığımı bilmiyorum olsam kılık ya da savaş zamanı yorumu yapabilirdim. Ama bu kadar güvenliğin önem veren bir semti gezince ister istemez insanların "can boğazdan gelir" felsefesiyle yemek stoklamalarına şaşmamak lazım. Derin dondurucular bir çeşit sigortaya dönüşüyor Zekeriyaköy'de. Tabii bir de jeneratöre sahip olduklarını düşününce mantıklı geliyor bu durum.

Organik gıda burada da popüler. Ev yapımı dondurulmuş gıdanın akabinde organik yumurta, peynir, biber gibi ürünler semtte revaçta. Çok sık olmasa gerek ama evde yapılan yemeklerde doğal sızma zeytinyağı kullanılıyor. Kahvaltılık ürünlere çok az rastladım. Bu durum erken vakitte uyanmadıklarını da görüncü öğün atladıklarını işaret etti. Bu yüzden

peynir büyük ambalajlarda satın alınıyor. Apatatif zihniyeti "az ye sık ye" mottosunu yaşıyor.

Kaliteli deterjan, kozmetik ve hastalığı da yok ediyor

Semtin çöpleri pahalı sıvı çamaşır deterjanları, yumuşatıcılar ve leke çıkarcılarıla doluydu. Temizliğe çok önem veriliyor. Bunu da sağlığın sigortası olarak görüyor olsalar gerek ki herhangi bir antibiyotik veya ağrı kesici ilaç artığına rastlamadık. Naneli organik boğaz pastili tüketimi de mevsim geçişinde soğuk içecek tüketiminden kaynaklanıyor olsa gerek. Semtin sakinleri kozmetik ürünlere bir hayli mesafeli olmalı. Düşündüğüm gibi buradan işe gidenlerin sayısı oldukça az. Evde geçirilen vakit kozmetiğe olan ihtiyacı düşürüyor. Zekeriyaköy'ün ideolojik duruşu gazete tercihlerinden kendini ele veriyor. Semtte genellikle Hürriyet gazetesi okunuyor.

Her analiz bana bir ders niteliğinde. Zekeriyaköy'de hayatlar arasına çekilen duvarlar bir tercihin sonucu. Ama görülen o ki önce arkadaş edinebilmek için, sonra da yalnız kalabilmek için para harcıyoruz. Zekeriyaköy'de de yalnızlık milyonlara liraya sahip bir ihtiyaçtır.

İlkokul sınıfındaki mevsim tablosu resmi;
İltibahar yaz sonbahar kıış.

Sonbaharda dökülen sarı-kızıl yapraklar,
kuru dallı ağaçlar arasında yürürken,
paltosunun yakalarını kaldırıp yalnızlığını kapatan bir adam.
Bana iyi gelemecek hazan.

Kış resmi beyaz, ve beyazın üzerine her renkte kaşkolü olan
çocuklar.

Gülümseyen kardan adam.

Güneşe âşık olan kocaman gözlerimin ne işi olabilir, kardan
adamlarla

İltibahar, günebakan tarlasında koşan anne ile çocuk.

Yeşilin en genç tonu, üzerinde ayıcıcekleri papatyalar, dört kişilik
bir ailenin piknik hazırlığı gibi.

Çok benlik olmasa da güzeldi

Elbette yazın tasviri, kendime gidilecek yerd.

Yolunsonu.

Kırmızı beyaz mavi renklerde bir deniz topu,

kumsalda neşe içinde bir aile.

Dayanma sebebiydi yağmurlara.

Karar vermiştim. Ben 'yaz' dım.

Yolun kendisini sevmeyi öğrendim sonra,
çünkü gidilecek yerler hep uzaktı.

"Havada durur" demiş eskiler,

bütün şirler.

İnsanlar kafalarını kaldırıp göremez yaşamaktan, mısırları.

Sadece şairlerin vakti var,

zaman bulunamayan anlara.

İnsanlar için tutup indirirler kelimeleri yeryüzüne.

Her mevsim şiiir oldu, hele yazın?

Kulaklar ve gözler, elbette kalp için daha meraklı olur, durup
okumak için.

Sabah erken kalkma mecburiyeti olmayana anlatmak daha kolay
aşkları.

"Sevda Sözleri"ni.

Kısa kolları gülümsemeler en ayrıcalıklı özlemimdi.

O ilkokul sınıfımızdaki

dört renkli deniz topu yaz resmi, içinde olmayı hayal ettiğim
hani...

Çok oldum sonraları,

ama özlemek;

kavuşunca geçen bir duygu değilmiş anlamıd.

Özlemek, hak etmenin anıartarı.

Açıyor en güzel kapıları.

Yaz olunca yazmak daha güzel.

Üç ay ismine sıkışması üzücü.

Haziranda sabah, temmuzda öğle vakti.

Harika bir akşam ağustos!

Sonra yağmurlu bir uyuklu...

Haziranı çok severim.

Ama ben temmuzu seçtim.

Ağustos ise güzel ama, hızlı geçer aşkamlar.

Sanki her gününde başka bir el sallama.

Kendime temmuzu ayırdım.

Tam ortasını severim aşkın

Sevdiğiklerimi o'na sığdırırım.

Ve tabii ki,

en sevdiğim temmuzda gitti.

Ardından, temmuzu da götürdüler

MALUMUNUZ ÜNLÜYÜM!

Bu haziranda, zerdaliler altına, çiçekler
kırmızıya ve vişnelere bordoya dönerken
yine hüznünlüyüm. Dünyanın kendini
kaybetmiş iki delikli silindirik canlısı "insan"
sorumsuzca yaşadığı gezegeni katletmeye,
"taptığı" para denen nesne için onurunu
satmaya ve karanlılığı ilke edinip ateşli
silahların zulmüyle birbirini yok
etmeye devam ediyor. İssiz
adada kalmışçasına yalnızlık
benliğimizi sararken
sosyal medya ıssız adaya
sığındığımız bir yer oluyor.
Bu sabah şöyle bir ilet
aldım:

"Merhaba; ben yazacakım
ve siz okumayacaksınız
biliyorum, ya da öyle tahmin
ediyorum. Sayfınıza beğenmeden

önce size karşı ön yargıları vardı çünkü pek
fazla göz önünde olan bir insan değilsiniz. Ben
Madrilimiyim. Bir Kürt kıyım. Kürtlüğüme,
insanlığımıza gurur duyuyorum ama örf ve
adetlerimizin utanıyorum. On beş yaşında
zorla evlendirildim, çocuk annesiyim, otuz
bir yaşımdayım ve on sekiz yaşından bu yana
kalbimde pil ile yaşıyorum. Vücudumu bir
görseniz ameliyatlardan paramparça. Eşimden
kaçarak kurtulabildim. Ufak oğlumla yalnız
yaşıyorum. Müzikhollerde sanatçılık yapıyorum.
İstemeden bir hayata sürüklendim. Yani şimdi
diyecekseniz ki; Bana ne bunlardan? Bu arada
siyasetten hiç anlamam, çokda cahilim, kültür
sıfır. Barbaros bey, ben sizin paylaşımlarınızdan
çok etkileniyorum. Çok hoşuma gidiyor. Cesur
bir 'Ada'm, 'güzel yürekli bir 'Ada'm', cesir
düşünen bir 'Ada'm'. Ben sizinle tangımsak
istiyorum. Bunun da olmayacağını biliyorum.
Ama böylele sadece gözünüzü bakıp konuşmak
istiyorum. Bir kez söz.

Vallahi bir daha istemeyeceğim. İstersem
..... ösün! (B.B.)"

Daha bu iletinin duyulan kor gibi benliğimi
alevlerken ikinci bir iletilyi açıyorum:

"Bana bak! (A.E.) Küfrün bin bir
para... Din, iman, peygamber kelimeleri
serpiştirilmiş gibi sıyrılıyor arada. Orlando'da

de cehennemin dibine gitmemişim
aslında... Merakla profilini inceliyorum.
Eskilerin silinmesi unutulmuş sayfasında
gezindikçe, yakın tarihinin içler acısı değişimini
gözliyorum. Enteresan bir kişilik, Musevi bir
kalem firmasının bayii. Otuzlu yaşlarda. İşid

bayrağı ile "Hayırlı Cumalar'dan önce
cinsel paylaşımlar var "timeLine"

ında. Arkadaş listesinde escortlar
ve apaçıklar gırla. Ensar gibi
dini ve sözde sosyal yardım
derneklerinde olanlar hiç yok
onun hayatında. Kim bilir
Enderunlu Fazl'ın Deft'er-i
Aşk'ındaki bir kahraman
saklı belki altıyapısında... Silip
engelliyorum hesabı. Bir sonraki
gönderiyi okumak üzere imlecimi
sallıyorum.

"Merhaba halk kahramanları... Size
söylüyorum, bize mi diye sormayın hepiniz işte!
Güzel ülkemizin güzel insanları... Gülümsemesi
alınır çatından vurulmuş çocuklar... Otuz
iki yerinden delik deşik, mutfakında edebiyale,
boyulu boyuna yatan ev hanımı... Kolunu
patronuna verip olarak bırakan işçi abimiz...
Daha iyi bir gelecek için çırpınırken polis
abisinin ikram ettiği çor ve gazla yetinmeyi
bilen öğrenci kardeşler... Nasıl olsa oruçlu değil
diye köşe başı kötek restoranın sunmuş olduğu
iftariye dayığı komşusuyla paylaşan yığıt
delikanlı. Namaz kılmadığı için kendini ahırda
bulanla, otobüse binmiş olması bile başı başına
bir taciz sebebi olan kız arkadaş. Tercihleri
boyunlarında yağlı urgan olmuş gökkuşağının
çocukları, sizleri unuttur muyum hiç. Kahramanı
başka yerde aramayın. O siziniz. Bunca zorluğa
rağmen kocaman yüreğiniz ve bir hâlâ bir ve
beraberiz. İyi ki...! (U.G.)

İşte tam o an yüreğime bir nebze su
serpilmişim kapı çalıyor. İleri faşizmin
makemleri bir tebliğat ile bir ifade celbi daha
ulaştırıyor. Düşündüğünüzü söyleyemediğiniz
zaman, "düşünce özgürlüğü" sadece reklama
dönüşüyor ve karanlılık adım adım enzenize
yaklaşarak kötü koku nefesini bir kez daha
size iletiyor. Ne mi yapmalı? Kimlerin ve nelerin
kalacağını değil kimlerin ve nelerin çıkması
gerektiğini iyi hesaplamalı.

CİNDİRELLA'NIN KAYIP AYAKKABISININ İZİNDE: GEDİKPAŞA

Cindirella kayıp ayakkabısı neden Gedikpaşa'da aramadı? Gedikpaşa'nın yalnkak sokaklarında dolaşırken eminim bu kadar bally'i ciğerlerine çekseydi ayakkabısını bulurdu diye düşünüyorum. Gözümde kestirdiğim bir hanın üst katına çıkardığımda, ağızlarında biriktirdikleri ciğerleri ellerindeki tabanlara takıp etkilemek zorlandığım bir hızla çakmakta olan bir usta ve onun yeni yetme çarapını görüyorum. Hızından gözlerimi alamadığım ustanın mahareti beni cezbediyor ancak bu hızın onu zamana karşı yenilmekten alkoymadığını birazdan öğreneceğim, henüz bilmiyorum. İçeriye girip trafaktaki karmasının detaylarına dikkat kesilmeye çalışırken ustanın adının Çetin olduğunu öğreniyorum. "Biz bu mesleğin içine doğduk," diyen Çetin Usta baba mesleğini 35 yıldır devam ettirdiğini söylüyor.

Zanaat ölüyor

Dudağına kondurduğu bir tebessümle beni dükkânındaki tahta iskemleye buyur ediyor ve başlıyor kunduracılığı anlatmaya, "Kunduracılık bir zanaatı eskiden. Kösele tabanlar kullanırdık biz. İnce ince delik açardık, işlerdik ayakkabıyı tek tek. Tüketim artık ça haliyle üretim de arttı, her şey makineleşti. Zaman geçtikçe köse ortadan kalktı, fabrikalaşmayla hazır plastik tabanlar ortaya çıktı. Nasıl eskiden sofra adabı vardı da şimdi hızlıca hamburger yiyecek doyan bir nesil türdün, aynı kösele adabını alın तरीte yapılan üstalk isteyen kunduracı vardı. Şimdi her şey makinalarla seri üretiliyor. Zamanla üretim hızlandı. Biz yavaş kaldık, artık yetişemiyoruz. Pek çok şey boyun eğmek zorunda kalıyoruz."

Bu esnada durmaksızın kundura yapmaya devam eden Çetin Usta, eski kunduracıların şimdiki kilerden çok daha sağlam ve sağlıklı olduğunu söylüyor. "Eskiden bu kadar kimyasal yoktu. Köse kullanılırdı. En iyi ayakkabı koyun derisinden yapılırdı, artık vinleks (suni deri) yaygın. Dikiş vardı her şeyden önce, yapıştırma yoktu. Bizim birkaç saatte hazırladığımız kundurayı bir makine hızla yapıyor ama ne fayda, 2-3 yıl giydiğiniz ayakkabıyı şimdi 3-4 ay giyiyorsun. Şimdi biz ustalar bile plastik taban kullanmak zorundayız," sözleriyle sitem ediyor.

Kundura 70'li yıllarda zirve yaşadı

Eskiden haftada 70-80 tane kundura üretebilirken şimdi 400 tane üretilebildiklerini anlatıyor Çetin Usta. Kulağına ilk başta olumlu gibi gelen bu cümlemin aslında içerisinde büyük bir sitem ve üzüntü yatıyor, sonradan hissediyorum. "Bu meslek 70'li yıllarda zirvesini yaşadı. O zamanlar bir sanattı. Biz 7-8 yıl çarlık yapmadan usta olmazdık. Anlatıldığı işlemler ağır işlemlerdi. Şimdi yoldan geçen bir kişiye bir ayda işi öğretebilirsin. Çünkü incele, detay kalmadı. Bu sebeplerden dolayı adabı olarak çok üretiliyor ancak kalite olarak eskilerin yanından geçemez bu kundura!," diyor ve şöyle bir çarğını süzüyor.

"Hepimiz balciyöz"

Bulduğumuz o ortamın sağlığını koşullarının göz ardı etmeye çalışarak ortaya hakim olan ağır balı kokusuna nasıl dayanabildiklerini soruyorum. Çetin Usta, "Biz balının içinde yaşıyoruz. Dışarıdan geleni rahatsız etse de bizim bünyeleri alıştı. Gerçek balıcı biz olduk yani," derken güllüyor. Tam bu sırada imalatthanenin patronu gelip ustalarla konuştuğumuz görünce bizi kovuyor. Kendimi kapının önünde buluyorum. Aytağımdaki seri üretim ayakkabıları gözüm takılıyor. Zihnimde Çetin Usta'nın tabanlara çaktığı ciğerlerin izleri, gönlümde beni hayata karşı mutlandırın masalları mağlubiyetiyle Gedikpaşa'nın sokaklarını arşınlamaya başlıyorum.

BU DÜNYADAN BARADAN GEÇTİ

Biz bu şehri neden severiz?

Dalgacı martıları, şaşkın balıkları, yaz telaşları, güzel kadınları, unutulmuş eski sokakları, daha say sayılabilsen bir dolu aşk malzemesi yüzünden değil mi?

Bir de bu şehirde Hüseyin Baradan'la karşılaşma ihtimali vardır.

**Biz İzmir'i
Hüseyin
Baradan için
de severiz.**

Akşamüzeri olmuş, güneş başını Körfez'e gömüldü gömecek. O, Pasaport'a oturmuş, pırasa büyüklüğünde rakı kokusu, parmaklarında tuzlu rüzgârlar Menderesi izler. Nereye bakar dalgın dalgın? Rahmetli babası İsmail Hakkı Bey'in tuttuğu balıkları mı düşünür acaba? İzmir Ticaret Borsası Muamelet Müdürü İsmail Bey, İkinci Cihan Harbi'nin karneli günlerinde evin gidecek ufulan mutfağına biraz daha katık götürülebilmek her Cumartesi Menderekteydi. Oltasının ucundan eve giden balıklar o talığı mutluluğa boğar ama kaynaşının inatçı Girit'dan yüzünden her defasında kuyrukları kesilmiş Çıpraları yemek zorunda kalır. Belki de Baradan'ın ömür boyu unutulmaz bir iyimser yapan evdeki o tatlı tartışmalar ve birbirine kenetlenmiş bir ailenin saadettir.

Acaba deli fişek foto muhabirliği yıllarında mıdır akli? İzmir'e gelen İran Şahi Pehlevi ve kansı Kraliçe Süreyya'nın fotoğraflarını onca korumayı atlatacak bin bir güçlüğüte çekmiş ama zamanın Valisi Kemal Hadımlı tarafından kulağından tutularak dışarı atılmaktan kurtulmuşmuştur.

Ertesi gün gazetesindeki köşesinde Ziya Hanhan şöyle yazar: "Sevimli Valimiz Kemal Hadımlı, Kraliçe Süreyya şerefine düzenlenen defilede, Baradan'ın kulağından tutarak dışarı attı. İyi ki kulağından tuttu, ya başka bir yerini tutsaydı? Herhalde dudakları uçuklardı..."

En şimdi Baradan bu dünyaya karşı hınzır hınzır gülmüş de kim gülsün. Ya da hâla Danyal Topatan için endişeleniyor. Kim bilir? Arkadaşının gelecek kişi yine nasıl paltosuz geçireceğini düşünür, onu bitiren kumar alışkanlığı sonra içinden. Sonra biricik ablası için yaptırıldığı takma dişleri bir çırpıda ağzına yakıştırıp ölene kadar onları kullanan Topatan'ın o hâllerine güler yeniden.

Belki de Ahmet Tarık Tekke ile Senih Orkan'ın Yeşilçam'daki kötü adam tahtlarını salladığı için onu nasıl tehdit ettiklerini anımsar. Tarabya'daki Filiz Lokantasında bir kuş sütü eksik olan masada içkinin verdiği cesaretle Baradan'a doğru eğilen Tekke "Bu şehirden gidecek, İzmir'ine geri döneceksin" diye yarı tehdit dolu bir konuşma yapar. Baradan boş kadehini masaya serçe vurur ve "Sizin lalfanız değil İzmir'e buradan Şişli'ye bile gitmem" der.

Ama kalbimi basarım ki, 1961 yılında Orhan Günşiray ve Leyla Sayar'la çevirdikleri "Leyla" filmi niş iç kıldınlar çkaramıyordur. Günşiray'ın rol ablası attığı kimi yumrukların hedefini niş güya şaşırmasına ve her defasında "Affedersen, öbür dilerim" laflarına karnı doyan Baradan bu kez Günşiray'ı Kuşadası sokaklarında "kazan" iki seksen uzatverir.

Velhasıl tüm bunların üstüne biz İzmir'i Hüseyin Baradan için de severiz.

Onu yalnızca yazlık sinemaların unutulmuş loşlukları adına değil, onunla aynı zamanı paylaşan Pasaport'a dalgın ve muzip denize bakıp gülmüşediğini bildiğimiz için İzmir'i ve Baradan'ı hep severiz...

Nöbetçi eczane Nöbetçi yazılar 3

NÖBETÇİ TAMİRCİ

Her birimiz kendi içinde delirmeden, her eve birkaç deli düşmeden önce mahalle delileri vardı. Her semt kudretine göre kendi şahsına münhasır deli yapardı. Beşiktaş'ta fazla bulunurdu. Şişko Abdurrahman enteresan adamdı, güldüğü görülmemişti, öfkeliydi. Ama herkesin yardımına koşardı. Coşuna, 'Sabuha' şarkısını okurdu. Ayye geceleri sokak tayatardı. Hiç ismini öğrenemediğimiz orta yaşlı başka bir kadın, tüm gün başını yerden kaldırmadan sokakları arşınlardı. Hakkında 'nasıl delirdiğine dair' bolca rivayet vardı. En akla yatanı çocuğunu kaybettikten sonra aklını kaçırdığıyla ilgili olardı. Beşiktaş sokaklarında oğlunda bir iz arıyordu.

Şoför Nevzat bu deliler arasında kendine sağlam bir yer edinmişti. Delilik kariyerini şoförlükte yapmıştı. Küçük bir direksiyonla işe başladığı biliniirdi. Ancak o büyüdükçe, direksiyonları da büyüyüp gelişmişti. Önce taksidiydi, sonra minibüs olmuştı, ardından da tır koması da 'BİB'ten 'DÜT'e ve 'EBÜBE'ye böylece dönüşmüştü.

Elinde, her yanından çiçekler sarkan koskoca bir direksiyon tır, arada "EBÜBEE" diye bağırarak sokakları arşınlardı. Trafikçi durumuna göre ya İhlamurdere'den Yıldız'a çıkar ya Dikilitaş'tan Barbaros Bulvarı istikametini kullanarak Beşiktaş'a inerdi. Nevzat, bulvarda her şeridi istediği gibi kalıncı, arkasında arabalar sürer olurdu. Kafasına esince vites yükseltip vites küçültürdü. Nevzat'ın vitesi meselesi sıkıntıliydi. Nevzat'ın elini pantolonundan içeri sokması, hababam debabam 'vitesi' kuralılaması bilmeyende endişe yaratırdı.

Rüzgârlı bir bahar günüydü... Kalfa Memoli prospektüs okuyordu. Cahit rafa ilaç diziyordu. İlerden Cahit'in çiçekleri uçusan Nevzat göründü, vitesi değiştirdi, yavaşça geldi, yaylandı, dükkanın önüne park etti. "EBÜBEE" deyince, Memoli'nin korkudan omuzları çöktü. Cahit, elindeki ilaçları yer fırlattı, damardan Sivas lehçesine geçti: "Ne la deli soyka!"

Nevzat, sıkıntısını gayet net ifade etti:

"Su bitti abe..."

Bir bardak buz gibi su getirildi ama buna itiraz etti.

"Abe soğuk su motora iyi gelmiyo..."

Böylece 'haşlama' bir modele geçildi, kendisine verildi. Nevzat, direksiyonunu bir eliyle tutup yere doğru indirip öteki eliyle suyu içti, fakat gitmedi.

Cahit muhatap oldu, zaten o da Cahit'i muhatap aldı. Bir diyalog başladı...

"Abe" dedi Nevzat, gözleriyle sürmeyi koltuklarını işaret edip "Muşayı bir park edeyim hele..." Cevabı beklemeden Memoli'nin yanına çöktü, direksiyonunu bacakları arasına aldı, durumunu anlattı:

"Bir tek siz varınız açık tamirci.. İyi oldu sizi bulduğum." Cahit sinirlendi: "Ulan ne tamircisi, nöbetçi eczane burası..." Nevzat efkârlandı, uzunca bir süre sustu. Direksiyonunu eliyle sevdi. Yere baktı, manasız bir cevap verdi...

"Öyle deme abe motor çalışmıyor, eve nasıl giderim ben!" Bu kez Memoli mevzuva girip gülerik sordu: "Nevzat nasıl çalışır bu motor?" Nevzat'ın gözleri parladı:

"Köfte ekmele abe..."

"Kıfı elini yukarı kaldırdı, "Senin tipini..." diye mırıldandı, köfte ekmele yaptırmaya gitti. Nevzat kısa bir süre sonra yarım ekmeğini iştahla yiyiyordu.

Ekmeği bitince, "Haydi," dedi, "Yolun uzun..."

"Gidemem ki..." dedi

"Niye lanın..."

"Abe" dedi "Görmüyor musunuz, iki lastik de patlak..."

"Köfte ekmele abe..."

"Kıfı elini yukarı kaldırdı, "Senin tipini..." diye mırıldandı, köfte ekmele yaptırmaya gitti. Nevzat kısa bir süre sonra yarım ekmeğini iştahla yiyiyordu.

Ekmeği bitince, "Haydi," dedi, "Yolun uzun..."

"Gidemem ki..." dedi

"Niye lanın..."

"Abe" dedi "Görmüyor musunuz, iki lastik de patlak..."

"Köfte ekmele abe..."

"Kıfı elini yukarı kaldırdı, "Senin tipini..." diye mırıldandı, köfte ekmele yaptırmaya gitti. Nevzat kısa bir süre sonra yarım ekmeğini iştahla yiyiyordu.

Ekmeği bitince, "Haydi," dedi, "Yolun uzun..."

"Gidemem ki..." dedi

"Niye lanın..."

olduğunu gördük.

Acımayla sıkıntı arası bir ses çıkardı Cahit, tuhaf bir ün! Laboratuvara geçti, kalfanın, eczacı tayfasının giydiği 'sabo' denilen eski fakat sağlam terlikleri buldu, getirdi. Nevzat'ın gözleri parladı. Ayakkabılarını oracıkta çıkarıp saboları giydi, ayağa kalktı.

Yırtık ayakkabılarını bir poşete koyup pantolonunda kemer vazifesi gören ipe bağladı.

Cahit küzdü...

"De haydi git artık..."

"Olmaz," deyiverdi, "Araç çok kirli böyle yola çıkılmaz ayy!"

Memoli'nin gülümsemesi suratında dondu... Cahit köpürdü:

"Ulan ne yapalım, seni mi yıkayalım pezevreci?"

"Yok abe," dedi Nevzat, "Hamam parası verin!"

Hamam parasını da kapmış oldu. Gider gibi yaptı fakat yayınlanıp dükkanın ortasına park etti. "Farlat," dedi, "İyi çalışmıyor..."

Böylece yaşlı müşterilerin unuttuğu üç beş gözle kendenise denetildi. Uygun olanı gözünde bıraktı. "Hahh," dedi, "Görüş mesafesi çok iyi..."

Direksiyonu çevirdi, kapıya doğru kıldı. Ne var ki "Haaan," deyip yine geri dönerken elini vites ate, Cahit'e burun buruna geldi.

"Abe," dedi, "Rahat geçmiyo, şu vites kutusunu bir yağlasan..."

Nevzat'ın tadını kaçırdığı aşıkardı...

Cahit, "Senin ananı," deyip sırtında kırma kırık arka taraftaki çekpasaya yönelirken, semtin delisi "EBÜBEE" deyip katla katla gülerik kaçtı.

Nevzat'ın direksiyonundan düşen 'yapma bir çek tomurcuğunu' avucunda tutuyordu...

Memoli gülümseyip Cahit'e döndü...

"Ulan iyi tamircisin, her hizmeti verdin, keşke vites kutusunu da yağlasaydın da eskik bir şey yağıydın."

Her birimiz kendi içinde delirmeden, her eve birkaç deli düşmeden önce mahalle delileri vardı. Her semt kudretine göre kendi şahsına münhasır deli yapardı.

CEMAL NEDİR SÜREYA KAÇA AYRILIR

"Kurt alti yavru doğurur
Köpek olur bunların biri"

der Kurt adlı şiirinin sonunda Cemal Süreya. Sersemletici bir bitirir, hırpalayan bir yargıdır aslında. Esaslığı ve yaşanmışlığı öyle açık, öyle berraktır ki şiirin dibini görürsünüz daha ilk mısralarda. Okudukça memleketi, bulunduğunuz şehri dolaşır, sonra çıktığınız kırsalda aniden o kurtla, altı yavrusundan biri köpeğe dönüşmüş hayvanla karşılaşır, hatta yüzleşirsiniz. Hayatta kalmak yüzleşmektir zaten.

Cemal Süreya sağlam bir siyaset düşünürdü, kadınsı ve iyi bir şairdir – bu üç başlıkla bitirebiliriz tüm kimliğini. Herkesi bitirdiğimiz gibi. Ya da bitirmez, Türkiye edebiyatın en başarılı isimleri arasına alır, günceler sempozyumlar düzenleriz hakkında: Cemal Süreya Şiirinde Aşk, Cemal Süreya Şiirinde Kars, Cemal Süreya'nın Dergiciliği, Cemal Süreya'nın İkinci Yeni'ye Katkılarını vesaire vesaire. Boğaz adamı; onu merak eden gençleri şiirin lüzumsuzluğuna inanır, uzaklaştırır her şeyden. Oysa dilin matematiğinde şekillenen şiir illüzyonu meselesi nokta atış gerektirir ve Cemal Süreya bu işin üstatlarındandır. 'Beşik lafları geç, kanıt göster' diye çıkışarsanız üstteki iki mısraa dönerim hemen; ikinci satıra bakalım beraber: 'bunlardan' dememiş, 'bunların' demeyi seçmiştir şair. Aklına mi öyle gelmiştir, birden yazınca böyle mi olmuştur – tabii ki hayır.

'Köpek olur bunlardan biri' dese idi ana kurt ve altı yavrudan oluşan kümede dikkatimizi altı yavru teker teker çekecek ve hangisinin köpek olacağı, köpekleşeceği anı be izlenecekti; bu takip esnasında ana kurdu unutacak, muhbirlikle / yakalama ile, tespit ile uğraşacaktı. 'Bunlardan' sözcüğünün gönderisi bu yönde çünkü. 'Bunların' diyerekten altı yavru ile ana kurdu aynı potada eriten şair bile isteyebilir de tuzak kurmakta, köpeği altı yavruyla sınırlandırmamakta, hatta ince bir dil oyunuyla ana kurdu da köpek olma ihtimaline dahil etmekteydi.

Haydi gel de çık işin içinden.

Şimdiki yorum bölümü ise, başta söylemek gerekirse, kesinlikle Cemal Süreya'nın cinsel kimliğini sorgulamak ya da öngörü yöntemyle

bir lekelemenin arkaında kazıya yönelmek, bir şaire çarpıcı bir sıfat yakıştırmak hayaliyle kaleme alınmadı. Bu başkalarının görev anlayışı. Amacım, zaman zaman cinselliği erotik duranlaştırdığını söküp düzeyli pornografisi sınırlarına sürükleyen Süreya'nın şiirleri ile türevleme etütleri arasındaki – başka bir deyişle de, yerleşik edebiyat anlayışıyla şiir okuyarak verili olanı bir bir almanın, şiir ve şair üzerinde emek harcamadan okumanın yanlışlığını altını çizip okurda gerçekleşmesi gereken zorunlu açılımlarına rehberlik ederek, düşünce ile düşüğe arasındaki – köprüyü kurabilmektir.

'Mızrağı geçirdi içinden bir flütün' mısrasını ele alalım. Mızrak erinde egemen kültürün bir simgesi olduğuna ve erkekçi temsilen penisi işaret ettiğine düşünceyle olursak, flüt'ün teknik donanımı insan anatomisinde direkt olarak, organik izdüşümde anüs ve rektuma gider. Bu giriş mısrası ile Üvercinka'da bir anal ilişkinin kokusu yakalanabilir. Her ne kadar flüt, ergisi ile bir kadını çağırıyor olsa da mızrağa nazaran daha narin, daha kısa ama yine de bursal yapısıyla pasif bir eşcinselle özdeşleşiyor. 'Her akşam sokak ortasında öldükçe / Önümlü arkamı bilmiyorum' mısralarını ben yazmış olsam, anlam kaydırırsamın

**Gözlerin sabahın
sekizinde bana açık /
Ne günah işlediysek
yarı yarıya
Cemal Süreya**

nerelere dek gideceğini biliyorum. Ya da Gül adlı şiirin soniki mısrası 'Bir kan oluyor bir kıyamet bir çalgı / Ve zurnanın ucunda yepyeni bir

çingene' Pasolini'nin kenar mahalleli katili Pelosi'nin İtalyan bıçkınlığı, o oğlanlığı ruhunda taşıyor. Süreya'nın Aşk adlı şiirine yaklaşırsak orada da biseksüel açılımlar bulabiliriz: 'Şurda da etin çoğalıyordu' diyen Süreya'nın bu şiirinde yanıltıcı bir mısra göz kırpar: Memelerin kırpar diye memelerin kahrlandı

sarıda
Ammek, üşilik

kavramlarını bir yana bırakıp, tıpkı mızrak örneğinde olduğu gibi erkekçi özellikler ararsak, buna kararlıysak, kafamızda o ona çalışıyorsa Kahramanlık, androsantirizmin bel kemiğidir. Değilde de siz bunu böyle anlayabilirsiniz. Kimseler karışmaz. Çünkü şiir şairinden çıktıktan sonra okur olarak YALNIZ size aittir. Şimdi Üvercinka'dan kimi mısraları açıklamasız alta sıralayalım: 'Hamza'nın karısı Leyla, Hamza Leyla' – 'Ah şimdi benim gözlerim / Bir aklamaktır tutturmuş geliyor / Bir kadın gömleği üstümden / Günün maviliği ondan / Gecenin horozu ondan' – 'Bütün tavşanlar homoseksüeldir süalesinden' – 'Burda senin cesaretinden laf açmanın tam da sırası / Kalabalık caddelerde hürriğin şarkısına katılırken / Padışah gibi cesaretti / Bir kadını değime kadında yok' – 'Bak çocuğum kolların iştice çıplak iştice / Bak gizlisi saklısı kalmazdı günümüzün / Gözlerin sabahın sekizinde bana açık / Ne günah işlediysek yarı yarıya'

Ben bu şiirleri Süreya'yı tanıdığım için asla bu bakış açısıyla okumadım. Ama her şiirin her anlamı gemesinin, bu gördüğü esnasında poetikasin ve politikasını yitirmemesinin ustalıkla olan ilgisine parmak bastım. Süreya'nın ustalığı yani. Yaşasaydı bu fantastik yorumu kahkahalarla karşıları, eminim.

Yoksa kendisi kalkıp şöyle yazar mıydı: Birden ötesine geçiyoruz varmak istediğimizin / Ayır ayrılabilsen, hangimiz kadın hangimiz erkek.

Çizm: Berfin Adıgüzel

ZÜHAL İLE CEMAL

Cemal Süreya'nın ipek böceği sesli sevgilisi, Memo'nun annesi, On üç Günün Mektupları'nın sahibesi ve Türk Edebiyatı'nın Elif Sorgun'u Zühal Tekkanat, Cemal Süreya'yı anlattı.

Cemal Süreya, benim için fiziksel açıdan pek dikkat çekici olmayan ama şiiirinden etkilendiğim birisiydi. İyi bir şair olmasıyla etkilendi beni. İlk yakınlaşmamız, Haldun Taner'in "Türk Edebiyatçılar Derneği" adını verdiği yerin açılış gününde oldu. Bütün yazarları davet etmişti. Ben de o sırada Cumhuriyet gazetesinde çalışıyordum. Açılış başladı. Profesörler ile sohbet ederken Cemal Süreya girdi içeriye. Öncesinde ona dair "iyi bir şair" olması dışında herhangi bir düşünce yoktu. Herkes iyi bir şairi sever. Açılışa bir ara yanına gelerek "Matmazcek çok güzelsiniz, benimle evlenir misiniz?" diye bir söz attı. Çok şaşırdım. Yanındakilere baktım. "Böyle bir şeyi düşünürsem ben kendim karar veririm. Kusura bakmayın," dedim. Cemal de haliyle bozuldu ve uzaklaştı. Bu ilk yakınlaşmamızdı. Sonraları kız kardeşim Nihal ve sevgilisi romançı Mehmet Seyda tarafından yaklaşıldı. 1967'nci başlıyandı.

"Her şeyimi sana borçluyum. Sana rastladığım sıralar yıkıntıydım. Sen onardın beni. Tuttun elimden kaldırdın. Ben de ekme gibi optimum alımla kodyum seni, kutsadım." (Cemal Süreya - On Üç Günün Mektupları)

"Bu sevgi dedikleri öyle bir şey ki başka bir şey düşünmeye izin vermiyor"

Cemal Süreya bir gün beni alıp Kapalıçarşı'ya götürdü. "Benimle evlenir misin?" deyip yüzük aldı. Hiç unutmam. Ben de desenli, makosm mavı bir pabuç aldı. Çayhane vardı, orada birer çay içtik. "Hadi şimdi eve gidip anneye, babana nişanlandığımızı söyle," dedi. Ben ucuuyorum tabii. Kalbim yerinden çıkacak. Eve gittim anneye söyledim. Babam otoritesi kuvvetli bir adam olduğundan ona bir şey demedim. Ben benim ikinci evliliğim ve yaşam yirmi sekizdi. Cemal de benden yedi yaş büyüktü. İkimiz de birer kez evlenmiş, birer çocuğumuz var. Şiiirle başlayan tanışmamızın sevgiye dönüşmesi yıldırim nikahıyla sonuçlandı. Cemal'e aşık olduğumu nişanlandıktan sonra anlamaya başladım. Affedersiniz ben görünümüne çok önem veririm. Cemal Süreya şışman, dar sacı da dokülmüş, birer gözge gelmiyor. Onun tavırları, kıskançlığı, beğenisi etkilendi beni. Altı ay sonra evlendik. İki yıl sonra bir çocuğumuz oldu ve aıl aile hayatımız başladı. Gerçekten güzel bir başlangıçtı.

fakat Cemal Süreya çok kıskançtı. Bir vapur geç kalsam kuyameti koparırdı. İskelede müdürüme rastladığımız zaman "İki yerinde görüştüğün yetmiyor bir de iskelede mi selam vereceksin, bu ne samimiyet?" derdi. Ben de tanıdığım insanı bile tanımamazlıktan gelmeye başladım sorun olmasın diye. Öyle bir kıskançlığı vardı. Bu sevgi dedikleri öyle bir şey ki herhalde başka bir şey düşünmeye izin vermiyor. Sadece onunla olmayı düşünüyorsun. El ele olmak, göz göze gelmek, bir şeyleri olabildiğince birlikte yapabilmek istiyorsun.

"İş'i bırakmalısın Zühal. Senin için şart bu. Bak o zaman hayatın nasıl daha rahat, daha güzel olacak. Sabahları dokuzakadar uyuursun. Çocuğu daha iyi yetiştirebilirsin. Daha önemlisi: ELİF. Elif diye bir kızımız olsun. (...) Sen ne güzel bir Elif doğurursun. Başına kurdelerle bağlarsın." (Cemal Süreya - On Üç Günün Mektupları)

"Beni sadece eşi ve çocuğunun annesi olarak görmek istiyordubelki"

Cemal'le evlendim zaman devlet memuruydum o dönemde de şiiirler yazıyordum dergilerde çıkıyordu ve telif ücreti ödüyorlardı. Cemal de "Devlet memuru başka yerden para alamaz yasak, gel adını değiştirelim," dedi. Odamızda büyük bir Türkiye haritası vardı, harıtaya baktık; Yozgat'tan Sorgun ilçesini, Karacaöğlan'dan da Elif'i seçtik ve takma adım Elif Sorgun oldu. Cemal'in bana armağan ettiği bu adla Türk Edebiyatı'nda şiiirlerim çıktı. Düzyazılımları da Zühal Tekkanat olarak çıktı. Ben de "İkisi güzel arkadaştaır," diyorum, birbirlerine asla küsmezler, iyi anlaşmaktadırlar. Elif ile Zühal, Cemal Süreya şiiirlerimi beğenirdi. Ben basacağım kitabımı, derdi bana kim

zaman da "Bir evde iki şair olmaz," derdi. Ben o söze alınıp uzun zaman şiiir yazmadım. Hiç de nedenini sormadım. Beni sadece eşi ve çocuğunun annesi olarak görmek istiyordu belki.

"Bunlar aşkın halleri, aşkın zaman zaman kişinin önüne çıkardığı ezinciler, üzüncüler herhalde."

"Cemal Süreya bugün çıksa gelse boynuna sarılırim bir daha hiç ayrılmam."

Bunu böyle yorumlamak gerekir. Bir de seviyorum seni; Tek dalmısın." (Cemal Süreya - On Üç Günün Mektupları)

Her şairde zaten çocuksu bir taraf vardır. Cemal yattığı, uzandığı zaman uyur kalır, ben de üstü açık kalmış diye alır örtü örtedim, bunları bilincinde biriktirmiş. Hiçbir kadın ona böyle şeyler yapmadığı için ben daha değerli oldum. Zaten bu nedenle Elif Sorgun'a diye "Beni öp, sonra doğur beni"yi yazmıştır. Tamamen anne sevgisi içinde yazılmış bir şiiirdir. Güzel günlerimiz oldu. Aynılığa rağmen fikren ayrılmadık. Şöyle bir sözü vardı: "Biz hiç ayrılmadık ki, yazmadı adlarımız mezar taşlarına." Bunu tekrarlar dururdu bana. Hayatta en çok bana güvendiğini söylerdi. Çok iyi bir babaydı. Evlilikten iki yıl sonra çocuk yapmaya karar verdik ve tıpkı ona benzeyen bir oğlu oldu: "Memo. Atam benim canım benim," diye severdi Memo'yu, oğlunun ona benzemesi onu çok mutlu etmişti. Şöyle derdi Memo için: "Zühal, Türkiye'de üç tane Emrah var; biri Erzurumlu, biri Eriçli biri de Kadıköylü Kurt Emrah." Cemal Süreya bildiğini gibi sürgün edilmisti ancak sürgün edildiği bir ırkkatın ileri gelmiyor, Cemal'in amcası Mehmet Sever, valiye tartışıyor ve oradan valinin isteği ile sürüyorlar.

"Bizi bir kamyonu daldurdular. Tüfekli bir erin nezaretinde. (...) Günlere yolculuktan sonra bir köye atıldık. Tarih öncesi köpekler havlıyordu. Akıldam hiç çıkılmaz o yolculuk, o hırlamalar, polisler. (...) Anam

sürgünde öldü, babam sürgünde öldü. Memo'ya ve sana duyduğum sevgide bu ölümle de, bu öksüzlükleri de değerlendirmeliyim." (Cemal Süreya - On Üç Günün Mektupları)

"Bugün çıksa gelse boynuna sanlım bir daha hiç ayrılmam"

Memo'dan çok memnundu ama bizim ayrılıklarımız çocuğu çok böldü. Memo bazen onda kaldı, bazen bende. Cemal Süreya da şair, keleşek gibi. Baktığı yerde dolaşan, dolaştığı yerde bal toplayan bir adam. Ben, özür dileyerek söylüyorum, "Aldatılan bir eş olmaksansa ölenen bir dost olmayı yeğlerim," dedim ve ayrıldık. Ayrıldık ama kâğıt üzerinde ayrıldık, görüşmelerimiz hiç bitmedi. Bugün hâlâ o varmış gibi yaşıyorum. Şimdi roman çalışması yapıyoruz. "Zühâl

ile Cemal" olacak kitabın adı, bütün hikâyemiz orada olacak. 28 Temmuz'da Cemal Süreya'nın yaş gününü kutlamak için mezarı başında (Kulaksız Mezarlığı) toplanacağız. Evim onun fotoğraflarıyla dolu. O varmış gibi sürdürüyorum hayatımı. Bir de bir şeyi kaybettikten sonra daha çok özlüyor insan. Sağken kıymetini bilmiyordum. Cemal Süreya bugün çıksa gelse boynuna sanlım bir daha hiç ayrılmam. Beni seviyor, bana değer veriyor, beni benimsiyordu. O etkiledi beni işte. Beni kuran ve bugüne kadar yaşatan halen o duygu.

"Zühâl'im, hayat!

Hayatımsın."

Bunu bilmeni isterim. En önce bunu bilmeni. Birde şeyi bilmeni isterim. Benden yanlış yere, yok yere kuşkulanyorsun. Sana hiçbir zaman hayınlık etmedim ben. Ed'emem. Kaç yıldır evliyiz, yan yanayız. Hâlâ başım dönüyor senlen, esrikim senlen, seviyorum seni. Her geçen gün daha büyük bir aşkla. N'olur, okkavokkız, anla beni. Bu sevgimi hor görme. Kendininkine uydur, yakıştır. Bu satırları ilk evimizin altındaki kahvede yazıyorum. Ve ben seni o ilk günlerden itibaren daha büyük bir tutkuyla seviyorum. Biz iki ayrı kırmızı gibi ayrı yerlerden kopup geldik, kavuştuk bir noktada, yanbaşımızdan küçük bir kol da alarak büyük bir nehir meydana getirdik; birlikte akıyoruz şimdi. Nicedir bu böyle. Hep de böyle olacak. Denize doküne, ölene dek." (Cemal Süreya - On Üç Günün Mektupları)

Mehmet Ali & Akşamsefası

Sanki Beyaz isimli şair ile kez Mükkye Derya'da yoyunlandı. Sonraları illele olarak tanımladığı bu şairi hiçbir şir kitabına almadı.

"Mükkye öyle bir yerdirdi ki, üçüncü sınıfın şubata tatilinde herkes nişanlanır. Ben bir adim daha atarak evlendim" dediği ilk evliliğini ailesinin itirazlarına rağmen gerçekleştirdi. Mezunlarıyla birlikte memuriyet hayatı da başladı.

Türk Dil Kurumu Şir Ödülü'nü alacak olan ikinci şir kitabı Gözbeşi'yi çıkardı. Geçimini yazı yaparak ve çevirmenlikle sağladığı bu yıllarda bu kitabı ilk kitabı kadar ses getirmede.

Zühâl Tekkanat ile evlendi. İlk yfı sonra ise "Yaşlılığın Kırdı" dediği oğlu Memo Emrah Seber dünyaya geldi.

Zühâl Tekkanat ile biten evliliklerine rağmen ilişkileri ölüncüye kadar devam etti. Aynı yıl Güngör Demirey ile evlendi. Bu süreçte Darphané'deki görevinden bakanlıkta gelen baskılar yüzünden istifa etti. Darphané'yi terfışe gelip, kirlil bulduğunu belirlen bakana "Bakan hâldi, gerçekten de o gün şanlı Darphané, tarihinde ilk defa kirliydi. O da Sayın Bakanım burarda terfışe olacağı saattir!" dedi.

al Sürya

10 AĞUSTOS

1931

Tunel'inin Pölümür illeşinde doğdu. Doğum gününü ise sevdiği tarih olan 10 Ağıustos olarak kendili seçti.

1938

Alice mahkum olduktan sürgünde 'şir ittisi' aldığı annesini kuybeder. Artık sevdiği her kadında biraz da annesini arayacaktır.

1941

Ölümüne kadar devam edecek olan dergilik serüvenine ilkokul 3'te ilk dergisini çıkararak başladı. Okulda sevdiği kızı yazdığı *Kız Mersak* şirini arkadaşlarının komünist derler sana söderi yüzünden *Yeni Mersak* olarak değiştirdi.

1953

1954

Tüm kitaplarını değerlendirmede esas aldığı *Üvercika* isimli şir kitabını çıkardı.

1958

1960

Tutkusunu hiç yitirmeyeceği ve öz kez yeniden çıkaracağı *Papirus* dergisini çıkarmaya başladı.

1961

Suna Lokmanlı nişanlandı yfı görev için Paris'e gitti. Paris dönüşü ise beklenen evlilik gerçekleşmedi.

1965

1967

1975

Düz yazılma kitap haline getirmeyi çok isteyen Süreya, *Sapıkam Dolu Çizbeşi*yi çıkardı. "Bayan En Nihayet" dediği Birsen Sağnak ile birlikte yaşamaya başladı.

1976

1988

Peş peşe çıkardığı şir kitapları *Sıcak Nal* ve *Güz Biliği* ile Behçet Necatigil Şir Ödülü'nü aldı.

9 OCAK

1990

Kalp yetmezliği sonucu ardından aşk dolu şirler, eleştiriler ve çeviriler bırakarak hayata veda etti.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://arantey.org>

İKİNCİ YENİ MÜZESİ: HATAY MEYHANESİ

İstanbul'da Bağdat Caddesi'nin başındaki Hatay Meyhanesi ilk bakışta sıradan bir meyhane gibi gözüküyor. Ama adınızı atar atmaz buranın yalnızca bir meyhane olmadığını anlıyorsunuz. Duvarları baştan başa şair, yazar ve ressamların fotoğrafları, yazıları-çizileri, basında çıkan haberleriyle dolu. Meyhanenin müdavimlerinin isimleri her zaman oturdıkları masaların yanına kazınmış. Meyhane deyip geçemeyeceğimiz Hatay, Cemal Süreya adıyla da bütünleşmiş bir mekân. Meyhane, sahibi Mehmet Ali İşık'ın edebiyata düşkünlüğüyle burası adeta "İkinci Yeni Müzesi" gibi. Hatay Meyhanesi'nin bu edebiyat düşkünlüğüne sahibiyle hem mekânı hem de abim dediği Cemal Süreya ile olan dostluğunu konuştuk.

Edebiyatla harmanlanmış dostluk

Mehmet Ali İşık'ın 1965'te başlayan İstanbul serüveni çeşitli iş maceralarından sonra 1975'te Hatay Meyhanesi'nde garson olarak işe başlamasıyla rayına oturuyor. Dört yıl sonra ortak olduğu restoranda 1980'de Cemal Süreya ile tanışıyorlar.

Zamanla ikilinin müşteri-garson ilişkisi dostluk ilişkisine evrilmiş. "Cemal Süreya gelir giderdi, kulak misafiri olurum sohbetleriyle. Şakacı, naif bir adamdı. Sonra yavaş yavaş tanışıklığımız arttı. Yaşanmışlıklarımızın çok yakın olduğunu anladık. Anemizi erken yaşta kaybetmiş olmamız, okuduğumuz kitapların aynı olması gibi. Sonra bir baktık dosttan da öte abi kardeş gibi olduk."

Defterli Meyhane: "Adımız çıktı sarhoşa ne mutlu bize!"

Meyhanenin, *Hatay Meyhanesi Defterleri* adıyla kitaplaştırılan meşhur anı defterlerinin hikâyesini de anlatıyor İşık. Mekânın çok kalabalık olduğu günlerden birinde, Cemal Süreya'nın "Söz uçar yazı kalır, bir defter al da herkes bir yazı karalasın," demesiyle başlamış gelenek. İşık'ın alelacele aldığı bir deftere yazılar yazılmış. Defterdeki ilk yazı da yaşça en büyüklüğü olduğu için 80'lik ressam Cevat Dereli'ye ait: "Adımız çıktı sarhoşa, ne mutlu bize!" Efkar sözleri, iş içkmeleler, şiirler, çizimler... Cemal Süreya'nın başlattığı gelenek bugün de devam ediyor.

"Cemal Süreya yalnız gelir ama çoğalırdı"

Hatay Meyhanesi 1986'da adres değiştiriyor ve Bostancı'daki yer kiralanıyor. İşık'ın müşterileri olan ilksileri onları yeni yerin de müdavimi yapmış. Cemal Süreya da bu müdavimlerden biri olarak devam etmiş. "Cemal Süreya yalnız içmeye başlar

"Cemal Süreya yalnız içmeye başlar sonra çoğalırdı."

sonra çoğalırdı. Gençler, hayranları hiç yalnız bırakmazdı

onu. O da gençleri ayrı bir sever, ilgilenirdi. Bir gece genç bir şair dosyasını okumasını için Cemal abiyi vermişti. Ertesi gün hepsini okuyup teslim etmişti çocuğa. Bunu bugün çok az kişi yapar," diyor. İşık'ın dediğine göre Cemal Süreya, genç şairleri daha çok yazmalarını için yüreklendirmiş. "Meyhanede yapılan gençlerin imza günlerine özellikle gelir, destek olurdu," diyor. Hatta bir gün Cemal Süreya'nın yazar bir arkadaşı, "Bizim işe günümüze gelmiyordun da gençlerinkine koşu koşu gidiyorsun" diye sitemde bile bulunmuş Süreya'ya.

Kıralar Sürgünü Şair

İşık'a, Cemal Süreya'nın meyhaneye geldiği son günü de soruyoruz. O günü hatırlamak göz pınarlarının yaşlanmasına sebep olsa da ağır ağır anlatmaya devam ediyor. "Meyhaneye gelmişti yine, iyiydi ama 'Bana bir ev bulmak şart' demişti," diyor. Süreya, ölmeden önce eski eşi Zühal Tekkanat, oğulları Memo ve eşi Birsan Sağnak ile ayrı evde yaşıyordu. Belki de iki ateş hattında kalmaktan yorulmuş ondan böyle demişti. İşık, Cemal Süreya için yazdığı bir şiirde ondan "Kıralar Sürgünü Şair" diye bahsediyor. Memurîyet hayatı boyunca yirmi altı gılda, yirmi sekiz kez değişen Süreya, yirmi

dokuzuncu evine çıkmadan ölüyor. "Cemal Süreya öldü dediler, beyininden vurulmuş döndüm" deyip zor yutkunuyor İşık.

Mehmet Ali İşık'ın Cemal Süreya'ya olan sevgisi, dostluğu onun ölümünden sonra da devam ediyor. Cemal Süreya Kültür ve Sanat Derneği'ne kuruculuk etmiş, "Kadıköy'de iskeleye en yakın oturan şairim!" diye arkadaşlarına takılan Cemal Süreya'nın sokağına isminin verilmesi için imzalar toplamış, anma etkinlikleriyle onu yaşatmaya devam etmiş ve ediyor. "Aşk yüreklilikle söyleyebilirim ki yirmi beş yılını Cemal Süreya'ya adanmıştır, hâlâ da adıyorum," derken son derece haklı. Elbette ki Cemal Süreya İstanbul'da onlarca mekâna gitti ama yalnızca Hatay'la ismi bütünleşti çünkü bu meyhanelerin yanında birinde Mehmet Ali İşık gibi bir dost vardı.

İKİ SİGARA Bİ SİGARA HAVA BOŞLUĞU

güldük
boşluğu tamamladı
ben dedim kırışık alın kaz ayakları göz altı
yenişemedim mobilikler
yeni sözlerle sinadığım karacaoğan türkçesi
hey gidi
ben dedim yaşıyorum
baştan
ben dedim her yıl yolunu gözleyen kış ayları
karınca arkadaşlar hey.
türkiye nüfusunun yüzde bilmem kaç sobaları kaldırdı.
ben dedim boru hatları rus mafyası
türkmen kızları
gerinin duran şehir
tekirdağ tarafları
40 kurusluk aktarmaya 80 metre depar
ben dedim
teyze sen bari yapma
güzelim yaz geceleri arka cepten bacağı muhterem burjuvazi
ben dedim çektim arka cepten bacağı muhterem burjuvazi
gam doğruyorum
alın yazıları

güldük
tuttu o da boşluğu tamamladı
ben dedim pencerenin karşısı hava boşluğu
ben dedim turnaklarını yerim büyük uçlarını
takimde sol stoper
hava topları
bi sigara
sigur ros şarkıları
kem bellek bilinçaltıları
bi sigarada
ben dedim söndürmedim ülleerek bir hiç lambayı
bazen gündüzleri bile yine de
"gelir bir dalgın cambaz... Üfter lambayı"
kamu düzeni
düzüdeni
vicdanı
ben dedim gözümler seçilir
yanılır
yalpalar
akımla oynar
ben dedim savana'da çıkardığı yangın yıldırımın
caıır caıır çıkan yavurları,
ben dedim atölyede çıkardığı yangın elektrik kontağının
caıır caıır insan yavurları
ben dedim sesimi yerim düş uçları
ben dedim gideyim
çıkmadan kapat ışığı
ben dedim döneyim
güldük
boşluk da tamamlandı.

Mehmet Ali & Akşamsefası

delirmedim, böyleyim.

ezel abîye...
ne oluyorsa kelimeleri ciddiye almaktan
oluyor.

ama onlarsız da dolmuyor kadeh.
koca sessizliğin kelimeleri
etimize birer sülük gibi yapışmasını
nasıl geçiştiririz? bir sülükün kan
emerken bahçettiği ifayı tam olarak ne ile
denkleştirilebiliriz?

düşünmek o denli yavaş ki,
gecenin karanlığına sokulan aydınlık,
güneşi ele verene kadar gün çoktan
başlamış oluyor. ve ben, olan bitenle
düşüncelerim arasında mesafeyi aklımla
kapatamayacağımı yine çok geç farkına
varıyorum.

sabah oldu. yine sabah oldu.
yine, yine, yine, sabah oldu.
daha uykudan uyanır uyanmaz kovani
arayan anılar gibi, vızıl vızıl vızıldayan
düşüncelerle doğruyurum yataktan. uyumak
ölmenin kardaşdır ama yaşamak uyanışa
pek akraba çıkmaz. bütün gün binbir türlü
yalandan toplanarak ağzıma çalınan o sahte
bal ile besleneceğim. derin uykuları ve anlık
unutuşların haricinde hayatım, sadece nefes
alıp vermekle maruz kaldığım çok amansız
şiddetten ibaret.

bir anda olup biten ile bir türlü olamayan
sonsuz yavaşlık arasında kayıyım. aklim
varlığım için tehdit, yokluğum için kentsitiz bir
muamme! yazık ki, delirmenin özgür bir sahası
yok dünyada. özgürce delirmek diye bir şey
yok. mahpus var delirene,
gardıyan var, haseet var.
"soyın bilmem kimin toplum için gösterdiği
uyumsuz davranışların..."

uyumsuz???
uyum dediğin yağmurdur, çamurdur, kardır,
senin ne haddine!
toplum dediğin de, toplu şey edîştir dostum.
bak dilime yapışan edep nasıl da mim
kuyuyu cümlelerime!

-aha bak bu mim de davranışır iştê-
hediye topolarını!

-niye?
cümür cemaat önce koca bir yalan

uyduralım
-sonra?

sonra sanki biz icat etmemişcesine bu
yalana tınraklarımızın uçlarına kadar inanalım.

-bana uyar.
sana uyar tabi, sen uyumsuz değilsin ki

uyumsuzca bendine
etrafına sinir çizip boş vermişken kendine

toplum kadim unutulşlarla köklerin toprağına
dar kurulu torumcuğun patladığı ezandır
-duyulur-
taşdığı çantanın aksisiyle asılır insan
orada ayakların havada çırpındığı çıkar
ortaya
ve kim olduğumuzu bir türlü ele veremez
yokuş aşığı savaştığımız aksan
ama duvardaki deliğe dalgın dalgın bakacak
olursak,
çivisi çıkmışımızla barışmamız mümkün
hala.

mesela, o çivisiz delikli duvarın karşısına
dikilecek bir başkasını bulmakta.
-haydi dağıtın kağıtları, vursun sazlar, çalsın
personalaar!-
şu yaşıyan ölüleri say ki, akşam olmakta.
"... gereği düşünülür"
tabi canım, düşünülmez mi hiç gereği? yoksa
nasıl korkunun tacına konduracaksınız o
engereği!

nereye işinize gelmeyen bir şey varsa bulun
zaten bütün gerekli kaideleri.

kaide, kelepçedir. beden, mekansız ve
zamansız ruha pragandır!

merhametin yokluğunu hissettiğimiz her
yerde,

dalet edildiğimiz o kanlı tiyatrodan ya seyirci,
ya oyuncuysanız!

mütemadiyen süren bağışlamanın adıyla,
sizi şar tnmeler imzalamaktan men eder
sahtici duygularınız!

si... sahiden duyguların mısını?
"..falanca yerin falanca kuytusunda gözlem
altına alınmasına, tedavisinin ilgili bilmem
kimlerce uygulanmasına"

diplomatik dil, kabalığı nezaket uydurmak
için büyük korkuların dervansız tarafından
doğar.

bürkürası, "delirmeyin ulan!" demenin
vahşesidir.

aslanın ceylanı parçalamasındaki o muazzam
ketafet,

bir insanın ağız çevresine tünemiş o
bağlamış sınıtışa teğet dahi geçemez.

teslim olmak kat'iyen kabullenmekle aynı
havada oynamaz.

ve evet sevgili seyirciler, şeyh ismail
maşukî'nin de buyurdığı gibi:

"hiç kimse -ama hiç kimse!-
cenab-ı allah'ın nüfuz ettiği kalbi sual
edemez!"

[sürgüler kaplanır.
ve dünya gökleri içimize özgürce salınan
güvercinlerdir kalır]

MİNAS USTA'NIN KEHANETİ

Bu surlar var ya bu surlar, kal-u beladan beri şehri korur, sınırını çizer, tarlanın çiti gibidir. Şehri beladan uzak tutar. Tarlanın çitini yıkarsan ne olur? İpini koparan tarlaya dalar, tarlayı talan eder, yağma eder. O yüzden çit mühimdir. Çiti yıkmayacaksın.

"Bu surlar yıkılıyor ya, daha da bu şehir iflah olmaz"
Edirnekapı'dan Sulukule'ye doğru inen patikada yürürken camgöz Minas Usta'nın ağzından döküldü bu kelimeler. Ben önce anlamadım. "Ne diyorsun usta?" diye sordum. Biraz geride kalmıştı. Ayağını sürüye sürüye yürüyordu. Yaşlıydı. Bir de tabii Edirnekapı tarafındaki uğultu bütün şehre yayılıyordu. Fetihten beri İstanbul -ki daha dört yıl önce beş yüzüncü yılı kutlanmıştı- böyle bir gürültü görmemişti.

"Bu surlar yıkılıyor ya, daha da iflah olmaz bu şehir dedim," diye bağırarak tekrarladı Minas usta. "Haa, niye? O puşt bekdi Rıza bizi sur dibinden kovaladı diye mi?" dedim "Boş ver usta bize yer mi yok, bak aşağıda bostanlar var, marullar çıkmış, gel dalalım. Yedikule tarafını yıkıyorlarmış, gider yerleşiriz, kulübeye yeniden kurarız. Bostancı da gavur değil ki, arada karınımı doyurur," dedim, demez olaydım. Büyük çam devirdim. Ayıp ettim Minas Usta'ya. Minas Usta tek gözüyle bana bir bakış fırlattı ki, yerin dibine geçtim.

"Gavurdur, ama Allahsız değildir," dedi.

Devir diğim çamı yerine dikemedim. Arayı yumuşatmak için sırtımdaki çuvalın dibine gizlediğim şarabı çıkardım, mantarını dişimle açıp uzattım ustaya "Kızma usta, öyle demek istemedim" dedim sırtarak. Usta şeyeyi görünce şaşaladı. "Ulan puşt, şarap vardı da neden kıldın, bak güneş tepeye çıktı, dilimiz damağımız kurudu," deyip şarabı daktı. O sırada yanımızdan Amerikan malı Ford kepeçleri geçiyordu. Toza boğuldu. Her zaman yanımızda olan köpeğimiz Badem bir süre havlayıp

kepeçlerin peşinden koştu. Gürültüden, uyusuk uyusuk kesilmeyi bekleyen uyuz beygirler bile sağa sola kaçtı. Bir Çingene surun oradan başıra çağıra koşup geldi, dağılan atları tekrar topladı. Bir yandan kepeçlere küfrediyordu. Atların zaten çok uzağa gidecek halleri de yoktu. Yine aynı uyuşuklukla otların arasında kalyboldular. Badem de geri geldi, ortaklık yine sessizleşti.

Yedikule'ye varmıştık, bostanlara doğru seçti. Bostancı Aram Baba şeyiden kırmızıya dönmüş domatesleri, rokalrı, marulları - ki çok lezzetli olurlar- inceliyor, bazılarını söktüp yanındaki küfeye yerleştiriyordu. Bizi görünce doğruldu. Minas Usta'yla selamlaştılar, bir süre Ermenice bir şeyler konuştular. Eskiden mahalle arkadaşlarımdan öğrendiğim birkaç kelime Ermenicemden Minas Usta'nın gözünü sorduğunu anladım. Minas Usta Samatyalı bir pavuryacıdır. Babası da bunun gibi baltıkçıydı. Oğluna Minas ismini vermesi bundandı. Surp Kevork Kilisesi'nin oralar da yıllarca, önce sepette, sonra dükkânda baltık ve pavurya satmış, ta ki iki sene önceye kadar. 6-7 Eylül'de bunun dükkânı yakılıp, gözü kör, ayağı sakat bırakılınca Minas Usta kahretmiş, vurmuş kendini sur dibine. Bir yıldır da beraber takılıyor, birbirimize yoldaşlık yapıyor. Buralar itin uğursuzun harman olduğu yerlerdir. beş kuruş için adam keserler. O yüzden bir müşahip şarttır. Benim müşahibim de Minas Usta oldu. Cenab-ı Allah böyle takdir etmiş, ne yapalım. Bademi saymıyorum bile, o hep yanımdaydı

Aram Usta "Geçin doyunun karınınız" diyjince biraz marul, salatalık, domates topladık. Aram Usta ekmek de verdi

şag olsun, koyduk çuvala, doğru zindanların oraya. Zindanların orta avlusunda gölgelik bir yer bulmakta zorlandık. Güneş iyice yükselmişti. Nihayet Marmara tarafına bakan duvarlardan birine sırtımızı verip, önce yiyecekleri, sonra şarabı çıkardık. Yalanarak yanıma yanan Badem'e bir parça somunla bir domates verdim. İştahla yuttu, tekrar yalanmaya başladı. Artık sıra bizdeydi, güzelce karınımızı doyurduk. Dimitri Usta'nın şarabını mideye indirdik.

Vakit ikindiye yaklaşıp gölgeler uzamaya başlamıştı. Kafamız güzelleşmiş, karınımız elhamdülillah doymuştu. "Usta," dedim "Niye öyle dedin sen sabah?" Usta anlamsızca yüzüme bakıp "Neyi niye dedim lan kopli?" diye homurdandı. "Dedin ya bu surlar yıkılırsa bu şehir iflah olmaz diye, niye öyle dedin," diye izah edince "Haa," dedi tek gözünün ağırlaşan kapağı yeniden yukarı çekildi. "Bak evlat," dedi, "Bu surlar var ya bu surlar, kal-u beladan beri şehri korur, sınırını çizer, tarlanın çiti gibidir. Şehri beladan uzak tutar. Tarlanın çitini yıkarsan ne olur? İpini koparan tarlaya dalar, tarlayı talan eder, yağma eder. O yüzden çit mühimdir. Çiti yıkmayacaksın," dedi.

Pek bir şey anlamadım dediklerinden. Şarabın ağırlığı iyice üzerime çökmüştü. Torbanın dibine zulaadığım cıgaralığı çıkardım, yakıp derin bir nefes çektim, kafam iyice bulandı, cıgaralığı ustama uzattım.

Uzakta Mihrimah Camii'nden yükselen ikindi ezanının hüzzam sesi Ford kepeçlerin kıymaya başladığı surların gürültüsüne karşıyordu. .

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Marla Singer, Chuck Palahniuk'un *Dövüş Kulübü* romanının erkeklerle dolu dünyasını tek kadın kahramanıdır. Radikal nihilistlerin arasında kendine özgü kayıtsızlığıyla göze çarpar.

Yaşamı

Marla Singer, karışık siyah saçları, Japon anime karakterleri gibi kocaman gözleri ve incecik bedeniyle güd deseni elbisesinin içinde erbezi kanseriller destek grubunda karışmaya çıkar. Onun geçmişi ve ailesi hakkında fazla bir bilgi sahibi olamayız ama yaşlanınca kırışacak yüzüne enjekte ettirmesi için Marla'ya sürekli kolajen gönderen tuhaf bir annesi olduğunu öğreniriz. Erbezi kanseriller grubu Marla'nın katıldığı tek grup değil, verem dayanışma grubuna, lösemi grubunun ve bulduğu bütün diğer destek gruplarının da müdavimi. Bu gruplarda onun gibi numarayapan başka biri daha var, gerçek adını asla söylemeyen, *insomniadın* mustarip bir adam; ama zavalıların yalan dünyası, Marla karşısında gözlerini devire devire sigara içmeye başlanca çökuveriıyor. Öte yandan Marla'nın gerçekten kanser olma ihtimali de var. Zaten dayanışma gruplarına gitmeye, memesinde ilk yumruyu bulduktan sonra başlamış ama ne parası ne de sağlık sigortası olduğundan bir şey yapamamış. Destek gruplarını keşfetmeden önce de kendini iyi hissetmek için bir cenaze evinde çalışıyormuş. Marla'nın başka tuhaf alışkanlıkları da var, çamaşırhanelerdeki kurutuculardan kot pantolon çalıp kullanılmış kiyafet alan yerlere satmak, Seyyar Aşevi'nin ölmüş komşuları için getirdiği yemekleri yemek gibi...

Marla insanların genellikle ölmek için gittikleri Regent Hotel isimli döküntü bir binada yaşıyor. Gerçek adını asla söylemeyen adam bir gün melanom destek grubuna gidip gitmeyeceğini öğrenmek için onu arıyor. Asla isim miktarı Xanax aldığından, "Bu gerçek bir lntihar değil," diye ağır çekim cevap veriyor. Adam umursamıyor ama Marla daha sonra ölüm deneyimini paylaşmak için geri arıyor. Telefona isimsiz kahr anında evrakdaşı Tyler çıkıyor. Tyler daha önce Marla ile karşılaşmadığı için durumu ciddiye alıp polisi arıyor ve koşakça yanına gidiyor. Polis ve ambulans seferi duyulunca birlikte binadan kaçıyorlar. Bundan sonra Marla ve Tyler arasında gerginlikle dolu bir ilişki başlıyor.

Bu arada Marla, Tyler yüzünden kendini, "Dövüş Kulübü" ve "Kıyamet Projesi" gibi adlar altında tuhaf işler çeviren bir grubun içinde oluyor. Zaten bir süredir Marla'nın, davranışlarına anlam veremediği adam, sonunda kişilik bölünmesinin farkına varıp ondan yardım istiyor. Marla elinden geldiğince ona yardımcı olmaya çalışıyor ama her şeyin çığırından çıktığını anlayan adam, çareyi Tyler'dan kurtulmakta bulup bir gökdelenin tepesinde kendi kafasına ateş ediyor. Marla son anda yetişiyor ama adamı durduramıyor.

Nihilizm

"8G'deki kızın kendine inancı yok!" der Marla kendisi için ama aslında hiçbir şeye inancı yoktur. Onun umutsuzluğünün nedenini tam olarak anlayamayız belki, ama kanser şüphesinden önce de böyle olduğunu tahmin edebiliriz.

Üniversite, iş ve başka hedef kalmadığı için yapılan evliliklerin ardından gelen çocuklar, taksitle düzenlenen mükemmel Ikea evleri, kredi kartı borçları ve sonunda yıllarca hayali kurulan güzel yuvalar... Ve sonra o güzel yuvalarında kısıp kalan insanlar, bir zamanlar sahip oldukları şeyler artık onların sahibi olan, yaşamları fazlasıyla tamamlanmış insanlar... "Dövüş Kulübü"ne katılan bu insanlar zamanla metalaşmanın hüküm sürdüğü, anlamsız, hüsrana dolu edigin nihilist bir dünyanın fertleri olarak böyle bir hiçlikte yaşamaktansa hınsların birleştiği büyük bir yıkımı göze alan radikal nihilistlere dönüşüyor, "Kıyamet Projesi" ile dünyayı daha iyi bir yere çevirmek için medeniyetin tasfiyesine giriş hayatta hiçbir zaman sahip olamayacakları güzellikleri yok ederek bütün dünyayın dibe varmasını istiyorlar. Tyler'ın ve etrafındakilerin nihilizmi aynı anda hem yıkan hem de yaratan paradoksal bir mantık içeriyor. Marla'yı o günlere getiren nedenler her ne kadar onlarınkî ile benzer olsa da, o farklı bir profil çiziyor. Onun nihilizmi yıkıcı bir nihilizmden oldukça uzak, ne yıkımı ne de yaratımı umursayan mutlak bir kayıtsızlık.

Aşk ve Erkekler

Marla'nın aşka ve erkeklerle bakışı da hayata bakışı gibi umarsız. Geçmişi tuhaf insanlarla yaşadığı tuhaf ilişkilerle dolu. Destek grupları vasıtasıyla tanıştığı adamlar ortak nokta olan hayata karşı duydukları hiçlik onları bir şekilde birbirine bağlıyor. Zaman zaman adamın bölünmüş kişiliğinden kaynaklı sorunlar baş gösterse de, "Manyagin te-kisin sen. Bir gün beni seviyorsun, ertesi gün yüzüme bakmıyorsun. Hayatımı kurtarıyorsun, sonra annemi pişirip sabun yapıyorsun," diye söylense de Marla ondan bir türlü vazgeçmiyor. İsimsiz kahraman cennet sandığı akıl hastanesine yattığı zaman da ona mektuplar yazmaya devam ediyor.

Kaynakça

1. *Dövüş Kulübü*, Chuck Palahniuk, Çev.Elif Özsayar, İtçin Yayınları, 2010
2. *Nihilizm*, Bülent Diken, Çev: Aylin Onacak, Ayrıntı Yayınları, 2011

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.com>

Marla Singer

Karakter Adı

Kitap

Yaratıcısı

Milliyet

Yaş

Meslek

Etkilediği kişiler

Etkilediği kişiler

Marla Singer

Dövüş Kulübü

Chuck Palahniuk

Amerikan

25-30

İşsiz

Tyler Durden, Kanser Destek Grupları

Özellikle *Dövüş Kulübü* filminde Marla'yı canlandıran Helena Bonham Carter'ın akıllarda kalan performansından sonra sigara içmesinden kiyafetlerine kadar birçok kişiyi etkilemiştir.

FERSAT

Yedi gün önce yine bu karakoldaydım. Sınır kaçak geçerken bizi yakalayan Peşmergeler sorgulanmamız için Soran bölgesinin bu karakoluna getirmişti. Aslında benden çok Fersat sorgulanıyordu. Kim bu gazeteci, nereden tanıyorsun, niye geldiniz, nereye gidecektiniz... Fersat sol gözünü hiç kırpmadan savunmasını verirken ben tek kelimesini bile anlamadığım bu savunmayı ciddiyletme dinliyor gibiyi görünüyordum. Oysa beni ilgilendiren sadece Ezidiler'in Laleş Tapınağı'ndaki hac ibadetinde fotoğraf çekip çekemeyeceğimdi.

Yedi gün sonra yine aynı karakolun giriş koridorundaki bankta oturuyordum. Öyle yorgunum ki uyku, önce bedenimi sonra ruhumu teslim almak isteyen büyülu bir zehir gibi kanımda dolaşıyor. Burada uyuyup kalmaktan korkuyordum.

Fersat, devletin kendi vatandaşına (Kürt dememek için) 'bölge insanı' veya 'doğu kökenli' dediği bir diyarda, Hakkari ilinin, Şemdinli ilçesinin, Derecik beldesinin, Umurlu köyünde yaşıyordu. Fersat'ın bir gözü vardı. Sağ gözü ve sağ yanağı dokuz yaşında dağda koyun otlatırken kaybetmişti. Yanındaki arkadaşına mayına basmıştı. Fersat'ın yüzünün sağ yanı bu dehşet anıyla mühürlenmiş, sol yanı ise hep biraz sonra gülümseyecekmiş gibi bakardı. Zaten Fersat "melek yüzü" demekmiş.

Ertesi gün Umurlu köyünün hemen altından geçen ve Türkiye-Irak sınırını çizen Hacıbek Deresi'nin kenarında, Fersat önde ben arkada yürümeye başladık. Bir elimle omuzumdaki fotoğraf çantamı, diğer elimle dizlerime kadar sıvadığım paçalarımı tutmaya çalışıyordum. "S'ler zirek alan derenin bir Irak tarafına geçiyor, bir Türkiye tarafına dönüyorduk. Derenin çizdiği 'S'lerin sonucundan çıktığımızda düz bir vadi belirdi önümüzde. Fersat'ın sol yüzü aydınladı, "Geldik", dedi. Ama ilk gördüğümüz şey patikanın ortasında bizi bekleyen eski model bir askeri jip oldu. Sınır kontrolü yapan Peşmergeler bizi en yakın karakola götürüceklerini söylediler. Karar iki polis eşliğinde Duhok valisine teslim edilmemdi. Fersat ve beni, ertesi gün sabah tekrar gelmemiz şartıyla serbest bıraktılar.

Sorgudan sonra geceyi geçirmek için Fersat'ın Mergasur köyündeki akrabalarından kaldık. Ertesi sabah karakola vardığımızda polisler bizi bekliyorlardı. Ellerinde kalınsoğuk silah değdi de sanki anıtlarlık ya da tespihmiş gibi bir rahatlıkla tutuyorlardı. Koluma girip beni arabaya götürürken Fersat durduruldu. "Sen gelmiyorsun", dediler. Kimiz de donakaldık. Nasıl olur diyecek olduk. Ama sadece demekle kaldık. Fersat'la vedaşasınmadık bile. Ne ben tek kelime Kürtçe veya Arapça biliyordum ne de polisler tek kelime

Türkiye veya İngilizce biliyordu. Bölüne doküntü bir Mitsubisi'nin arkası koltuğunda, beş saat sürecektir olan, hayatımın en tedirgin yolculuğu başladı. Beni gerçekten Duhok valisine götürdüklerinden bir türlü emin olamıyordum. Kendimi teselli etmek için Laleş'teki tapınakta çekeceğim fotoğrafları hayal etmeye çalışıyordum. Duhok'a varmadan hemen önce Zap Nehri manzaralı bir mola yerinde bana kebab ismarladılar. O güzelim şiş kebabi bile son yemeğim mi acaba diye yutkunarak yiyebildim.

Polisler beni gerçekten de Duhok valiliğinin önüne getirdiğinde bir mucize gerçekleşmiş gibi hissediyordum. İktisine birden sarılıp yanaklarımdan öptüm. Valinin makamına çıkınca derin bir nefes aldım. Tek sokakta Türkiye'de yayınlanan Atlas isimli coğrafya dergisi için Ezidi halkının yaşadığı köylere ve hac ibadetlerini yaptıkları Laleş'e gidip fotoğraf çekmek istediğimi söyledim. Vali güldü. Kalın çerçeveli gözlükleri vardı. "Buraya sınırın dağda kaldığından ailenin haberi var mı?" diye sordu. Yok deyince yine güldü. Birkaç gün sonra başlayacak olan hac ibadeti için Almanya'nın Hannover şehrinde gelen Ezidi şeyhi de oradaydı. Şeyhe dönüp, Laleş'te çekim yapabileceğim için benim adına izin istedi. Şeyhin göbeğine kadar uzayan bembeyaz sakalları ve çenesinin altına kadar inen bıyıkları vardı. Surati asıldı. Bana ters ters baktı. O güne kadar Ezidiler'in hac ibadetini fotoğraflayan hiç kimse olmamıştı. Valinin korumasıyla birlikte oradan

Şeyhin göbeğine kadar uzayan bembeyaz sakalları ve çenesinin altına kadar inen bıyıkları vardı. Surati asıldı. Bana ters ters baktı. O güne kadar Ezidiler'in hac ibadetini fotoğraflayan hiç kimse olmamıştı.

çıkıktı. Koruma beni getiren polislere geri dönebileceklerini, valinin bana çekim yapabilmem için araç, rehber ve şoför tahsis ettiğini söyledi.

Bu yazıda asıl anlatmak istediğim, inançlarından ötürü tarihleri boyunca hakarete ve katliama maruz kalan dünyanın en güzel insanları Ezidiler'in hikâyesiydi. Şeyh Alo'nun yardımıyla sadece Ezidi pirlerinin katıldığı gece ayinine nasıl girdiğimi ve ayının ortasında Şeyh Alo'nun beni oradan kaçırarak zorunda kalışını, sonra Ezidiler'in Laleş Tapınağı'nda kutsal sayılan mağaraları ziyaretlerini, öncülere Şeyh Adıy'ın türbesinin etrafında dönerek yaptıkları ritüelleri, günbatımında yüzlerini güneşe dönerik ibadet edişlerini, hac döneminde Ezidiler için kutsal olan Melek Tavus'un bir köyden diğer köye taşınırken çalınan bendir seslerini, köylülerin Melek Tavus'u öpmek için nasıl sıraya girdiğini, sonrasında o karakola nasıl tekrar döndüğümü uzun uzun anlatmayı çok isterdim. Ama bunun yerine, köylülerin Melek Tavus'un önünde saygıyla eğilerek inançlarını yerine getirdikleri sırada çektiğim bu fotoğrafı koyabildim.

Öyle yorgunum ki, uyuyup kaldığım bankta beni uyandırmaya çalışan sesi tanıyacak gibi oluyordum fakat bu türlü uyanmıyordum. Uykuğun büyülu zehri kanımdan çekilirdikçesi daha iyi duyuyordum. Aradan geçen yedi günne rağmen şeyi tanıdım. Daha gözlerimi açmadan Fersat'ın sol yüzü canlanıyordu gözümde. Gülümseyerek yaşıyordum.

RAMAZAN DAVULCULUĞU

Televizyondaki reklamlardan da anladığımız kadarıyla Ramazan ayı geldi. Tabii Ramazan programları durur mu onlar da geldiler. Bu programlarla birlikte herkesin bildiği ama yine de sormaktan utanmadığı orucu neler bozar soruları, diyanetin güneş doğmadan sabah ezanını okutması tartışmaları, çok çok ama çok tüketilen "Nerde o eski Ramazanlar" yakınmalarından çıkan geyikler ve eski işlevini yitirip sadece kültür unsuru olarak devam eden Ramazan davulcuları.

Mobil kahramanlar ve davulcu dayı

Ramazn davulculuğunun nasıl ortaya çıktığını hepimiz tahmin ediyoruz: Eski zamanlarda herkes uyurken çoktan uyanmış, davulla, manilerle insanları sahura davet eden kahramanlardır Ramazan davulcuları. Günümüzde kahramanların yerini başka cihazlar aldı. Kırk yaş üstü akıllı telefon kullanan dini bütün insanlar sahur alarlarını davul sesi yapıyor. "Eskiye özlem" romantizmi değil demek istediğim bunlar gerçek. Ramazan davulcuları bu durumu çok umarsamıyorlar ama olsun. Zaten öğrendiğim kadarıyla çoğu Ramazan ayı dışında düşümlerde davulculuk yapıyor. Ramazan'da düşümler azaldığı için ek gelir olarak iyi bir işmiş. İstanbul'a sadece Ramazan davulculuğu yapmak için şehir dışından gelenler bile var. Son yıllarda bayram sabahları biç davul çalmadığı halde kapı kapı dolaşp para toplayan sahite davulcular türüne bile belediye önlem olarak her mahalleye bir davulcu izni çıkarttı. Kapınıza gelen davulcudan belediye sertifikasını isteyebilirsiniz. Bu durumdan davulcular da memnun. Ben gerekli bağlantıları kurup aynı zamanda yaşadığım yer olan Çaglayan Mahallesi'nde davulculuk yaptım. Bizim mahallemiz davulcusu Oğuzhan'la anlaşp bir geceliğine davulu ben çaldım. Anlaşma sırasında geçen diyalogları aynen aktarıyorum:

-Abi merhaba şu senin davulu bu gece ben çalayım mı?

-Neden yigitem benim çalışımı beğenmiyor musun?

-Yok abi olur mu, ben bir dergide yazıyordum. Bu sayıda sizin mesleği işlemek istiyordum.

-He olur tamam gel her gün çal her gün yaz.

-Sagol abi bir gün yeterli. Hem dergi aylık. Abi bildiğin mani falan var mı söylebene bir tane.

-Davuluma vuruyorum/sokakları geziyorum/cama çıkan bey abi/bayramda geliyorum.

-Anladım abi. Güzelmiş.

-Sonra davulcu bana gezmem gereken sokakları, davulu nasıl tutmam gerektiğini falan anlattı. Tek kişi olduğum için hızlı yürümem gerekiyordu.

Fotografılar: Can Deniz Kızıltas

İnsanlar artık kullanmadıkları ama anısı olduğu için atamadıkları bir eşyaya bakar gibi bakıyorlar bana.

davulcular motosikletle dolaşıyor. "Muhtıran oturdugu sokakta davulu gür çal" diye de tembihledi. Bir defa geçtiğim sokaktan bir daha geçmemem gerekiyormuş yoksa millet cama çıkıp bağıryormuş "Yeter" diye. İnsanlar da haklı hastası olan var, bebeği uyuyan veya oruç tutmayan var. Oruç tutmayan kimsenin çıkıp yeter demeye cesaret edeceğini düşünmüyorum ama, olsun.

Gecenin kokusu ve davulun sesi

Sahurdan bir buçuk saat önce elimde tokmak

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rante.org>

kokusu davulun sesiyle harmanlanıyor. Sahura kadar açık olan kahvehanelerin önünden geçenken insanlar artık kullanmadıkları ama anısı olduğu için atamadıkları bir eşyaya bakar gibi bakıyorlar bana. Bir ara gaza gelip içimden "Uyumayın ulan!" diye bağırmak geliyor ama tutuyorum kendimi. İlk on beş dakika ne olacağına merak etmenin heyecanıyla yürürken fark etmemim ama davul çalmak bir yerden sonra kürek kemiğimi ağrıttı. Bir de davulcunun söylemediği bir şeyle karşılaştım, köpekler davulun sesinden mi korkuyorlar yoksa dine mi karşılar bilmiyorum hemen havlamaya başlıyorlar. Bazı sokaklara köpekler olduğu için giremedim.

Uyanan insanlar nederse çıkıp sokaktan geçişimi izliyorlar, neden acaba diye düşündüm bir sonuca varamadım. Sanırım bir de yaz olduğu için insanlar neredeyse sahura kadar uyumuyor. Davulu çaldıkça değişik ritimler tutmaya çalıştım. Hatta bir ara bayagı göbek havasına bağlamışım farkında olmadan. Bütün mahalleyi dolaştığımda ter içinde kaldım. Hiç öyle göründüğü gibi bir iş değilmiş. Yazını bitirirken kendi yazdığım bir maniyi de eklemek istedim. Hayırlı ramazanlar!

Ramazn ayı gelmiş

Bavul dergi ne senmiş

Tecrübeyle sabitte

Ramazn davulculuğu var imiş.

GERÇEKLER VE KUKLALAR

Hayatın sahnesinde hayallerimizi ararken başka hikâyelere çarpıyoruz. Bir filmde, romanda, tiyatrodaki insanın var olduğu her yerde anyoruz kendimizi. Yalnızca insanın olduğu değil, onun hayat verdiği her şeyde. Kukla ustası Alpay Ekler ile Hasköy'deki Merdiven Tiyatro'da buluşuyoruz. Tiyatronun girişinde yeşil kadifeden bir perdeyi aralayıp içeri geçiyorum ve aşağı oymasından kuklalarla karşılaşıyorum. Alpay Hoca çok yoğun, içerideki hummalı çalışmayla ilgileniyor. Hayatın sahnesini burada şekillendirmeye başlıyor.

Sisteme karşı kukla

Alpay Hoca ile elinde iğne iplik kostüm dikerken konuşmaya başlıyoruz. Yaklaşık yirmi yıl kukla yapmış. Hikâyesi ilisede tiyatro ile başlamış. Sistemin soğukluğu ile çalışmaktansa kendi kâhkahalarını yaratmak için kuklayla ilgilenmeye başlamış. İçinde yitirmedığı çocuk ruhu ve hünelerini buluşturmuş. Sizi kuklaya çeken neydi soruma romantik bir cevap beklerken Alpay Hoca "Para" diyerek beni şaşırtıyor.

Kuklayı kendi kendine uğraşarak öğrenen Alpay Hoca oyuncuları yaratırken tiyatrodan öğrendiği her şeyi harlamamış. Gepetto gibi canlandıramamış belki çocuklarını ama hepsine ruhunun ışığını vermiş. Öyle ki Türkiye'de ilk ayaksız dansöz kuklasını o yapmış, yetmemiş onu bir de üçü yapmış. "Mezdeke"yi sahneye farklı getirdik, diyor bunun için. Aşşap kuklayı ise biraz hile ile öğrenmiş. Atölyesinde yatıp kalkan bir Azeri ustanın yanına seğirtmiş bunun için. "Bana kafa oyar mısın? Ama ben de geleylim de sana tarif edeyim dedim. Gittim nasıl yaptığını inceledim. Sonra da kendimi yaralaya yaralaya pekiştirdim öğrendim," diye anlatıyor hilesini.

Kuklanın sırları itinayla saklanır

Alpay Hoca kukla ile ilgili anlattığı her şey çok dikkat ediyor. Sırlarını bana söylemesi doğru değilmiş. Ama hassas noktanın ip olduğunu fısıldıyor. "Kuklanın iplerini bağlamak kolay görünse de en hassas işlerden biridir. İpleri dengeli bağlayamazsan dengeli oynatamazsın," derken anlıyorum ki hayatın bozuk dengesini yakalamak değil de hayallerinin dengesini yakalamak önemli buralarda. Birde dört yıldır ip takılmayan lanetli bir kukla varmış etrafımızda, göstermiyorlar bana. Kuklalarımızla aramızda duygusal bir bağ oluyor mu soruma ise, "Fetiş bir ilişki yok aramızda ama kıyamazsın hiç," diyor. "İnsanların önünde bir hayal dünyası yaratabiliyorsan her şey kukla olur," diyen usta, sanatta kural olmadığının altını çiziyor. "Kuralları sevseydik memur olurduk" diyor.

Perde kapanırken

Perdenin arkasında yarattığı dünyaya hükmeden ustalar sahnelerinden başlıyorlar dünyayı güzelleştirmeye. Açılan perdenin rüzgârı sahte oyuncuların gerçek rolleriyle doluyor etrafta. "Büyüyünce kuklayı bırakacağım, adam olacağım," diyen Alpay Hoca'nın yanından ayrılırken oyuncularından birisiyle yolcu ediyor beni.

O kadar ayrı yerlerden
keçtik ki
benim yüreğim gördüğünde
onun kırsı tutuştu.
Benim elim aygırım dolduğunda
onun oku tutuldu.
Benim göğüslerim kışkırtıldığında
onun göresi düştü.

KIRILAN VAZOLU
BİR KESE
YAPTIĞINDA
ORASI DIŞINDA
DİĞER
HER YERİNDEN
KIRILMAKTIR.

TÜRKİYE'NİN İLK ERKEK ORYANTALI YILMAZ BİRSEN

Beyoğlu'nda, sıradan bir çarşamba sabahı, yanından hafif bir rüzgâr gibi kıvrılarak geçtiğinde farkettim onu. Bazı insanların tuhaf bir işi olduğunu biliriz, o da öyleydi. Kolundaki çantasından başka desteği yoktu, yalnızdı. Yanımdaki arkadaşım, benim ona baktığıma farkedince, gözüyle o tarafı işaret ederek, "Yılmaz Birsen," dedi, "Türkiye'nin ilk erkek oryantal sanatçısıdır." O an, daha cümle havaya dağılırken ters istikamete doğru yürümeye başlamıştım bile. Nihayet onu yakaladığımda nefes nefeseydim, ismi Yılmaz Birsen miydi? "Evet." Peki, merak ediyordum, acaba uygun bir gün röportaj yapılabiliyorduk? "Memnuniyetle!"

Ertesi gün Palazzo Donizetti Hotel'in barında buluştuğumuzda bunun son derece keyifli bir sohbet olacağından endişe ettim. İhtimal, içten, dürüst, sıcak bir insandan ilginç bir hayat hikâyesi dinlemek benim açımdan elbette keyifliydi ama bu kadarla sınırlı değildi. Zira Yılmaz Birsen sanatına duyduğuşu aklı hayran oluncak bir insan. Bu uğurda ailesini de kaybetmiş, konforlu bir yaşam biçimini de... "Ama," diyordum, "hiç pişman değilim. Bugün olsa yine aynı yolu seçerim."

Türkiye'nin ilk erkek oryantal sanatçılarındansınız. Mesleğiniz, bir erkek için, hele ki bundan altmış yıl öncesi göz önünde bulundurulduğunda, kulağa hayli sıra dışı geliyor. Oryantale olan ilginiz nerede ve nasıl başladı, sizi dans etmeye tetikleyen kimdi, neydi?

Ben çok küçük yaşta annemi kaybettim. Bana üvey annem bakıyordu ama kendisi bir öz anneden beri

daha iyi bir insandı. Ama zaman içinde komşular beni öyle doldurmuş getirdi ki... "Bu senin öz annen değil, üvey annen" diye diye beni kadıncağızdan soğuttular. Bu nedenle o dönem büyük bir boşluğa düştüm.

Ve çıkış yolu olarak kendimi dansa verdim. Okuldan çıkar çıkmaz önce tiyatrolara, sonra dansözerlerin sahne aldığı mekânlara gitmeye başladım. O kadar hoşuma gidiyordu ki dans olayı, okulda folklor takımına girdim. Ama gelin görün ki yıl sonu müsamesesinde altı

kızla birlikte folklor oynadığımı gören ailem çıldırdı, akşam evde temiz bir dayak yedim. Bizimkisi katı bir aileydi çünkü bakan da vardı ailede, emniyet müdürü de, gümrük müdürü de. O akşam yediğim dayanın ardından kararımı verdim: Kaçacaktım! Gece herkes uyuduktan sonra güzelle bavlumlu hazırladım. Gittim ebeveyn odasına, babamın yastığını altındaki zincirin ucundan tutup usulca kendime çektim. Ve artık

kasanın anahtarını avcum içimdeydil! Kasadan elli lira alıp evden kaçtım. Elli lira o zaman büyük meblağ tabii. Ama düşünülüyor musunuz, Ankara'da, daha on dört yaşında bir ortaokul talebesiyim ve gecenin bir yarısı elimde bavulla evin kapısından dışarı adımımı atmışım!

Sonrası, ver elini İstanbul mu?

Aynen öyle. Chingir'de tek odalı bir yer buldum, hürdaya gidip hemen bir yatak, bir yastık, bir yorgan, birkaç da kap kaşık aldım. Bu süreçte gazinoların kapısını tek tek çalıp benimle dans partileri olan kızla birlikte iş aradım. Hepsî "Doluyuz" diyorlardı, ya da "Çift oryantal olur mu?" diye bizimle dalga geçiyorlardı.

Ben de içimden "Eee, sizinle görüşecekt, az kaldı!"

şunu söylemek isterim ki, hiçbir arkadaşından tek kuruş istemeden bu süreci idame ettirdim. Ve üçüncü ayın sonunda Casablanca Gazinosu'nda sahne almaya başladım. Amaaaa... Öyle bir sahne ki... Öyle bir parladım ki İstanbul da yer yerinden oynadı! O günden sonragazincular benim peşime düştü, hem de ne düştü. Bir gecede yedi gazinoda birden çıkmaya başladım. Birinin sahnesi biter bitmez üstündeki kostümle, ayağımdaki ayakkabıyla koş koşu diğerine yetiştirdim.

"HİÇ ERKEK ORYANTAL YAPAR MI DEDİLER"

İlk dönem gelen tepkiler nasıldı?

Sahneye ilk çıktığım dönemde "Hiç erkek, kadın dansı eder mi?" şeklinde tepkiler yağdı tabii. Ama ben bu tepkilere hiç aldırış etmeden bildiğim yoldan gittim. İlk gece heyecandan tir tir titrediyimi unutamam. Ama çabuk alıştım, hatta işi hemen şova döktüm, bir süre sonra sahneye at ile gilyordum. Düşünün, ben atın üstünde, diğer dansçı kızlar atın yanında! Attan inip programa başlıyordum.

Aynı sahneyi paylaştığınız çok özel isimler de olmuştur tabii?

Kimler kimler... Gazino programları dışında, ilk büyük sahne hayatım 1956'da Ankara Göl Gazinosu'nda Zeki Müren'le başladı. Sayın büyük sanatçı Zeki Müren, "Şu buz balesinin içinde tek oynatacağım seni, bakalım yapabilecek misin," dedi. Provaya başladık ve Zeki Müren şeref salonunda beni izledi. Bu sırada ben onkızı kızla birlikte buz balesi yapıyordum. Derken Zeki Müren beni yanına çağırttı, "Sen ne kadar yeteneklisin böyle, bu yeteneğinle Türkiye'de çiğ açabilirsin," dedi. Çok büyük bir sanatçıydı, dünyaya bir daha böyleis gelmez. Ve böylece Göl Gazinosu'nda bir sene dans ettim. Burada Behiye Aksoy, Gönül Yazar, Müzeyyen Hanım gibi dev isimlerle çalıştım. Bu arada Beyrut'tan

bir istek geldi oraya gittim. Derken yurtdışı hayatım başladı. Ardından benim için en özel gecelerden biri, 1957'de Zürich Dolder Otel'de yaşandı... Bir gece ki ne gece... Dişhisi Bakan Sayın Fatih Rüştü Zorlu... Maliye Bakanı Sayın Hasan Polatkan.... Türkiye'nin gözde Başbakanı Sayın Adnan Menderes... Yunanistan Başbakanı Sayın Konstantin Karamanlis.... Hepsi bu salonda beni izliyor. Ayaklarını adeta yerden kesilişt, rüyada gibiydim. Gecenin sonunda Konstantin Karamanlis beni işaret ederek "Nerden buldunuz bu Yunan başbaleti?" diye sormuş. O zamanki başbakan yaveri Yılmaz Bey de, bana haber göndererek hemen giyinip masaya gelmemi söyledi. Ben de hızla smokinlerimi giyip elime Türk kimgiğimi aldım, masaya gittim, kimgiği sayın Karamanlis'in önüne bıraktım! Karamanlis ne yaptı tahmin edin? Kalktı, beni alınımdan öptü! Ve "Ben" dedi, "Türkiye'den birinden bu kadar güzel program izleyeceğimi hiç beklemiyordum, sizi Yunanlı sanmıştım, vallahi helal olsun," dedi. Üstüne bana viski ikram ettiriler kabul etmedim zira yeniden programa çıkacaktım. O sırada yedi yüz kişilik çerde, "Yılmaz, Yılmaz, Yılmaz" diye ayakta alkışlıyor beni. O gecenin üstüne otel benimle bir ay daha çalışmak istedi ama ben tek bir sarla anlaştım: "Otelin tepesine bir direk kileceksiniz, o direğe de Türk bayrağı çekeceksiniz" dedim. Kabul ettiriler, Zürich'te halk Türk bayrağını öğrendi böylece.

BİR YILDA ON SEKİZ DEV SANATÇIYLA

Türkiye'yi dünyaya tanıtmak gibi bir misyon da üstlenmişsiniz aynı zamanda.

Elbette. Zaten Zürich'ten sonra uzun süre yurtdışında dans ettim, ülke ülke gezdim. İran, Pakistan, Nijerya; bir erkek oryantallı gitmeyeceğini düşündüğünüz her yere gittim. Gerçi Nijerya son duragim oldu, orda her yılan etleri yiyorlardı, aman dedim ben burada kalamam.

Bu süreçte film teklifleri de gelmişti.

Tabii ki geldi ama ben kabul etmedim. Zira sahneleri bırakmayı göze alamadım. Bir tek filmde oynadım o da İngiliz filmiydi. O film için, olmadı bir daha olmadı bir daha derken tam otuz beş gün dans ettim.

ZEKİ MÜREN BENİ GAZİNODAN ATTIRDI

Aynı sahneyi paylaştığınız sanatçılar arasında sizi kiskanırlar da oluyor muydu?

Vallahi ben öyle bir giyinirdim ki bazı sanatçılar çok büyük rahatsız ediyordum. Benim en hafif elbisemde yedi kilo kristal vardı çünkü. Sanatçılar her gün odama gelip bütün kostümlerime bakarlardı merakla. Daha da fenası, bu yüzden isimden bile oldum. Zeki Müren'le Tepebaşı gazinosunda çalışırken, rahmetli bana "Yılmaz" dedi, "sen bundan sonra Konya şalvarları giyip sahneye çıkacaksın, artık alkı pullu kostüm yok!" "Ben de "Tamam" dedim ama nasıl olsa Zeki Bey gazinoya erken gelmeye diye yine bildiğimi okunmaya devam ettim. Sahne bir çikırdım, karşıdan bir ışık vuruyordu ki; üstüm tepeden tırnağa ayna, aya-

ayna, ayna, yanıyor! Ama ne oldu sonra, Zeki Müren aramış gazinonun patronunu. Sahneden bir indim patron yanıma geldi, Zeki bey sizi telefonla istiyor diye. Gittim telefona, Zeki Bey, "Benim senden bir ricam vardı, neden yerine getirmediniz?" diye sordu. Ben de, "Sayın solistim" dedim, "müşterilerim benden şatafatlı elbise istiyor". Bunun üzerine "Haydi evladım," dedi, "senin de yolun açık olsun, gidiyorsun." Ve bunun üzerine o güne kadar Türkiye'de hiç görülmemiş bir olay oldu, saat gecenin 12.30'unda Günaydın gazetesinin baskısı durduruldu. Yeni manşet atıp "Yılmaz Birsən yarın akşamdan itibaren Çakıl Gazinosu'nda" diye haber yaptılar. Meğer yeni geçeceğim gazinonun patronu yaptırması haberi. İşte böyle bazı kıskançlıklar yaşadık rahmetliyle ama son zamanlarda can diğer oldu. Kendi gazinosunda hiçbir sanatçı şatafatlı giyinmesin istiyordu, ne yapabilirsin bu da onun prensibi.

AYNA BENİM HOCAMDİ

Biraz da dansınızdan söz edelim. Sizi farklı kılan neydi?

O devirde aynı sahnede bir hanım bir bey oryantallı yapan, çift oryantallı yoktu, ilk özelliğimiz buydu. Bir de rakibim yoktu, böylece tanımam zor olmadı. Bir de salonomda dev bir ayna koymuştum, o ayanın karşısına geçer, Arap dünyasının en büyük dansçısı Semire Tevlik'in kasinetini koyar bütün gün oynardım. Hiç kimseden ders almadım, ayna karşısında sanatımı kendim öğrendim. Hayatım boyunca hep işimi düşündüm. Ben her şeyimi dansıma verdim, her şeyimi...

Geçmişle hesaplaştığınızda, doğrular ve yanlışlar hangi surette çıkıyor karşınıza?

Ee, ben sanat için ailemi bıraktım, daha ne olsun. Tam altmış yıldır yüz yüze gelmedik. Ailem sahneye çıkmamı kabul etmedi, biz dansçı evlat istemiyoruz dediler. Annem ve babam öldüğünde mezarlarına bile gitmedim. Asla pişman olmadım, olmayacağım. Bugün olsa yine aynı yolu seçerim. Çünkü ben sanatımı yirmi yedi yıl devlette baş üstünde tutuludum. Ben bu sanatımı, bu dansımı hastasımym.

Sahne hayatınızda unutmadığınız bir olay var mı?
Olamaz mı. Büyük depreme Adapazarı'nda

olur

Eskiden Anadolu'ya sahne almaya gittiğimizde insanlar bizi alkışlamaya gelirdi, şimdi olsa taşlamaya gelirler.

bana sahneyi döner yapsana," demiştim. O da kabul etti, başladı sahneyi yaptırmaya. Ben bitti sanıyordum, deprem gecesi sahneye bir çıktım ki sahne dönmeye başladı. Döndüm

sazlara, "Bakın, kıskanmayın, görüyor musunuz sahne nasıl döndü, benim için yapıldı," dedim. Bunlar bana "Allah seni kahretmesin," dediler, "deprem oluyor deprem!" Aa ki dakka sonra bir baktım ki Vali, Emniyet Müdürü, herkes içeri geldi. Bize programa devam etmemizi söylediler, halk galeyana gelmesin, kimse evlerine girmesin diye. Ben o gece sahneden inmedim ama sahne bir gitti bir geldi bütün gece...

"YİNE SAHNELERDE OLACAĞIM"

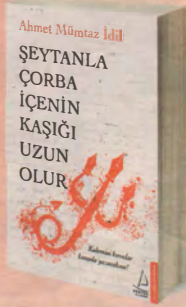
Önümüzdeki dönem için sahneye çıkma planlarınız var mı?

Ben şimdi Allah kismet ederse süratle kilo vereceğim çünkü 20 Eylül'de Amerika'da Türk gecesine çıkacağım. Diyetle girdim, o zamana kadar yirmi kilo vermем lazım. Ve orası için öyle bir kostüm yaptırıyor ki çok lıdırırsın, yirmi kilo kristal var.

Türkiye'deki dönüşümü siz kendi sanatınız özelinden değerlendirdiğinizde, ne gibi sonuçlarla karşılaşıyorsunuz?

Bugün Türkiye'de ne gece kulübü, ne gazino, ne de bir sanatçı kaldı. Eğlence hayatını bitirdiler. Eskiden insanlar daha mutlu, insanların mutluluğunu da bitirdiler. Eskiden Anadolu'ya sahne almaya gittiğimizde insanlar bizi alkışlamaya gelirdi, şimdi olsa taşlamaya gelirler. Sanata ve sanatçılara olan saygı yok artık, daha ne olsun?

DESTEK YAYINLARI

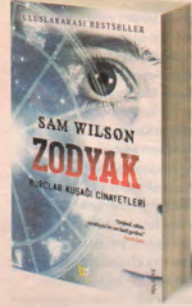

Ülkesinin yetişmiş beyinlerine “tahammül” edemeyenler, polis-asker koruması altında yaşamaya mahkûmdur.

Ahmet Mümtaz İdil
ŞEYTANLA ÇORBA İÇENİN KAŞIĞI UZUN OLUR

BEYAZ BAYKUŞ YAYINLARI

Öyle bir toplum düşünün ki insanlar burçlarına göre sınıflara ayrılmış, statüleri doğuştan belli ve kaderlerini ne yapırlarsa yapsınlar değiştiremiyorlar.

Sam Wilson
ZODYAK - BURÇLAR KUŞAĞI CİNAYETLERİ

GENÇ DESTEK YAYINLARI

Bizi biz yapan en büyük erdemlerin; dostluğun, özverinin ve yardımseverliğin ölümsüz bасыpıtları Küçük Prens, Küçük Karabalık ve Mutlu Prens “Yaşı Olmayan Klasikler” serisinin ilk kitabında buluştu!

Antoine De Saint-Exupéry - Samed Behrengi - Oscar Wilde
YAŞI OLMAYAN KLASİKLER 1
KÜÇÜK PRENS - KÜÇÜK KARABALIK - MUTLU PRENS

DESTEK MEDYA GRUBU

KARAKARGA YAYINLARI

Harikulede çizgi ve renklerle bezeli bir Göbekli Tepe masalı. Mistik bir çizgi roman.

Fırat Yasa
TEPE

İLHAMİ ÇİÇEK

Sairin canına daha doğduğu anda kene gibi yapışan, aç, cesur, karkusuz; kuvvetli, genç, yağız kırılganlık... Arkadaş Zekai'yle bir bacağı kısa kaldığında, Can İrenle annesi bir öğrencisi tarafından darpedildiğinde tanıyan İlhami Çiçek, damdan yare düştüğünde bulaşan kırılganlık. Öyle bir şey ki şu kırılganlık, şairin üzerinden ölünce de gitmiyor.

Ana bana bir hal oldu hep böyle titriyorum / Arkadaş Zekai'Özger

Ey doğuşu suçluluk olan / Can İren
kuşku bağışlanmasa da, tedirginlik
doğal sayılabilir / İlhami Çiçek

Yedi yaşında kardeşiyle samanlık damında oynarken aşağı düşmesi, hayatının geri kalanı boyunca yaşayacağı bir travmanın da başlangıcı olur Çiçek'in. Tam bir gün baygın kalır ve kendine geldikten günler sonra toplar kendini. Bu düşüş, fiziki yaralanmalardan ziyade, onu hayatı boyunca takip edecek durağanlığın temel nedeni olur. Ve bu ürkeklik, ömrünün sonuna kadar sadık kalır ona. Öyle ki, daha sonra poetikasının bel kemiğini oluşturacak olan dizi şiiri "Satrancı Dersleri"nde şöyle tanımlayacaktır onu:

"İntihar her akşam ıslak yapışkan saçlarıyla girip
odama panigimden pay toplarlar."

Çiçek'in talihsizliği, henüz çocukken damdan düşmesiyle sınırlı kalmamış, sonrasında lisede karşı görüşlüler öğrencilerin saldırısı karşısında aldığı ciddi darbelerle de sürmüştür. Bu saldırı okul arkadaşları Metin Cengiz'in anlatımına göre, o dönemde sol görüşlü olup okuduğu lisede öğrenci grubunun lideri olan Çiçek'in hayatının başka bir dönüm noktasına işaret eder. Aldığı darbeler derine işlemiştir ve daha önce gelişmiş kimi hassasiyetlerini tetikler. Osmanlı-Rus Savaşı esnasında Kafkasya'dan Erzurum'a göç etmiş bir ailenin torunu olarak dünyaya gelen Çiçek'in çocukluğu, ailesinin anlattığı destansı anıları dinleyerek geçmiştir. Anlatılan bu destanlar ve hikâyeler Çiçek'in ileride yaşayacağı kimi travmalardan önce hayal dünyası ve duygularını etkilemiş, benimsediği bu duygulara karşı duyduğu ilk yabancılığın nedeni olmuştur. Okumaya olan merakı onu aşık haline getirmiş

buluştuğu ve böylelikle şiirle olan temasını da başlatmıştır. Orta ikinci sınıftan Kenan Fazıl Çamlıbel'in "Çoban Çeşmesi" şiiriyle katıldığı okuma yarışmasında birinci olur. Öğrencilik yıllarında Divan, Tasavvuf ve Türk halk edebiyatı alanlarında kimi çalışmaları yerel dergilerde ve gazetelerde yayımlanır. Henüz bir lise öğrencisiyken Erzurum'da çıkan kültür sanat mecmuası Adımlar dergisinin açtığı şiir yarışmasında "Otel Odası" adlı şiiriyle birincilik kazanır. Daha sonra dergide yayımlanacak bu şiir, Çiçek'in yayımlanan ilk şiiridir. Şiire olan ilgisiz çözümlenerek süren Çiçek, Aşık Sümmani'nin torunu, Aşık Hüseyin Sümmanioğlu'yla tanışacak, ona, on birli hece vezni ile yazılmış şiirler gönderecektir.

Büyük bir boşnuttu ve iç sıkıntısıyla kaleme alınan *Satrancı Dersleri* başlangıçta bir uzun şiir olarak kaleme alınmış fakat, şiirin yayımlanacağı Edebiyat Dergisi adlı derginin sayfa düzenine sığmadığı için iki bölüm olarak verilmiştir. Derginin dizgi editörü Necip Evlice, başlarda Çiçek'in şiiri ikiye bölüğü için kızacağını düşünmüş fakat Çiçek, Evlice'yi ziyaret ettiği Heybeliada Sanatörümü'nde *Satrancı Dersleri*'ne altı bölüm daha yazmasını kendisi sayesinde olduğunu söylemiştir. Böylelikle ortaya daha sonra kitaba adını da verecek olan biri, kendi içinde sekiz bölüme ayrılan dizi şiir *Satrancı Dersleri*, diğeriyse on başka şiir oluşturduğu iki bölümlük bir kitap, *Satrancı Dersleri* çıkmıştır.

İlk ve orta öğrenimini Oltu'da, lise öğrenimini Erzurum'da tamamlayan Çiçek, 1975 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesine kaydolur. Öğrencilik döneminde vekil öğretmenlik de yapan Çiçek, mezun olduktan sonra Nisan 1978'de Kırıkkale Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atanır. Bu dönem aynı zamanda Çiçek'in şiire yoğunlaştığı ve sağlığının bozulduğu dönemdir. 1980'de Pendik Lisesi'ne tayin olduktan bir yıl sonra, eş

Hamiyet Hanım'la evlenir, Mart 1983'te kısa dönem askerlik yapmak üzere Tokat'a gider.

Zorlu bir askerlik süreci yaşayan Çiçek, Mevki Hastanesi'nde kısa süre tedavi olduktan sonra iyileştiği kanaatıyla taburcu edilir. Askerliğinin bitmesine az bir zaman kala ekipmanları bile geri alınmışken terhis edilmeyen Çiçek, bulunduğu karakol binasının beşinci katından atlayarak yaşamına son verir. Çiçek'in yaşamını yitirmesinden sonra ailesi ve yakın çevresi bunun kuvvetli bir sara nöbeti sonrasında istemsizce gelişmiş olduğunu savunur. Zira, Çiçek inançlı birisidir ve bu nedenle intihar etmiş olamaz. Buna karşın bunun bilinçli, iradi bir intihar olduğundan bahsedilir. Şu veya bu biçimde gerçeği, o ve dönemine şahit olanlar bilecektir en iyi. Onlar tanıtır gerçeğe.

İlhami Çiçek
Sürüyor...

Çiçek: Ömer Faruk Yaman

BÜTÜN EFİBİY AJANLARI PUŞT!

Efbiay ajanlarının peşime düştüğü
rüyalar da beni kurtaran kıvrıcık saçlı
kadından
varlığına kıldığım iki rekat şükür namazı
babamla kıldığım ilk bayram namazından
sonra
kıldığım en süper ikinci namazdı

tramvay raylarının içine ettiği şehirde
güzel şeyler de vardı Sazova Parkı ve sen
gerisi acayip günah gerisi anmaya
değmez
tutmayan iddaa kuponu gibi
iki dakika önce umut
iki dakika sonra çöp

çöplerin arasında Suriyeli çocuklar
çocuklara yanıyorum en çok içimi eziyor
tramvaylar
çocuklar sızdı araya bu şiir burada biter
triple bitti ya şimdi kesin bu gece rüyama
kesin bu gece rüyama efbiay ajanları
girer!

KARYA & AHMET

**Çektiğiniz videoları paylaşma kararını
nasıl aldınız?**

KARYA: Bir anda oldu. Ahmet ile lise hayatımız video çekmekle geçti zaten. O zamanlar Ahmet'in kameralı bir telefonu vardı, onunla çekirdik. Arkadaşlarımızla izleyip eğlenirdik. Daha sonra bu tarz videoların paylaşıldığı bir uygulama olduğunu öğrendik ve videolar orada paylaşmaya başladık. Amacımız fenomen olmak değildi, yakın çevremiz izlesin diye paylaşıyorduk.

**Videoların devamlılığını sağlayan motivasyon
neydi?**

KARYA: Herkesin yapmaktan keyif aldığı bir şey vardır biz de videoların çekerken keyif alıyoruz. Bu doğal sürecin sonucunda ortaya çıkan videoları insanların beğenip bizim takip etmesi de bu işin devamlılığını sağlıyor aslında.

**Aldığınız eleştirilerle doğru orantılı olarak
videolar değişim gösteriyor mu?**

AHMET: Tabii ki, bizi sevdiği tribüne yönlendiren aldığımız yorumlar oldu. Arz ve talep ilişkisi gibi aslında. Birçok konseptte video çektik. Korku filmi fragmanından basketbol videolarına kadar. Bir de aralarda sevigli tribi videoları yayımlamaya başladık. İnsanların sevigli tribi videolarına ilgi duymaları da bizim konseptimizi belirledi.

**Videoların bu kadar beğenilmesine neye
bağlıyorsunuz?**

AHMET: Aramızdaki samimiyete bağlıyorum ben. Önemli olan dostluğumuzdan kaynaklanan o samimiyet. Tabii bir de konseptin çok sevilmesi önemli. Kadın takipçilerimiz sürekli "Aynı bizi değil mi?" gibi yorumlar yapıyorlar. Bu da herkese hitap ettiğimiz gösteriyor bize.

KARYA: Videolarımız sadece 15 saniye değil, 15 saniye artı 15 saniye. O kadar iyi tanıyoruz ki birbirimizi. Ahmet beni gerçekten nasıldanlanılabileceğini biliyor. Role giriyoruz mesela Ahmet bir şey söylüyor ve ben cidden sinirleniyorum. O da daha samimi yapıyor videoların.

**Sosyal medyada fenomen olmak sizi hayattaki
hangi amacınıza yaklaştırıyor?**

AHMET: Bu başan yapmamıza taşıdığımız bir silah. Önemli olan bu başarıyı iyi yönetmek. Biz de anda hem üretticiz hem de pazarlamacı. Ürettiğimiz şeyi iyi pazarlamaya devam ettiğimiz süreç düşünüyorum.

KARYA: Aslında bundan sonra hayattaki bütün amaçlarımız aracı olacağını düşünüyorum. Çünkü yaptığımız işi gösterme imkanı sunuyor bize.

**Sevigli tribi videolarında izlediğiniz konular
degenimlerinizin mi yoksa gözlemlerinizin mi
sonucu?**

AHMET: İkisi de var tabii ki ama daha çok gözlem. Hepsi deneyimlemek çok zor. KARYA: Abartı tepkiler de var videolarda o yüzden gözlemler ve onlara kattığımız mizahın sonucu.

**Peki kadın erkek ilişkisini komik bir dille
videolarınızda işliyorsunuz. Videoların
genelinde kadınların ilişkideki hareketleriyle
dalga geçiliyor. Gözlemlerinizin sonucunda
erkeklerin de ilişkide dalga geçilecek yönleri
yok mu?**

AHMET: Kadının ve erkeğin dünyası birbirinden çok farklı. Biz kendi gördüklerimizi anlatıyoruz. Kadınlar da gördüklerini anlatabilirler bence. Hem neden kendi açılarımızı belli edelim ki? KARYA: Kadının triplerinin gösterilmesi sempatik görünüyor ama aynı rolde bir erkeği göstermeye kalksak itici durur. Yaptığımız şey kesinlikle kadın yemek gibi değil aslında kadınların ilişkideki şikayetlerini de gösteriyoruz bir yandan.

Aldığınız en kötü eleştiri nedir?

KARYA: Çok kötü eleştiri almıyoruz aslında ama bazen şöyle sorular geliyor "Siz iki erkek ne yapıyorsunuz arabada?" Kötü niyetle bir şey yapmadığımız zaten ortada çektiğimiz videolardan bu çıkarımı yapanlara "sarıyorsunuz sadece."

**Sosyal medya hesabınızın size kattığı en güzel
şey nedir?**

AHMET: Biraber bir şey yapmak çok keyifli. Yanında güvendiğin biri olunce ayaklarını yere daha sağlam basarak ilerliyorsun.

KARYA: Çok saygı duyduğumuz ve sevdiğimiz insanlarla tanışma fırsatımız oldu. Mesela Sıla'yla tanışma fırsatımız oldu ve onun vesilesiyle menajerimiz Cem Bey'le tanıştık. Aslında şu güne kadar bu konseptte geçirdiğimiz her gün bize bir kazanç oldu diyebiliriz.

YAŞAR KARANLI

Delirmek, ömür boyu çocuk olmayı garantilemek... Sokağın hep aynı köşesinde düşüp uğruna dizlerimizi paramparça ettiğimiz ama sürmeyi öğreneceğimize dek peşini bırakmadığımız iki tekerlekli bisikletler gibi, yerden yüksek oynarken çıkacak bir kaldırım bulamayıp sokaktaki logar kapağının da yükseklik sayıldığını iddia etmek gibi, "Seni seviyorum," diyemediğin için "Kokulu silgileri sevmiyorum," demek ve sıralar arası silgi savaşları başlatmak gibi, akşam ezanından önce son bir kez daha saklamaya oynamak gibi, başkasının kolunda mahalleden çekip giden ilk aşkın ardından bakakalmak gibi...

Yaşar Karanlı, 1974 yılında, İstanbul'da dünyaya geldi. Bebekliğinde geçirdiği menenjit sonrası hayatı doğumdan ölüme çocuk ruhlı biri olarak yaşamaya başladı. Balat'ta, babası, kız kardeşleri ve yeğenleri ile birlikte üzüntü nedir bilmeden yaşadığı bir hayat sürdürüyor. Kız kardeşi onun için "O hep güler, üzülme nedir bilmiyor ki," diyor.

Yaşar ile Balat'taki "Derviş Baba Deliler, Abdallar, Meczuplar ve Aşklar Kahvehanesi"nde buluşuyoruz. Daha evvel kahvenin işletmecisi Ali Denizci ile de konuştuğumuz için önceden tanışıklığımız var. Onu görünce heyecanla ayağa kalkıyoruz, o da beni gülümseyerek karşıyor, koşup birbirimize sarılıyoruz. Yaşar'a çay ısmarlamak istiyorum, "Teşekkür ederim oruçluyum," diyor. Hemen ardından bir sigara yakıyor "Sigara orucu bozmuyor," diyerek.

Balat sakinlerinden / Yaşar'ın arkadaşı: "Yaşar'ı çocukluğundan beri tanırım. Kırk iki yaşında ama beş yaşındaki çocuğun aklına sahip. Doğduğundan beri böyle iştir. Bir de bu haldeyken trafik kazası geçirip daha kötü oldu. Bir süre yatalak kaldı, konuşamadı. Kırmızı araba görünce korkar 'Bana araba çarptı,' der ama arabaları da çok sever. Eskiden burada esnaf kötü davranıyordu Yaşar'a, 'Derviş Baba' açılınca daha iyi oldu, insanlarla diyalogo gelişti. Yaşar çok yüce gönüllü bir adamdır. İki tane elbise verilen için başkasına hediye eder. Kadınları çok sever, özellikle de kıvrık saçlı kadınları."

Yaşar "kıvrık saç" sözünü duyunca "Ali'nin orada üç tane var," diye söze giriyor. Kadınların bahsettiğini gözler parıldıyor. "Hiç aşık oldun mu?" diye

Delirmiş biri için aşk, kendini mutlu bir sona şartlamadan sevdiğini beklemeye özgürlüğüdür.

Fotoğraf: Umur Yıldı

soruyorum. Önce "No, no, no" diyor ama sonra itiraf ediyor: "Arzu evlendi. Başkasıyla evlendi. Sağları kıvrık, gözleri maviydi. Adamın mavi arabası vardı, mavi arabaya binip gitti."

Yaşar büyük bir araba tutkunu. Araba sevgisini ne yıllar önce yaşadığı trafik kazası ne de Arzu'nun binip gittiği mavi araba değiştirebilmiş. En sevdiği şarkı, Mustafa Sandal'dan *Onun Arabası* Var. Arkadaşı Yaşar'ı keyiflendirmek için telefonundan şarkıyı açıyor,

birlikte *Onun Arabası Var*'ı söylemeye başlıyor. Şarkının sözleri ile Yaşar'ın aşk hikâyesinin ne kadar benzediğini düşünüp "Yaşar, bu şarkı sana Arzu'yu mu hatırlatıyor?" diye soruyorum. "Ben bu şarkıyı Arzu için yazdım, sonra Mustafa Sandal'a verdim, o söyledi," diyor.

Kız kardeşi Filiz Hanım: "Yaşar, Arzu'yu çok seviyordu. 14-15 yaşından beri kıza aşık. Okula götürüp getirirdi. Kız çalışmaya başlınca da otobüs durağına getirip götürmeye başladı. Arzu da hiç kırmazdı Yaşar'a, ona sigara alırdı, harçlık verirdi. Yaşar, Arzu'nun iş çıkış saatini bilir, onu durakta beklemeye giderdi. Arzu da tam o saatte inerdi otobüsten, Yaşar'ı hiç bekletmezdi. Hani iş çıkışı arkadaşlarıyla bir yere gzmeye falan gidersin yok, Arzu, Yaşar'ın beklediğini bildiği için önce duraka gelir, sonra gider geyere giderdi. Yaşar çok aşık Arzu'ya. Bir yerde bir çiçek, bir

yüzük, bir küpe buldu mu götürüp Arzu'ya verirdi. Evlenince çok ağladı arkasından. Yıllarca 'Arzu evlendi, Arzu evlendi' diye gezerdi. Arzu evlenip gitti ama babaannesi hâlâ bu mahallede yaşadığı için ara sıra ziyarete geliyor. Kocasıyla birlikte gelip Yaşar'la konuşuyorlar."

Filiz Hanım, Yaşar'ın Arzu'ya duyduğu aşkı anlatırken içimden "Birini beklemenin de bir çeşit mesai olduğunu" düşünüyorum. Aşkına hiç karşılık vermemen birini, her gün aynı saatte, aynı yerde beklemek... Belki de delirmiş biri için aşk, kendini mutlu bir sona şartlamadan sevdiğini beklemeye özgürlüğüdür. Belki de Yaşar Arzu'nun arkasından başka biryle evlendiği için değil de artık onu bekleyemeyeceği için gözyaşı dökmüştür.

Yaşar, ablasının Arzu'yu anlatışını dinlerken hep gülümsüyor. Birlikte mahalleyi gzmeye çıkıyor, Yaşar'ın yüzünde hiç askıya kalmıyın bir tebeşsür. Mahalledeki her şeyi kendisi de ilk kez keşfediyormuş gibi heyecanla bana gösteriyor. Duvar yazılarını, surları, parkları anlatıyor. Kırk iki yaşında geçirdiği mahalleden hiç sıkılmamış. Hevesli, heyecanlı ve eline geçen her yeni andan mutluluk devşiren bir çocuk Yaşar. Bütün mahalle onun tanyor ve bana anlatamayacakları "sır" anıları olduğunu söylüyor. Arkadaşlarının her "sır" deyisine, altından çıkacak muzip hikâyeyi düşünüp gülüyor Yaşar. Bana anlatmaya utanmadığı hikâyelerine gülerken yanımızdan kırmızı, mavı arabalar geçip gidiyor. Yaşar'ın tebeşsürü ise yüzünden hiç silinmiyor.

Yıl 1981... Paris'in banliyösündeki Bondy kasabasına yerleşmiştik.

Tire'den İzmir'i İstanbul'u görmeden, direkt buraya gelip yeni bir okula başlayacak, yeni arkadaşlar edinecektim. Bir kelime Fransızca bilmiyordum. Dokuz yaşımdaydım.

"Comment tu t'appelles? Quel âge as-tu?" diye sordu yeni öğretmenim. Cevap veremedim. Anlamamıştım.

Sınıfa girdim, her şey rengarenkti, duvardaki resimler, çocukların kıyafetleri, çantaları, kitaplar... O dönemde sabahları marşla içeri girdiğimiz Tire'deki Cumhuriyet Okulu'nu ve otoriter hocamı bırakıp bambaşka bir dünyaya adım atmıştım. Siyah beyazdan renkli yayına geçmiştik sanki.

Fransızca bilmediğimden hiçbir bir ortama giremiyordum. Burada kaybolmuştum; konuşulanlardan, nereye gidileceğinden, neler ve nasıl yapılacağından hiçbir şey anlamıyordum. Adımı bile kimse doğru söyleyemiyordu.

Bir gün sınıfta yoklama yaparken Cansel ismini duyuyca ayağa kalktım ama benimle aynı anda bir kişi daha sol tarafımda ayağa kalktı. Herkes sınıfa gülerek bana baktı ve öğretmen benim oturmamı istedi. Sonra anladım ki o kişinin ismi Axelle'miş. Axelle ve Cansel'i karıştırmıştım. Herkes gülmüce de utandım.

Axelle çok güzel bir kızdı. Sarı ve hafif kıvrık saçları vardı. Kocaman büyük mavi gözleri ve ortası hafif ayırık beyaz dişleri... O bana çok güzel bakıyordu. Onun bakışları hep bana yardımcı oluyor, bana bu yeni hayatımda destek oluyormuş gibi geliyordu. Gözümden hiç ayırmıyord, hep onu görmek istiyordum.

O beni fark ettiğinde, gözlerimi kaçırıyordum ama bakışlarımızın karşı karşıya geldiği an saniyenin onda biri bile olsa beni benden alıyordu. Hiç arkadaşım olmamıştı, kimseyle

konuşmuyordum, konuşamıyordum.

Aradan iki sene geçti. Axelle bir dahi olduğu için sınıf atladı, ben de Fransızca'yı öğrendim ve okula geç başladığım için yine aynı sınıfa denk geldik. Artık ikimiz de yeni bir sınıfa girmiştik, ortak bir yanımız vardı.

Bir gün okulun avlusunda tek başıma oturdum. Diğer çocuklar aralarında oynuyorlardı, birden kalbim küt küt atmaya başladı. Axelle bana doğru geliyordu, yanıma kadar yaklaştı "Nasılsın," diyerek Fransız usulüyle yanlarımdan dört defa öptü. Heyecandan cevap veremedim. Bir sessizlik oldu. Yanıma oturdum. İnanılmaz güzel kokuyordu. Çilek kokusu.

Axelle zaten kendisi tümüyle bir çelettik. Kulagındaki sallanan tüp küpesi, yanakları, dudagındaki ruj, saçlarındaki simler, ağzındaki sakız, her şey pembeydi...

Yanına oturunca dizinden, isteyerek yırtılmış açık mavi Levi's kotunun arasından beyaz teni gördüm. Ayakkabıları beyaz Adidas Americana'ydı. Üç şeritli, ikisi mavi, ortadaki kırmızı renkten. Kısa bacak çorapları vardı. Kot pantolonu dar ve kısaydı, ayak bilekleri görünüyordu. Açık mavi montun altında pembe bir tişört vardı.

Uzun bir sessizlik oldu, bir şeyler konuşmak istiyordum ama utancımın konuşamıyordum. Gitmesini istemiyordum, hep yanımda öylece kalmasını istiyordum. U.S. Askeri çantasından ilk defa yakından gördüğüm bir alet çıkardı: Sony Walkman.

İçinden kaseti çıkardı, çevirdi, tekrar içine soktu ve bir düğmeye bastı. Tekrar bir düğmeye bastı ve turuncu kulaklığını taktı. Bana baktı ve ağzındaki

BILLIE JEAN

Bir sessizlik oldu. Kulaklığını çıkardı ve benim kulağıma yerleştirdi.

İlk defa bir kulaklık takıyordum. İnanılmaz bir duyguydu. Hem müzik kafamın içine giriyordu hem de dışardakileri duyabiliyordum. Müzik İngilizceydi. Ritimli ve eğlenceliydi. Akılda kalıcıydı.

Kulagındaki sallanan pembe tüp küpesi, yanakları, dudagındaki ruj, saçlarındaki simler, ağzındaki sakız, her şey pembeydi...

Bana, "Bu şarkıyı kimin söylediğini biliyor musun?" diye sordu. Ben de, "Hayır," dedim. "Bu Michael Jackson, Billie Jean," dedi. "Tanımiyorum, çok güzelmış," dedim. Sonra Axelle ayağa kalktı ve beni dört kere öpmeye hazırlandı. Etrafa baktım, diğer çocuklar uzaklardaydı, kimse bizimle ilgilenmiyordu. Birinci, ikinci derken öpücükler gittikçe dudaklarımızın dibine yaklaşıyordu. Üçüncüsü biraz değmişti sanki ve dördüncüde kimin ilk hamleyi yaptığını hatırlamıyorum ama dudaklarımız birbirine yapıştı. O anda zil çaldı ve Axelle çantasını omuzuna atıp sınıfa doğru yürüdü. Arkasına döndü ve bana kocaman güldü. Eve dönerken bir yandan o müziği bir yandan da Axelle'in dudaklarının tadını hatırlamaya çalışıyordum. Islak, yumuşak ve tatlı çilek tadında...

Annem ve babam konfeksiyon atölyesinde çalışıyorlar, eve geç geliyorlardı. Erdoğan dayım çalışmıyordu, Fransız sevgilisi Catherine onu terk etmişti ve bizim evde bütün gün vampir filmleri izliyor, çizgi roman okuyor ve radyadan müzik dinliyordu. Sevgiliyle yaşarken Pioneer müzik seti almıştı. Catherine'den kalan tek şey oydu ve onu bizim eve getirmişti. Ben eve girince sigarasını yaktı ve Pioneer'ın power düğmesine bastı. Bass işleri harekete geçti. Bir kaset koydu. Sana bir parça dinleteceğim bak bu adam çok ünlü olacak dedi.

Müzik başladı. "Biliyor musun?" diye sordu Erdoğan dayım.

"Evet, biliyorum."

"Bu Michael Jackson, Billie Jean," dedim.

YAŞAR

Sen, Diyarbakır Lise Caddesi delisi, Elektron Yaşo'sun. Ben de senin karınım. Sen deli değildin. Bismillî İsmet Ağa'nın ve benim amcamın oğluydun. Dicle Üniversitesi Eğitim Enstitüsü Fizik Bölümü, dördüncü sınıf öğrencisiyken evlenmiştik. Sana elektron lakabını Vedat takmıştı. Cesedi, Elazığ Maden'de yolun kenarına fırlatılmış Vedat. Tarlağın yabani çiçek toprak gibi toplamış bedeninin parçalanmış uzuvlarını, üçüncü arkadaşımın Veysi. O da altı yıl önce Bayramcaze Cezaevi'nde, en son ölüsünü eli yil önce vermiş bayat hastalık tüberkülozdan öldü. Evliliğimizin seklizinci ayıydı, seni evden alıp Diyarbakır E Tipi Cezaevi'ne götürdükleri zaman. Aylardan mayıstı. Ben hamileydim, Yekbun'a. Korkmuştun. Korkmuştum. Aceleyle getirilen bir tutuklamayı hatırlıyor musun? Donup kalmış, vedalaşamamıştık.

İşte öyle, senin gibi bir sürü adamı tutup götürdükleri ve aldığı nefesi burnundan getirdikleri zamandı ve Diyarbakır Cezaevi'nden oluk oluk ölüm karşıyordu Dicle'ye. Bütün zincirleri, askıları, kırbaçları, çivileri, elektriğin tendeki kokusunu dışarı kusuyordu duvarlar. Anam hep insanlığın bin bir türlü hali var, derdi ya, işte duvarlar insanlığın daha önce hiç görmedikleri bin ikinci haline tanık oluyor, gördüklerini daha fazla içinde tutamıyordu. Ölümün insana yaşamaktan daha çok yakıştığı zamanlar vardı. Ama bazen insan ölümden güçlü çıkıyor. Nedense ölmeydin. Benim için, anan için, Yekbun'u tek bir kez görebilmek için, yahut da bunların hiç bir için değil de sadece bir yaşamak inadı uğruna ölmeydin.

Tırtıklı dokusuyla zevki ençoklaştıran prezervatifler sürülüyor piyasaya. Sen tabaklar dolusu kendi bokunu yiyip deliriyorsun ve bizi bu coğrafyada doğduk diye korumak zorunda kalan

devletimiz, deli olduğunu ancak on yedi sene sonra kabul ediyor. Bazen altına yapıyor sonra kendi derini kat kat soyarmış gibi üzerindeki kileri çıkarıp atıyorsun. Oğlun şimdi otuz beş yaşında. Senden utanıyor. Seni seviyor. Sana açıyor. Apocu. Senin gibi güzel bir çocuk. Uzun, kapkara kirpikliler var. Çantasında yedek pantolon taşıyor senin için. İnsan alışan bir yaratık. Uyum yeteneği üst seviyede.

Senin amcan, benim babam devletimize zeval gelmesin diye maaşlı korucu olup köyünü koruyor ve Yekbun'a beddua edip duruyor, "Dar küçelerde geniş pıçahlara gelesen" diye. Ve biz hepimiz, senin kışına sokulup yarısı kan dolan Cocaola şişelerini unutup, kan kırmızı kutulardan kola içiyoruz. Beş açma halkası getirene bir mermi veriyorlar. Hem babam hem de Yekbun açma halkası biriktiriyor.

Liseli velleter pandik atıyor sana. Sen onlara taş fırlatıyorsun. Oysa otuz yıl önce Bilim ve Teknik Dergisi'ndeki fizik sorularını çözüyordun. Düz bir yolda otuz metre bölü saniye sabit hızla hareket

**Korkmuştun.
Korkmuştum.
Aceleyle getirilen
bir tutuklamayı
hatırlıyor musun?
Donup kalmış,
vedalaşamamıştık.**

etmekte olan bir arabadan, arabaya göre düşey yönde yirmi metre bölü saniye hızla bir ceset atılıyor. Atladığı noktadan kaç metre uzaklıkta, yine arabanın içine atıldığı noktaya düşer? Sürtünmeler

*Takılır dikenli çahılara tülend ellerim
Duvar Yazısı*

önemsiz. Dünya değişiyor. Herkese, sana bile bir vatandaşlık numarası verdiler. Gönderiyorsun, tam beş dakika içinde kredi çıkarıyorlar. Cep telefonu da var herkesin. Senin el telsizin oluyor. Ağzına götürüp ekipleme haber veriyorsun. Karınınçantasınıçıldılar. Karınınçantasınıçıldılar. Karınınçantasınıçıldılar. Nerde bir inşaat görsen kolonunun dibine çöküp milyonlarca kere anons ediyorsun. Karınınçantasınıçıldılar. Gelin, diyorsun, hırısı gördüm, diyorsun. Tutuklayın, diyorsun. İnlanmıyorlar sana. Yıkamıyorsun, bazen altına sıçırıyorsun, çıplaksın diye, çocuklara taş atıyorsun diye deli muamelesi yapıyorlar. Sen yekini yürürken artık sadece senin çıplaklığından korumaya kalkıyor Diyarbakır sokaklarının namusunu polis. Belki giyinik olan kucak dolusu sakalıdan Marx'ın müridi sanıp peşine düşecek ama çıplaksın ve artık seni ciddiye almıyor.

Seni götürdüklerinde üç yaşında olan kardeşin Samed'in üç çocuğu var. Çocuklarını yetim kalmışın, diye dağa çıkmadı. İstanbul'da Tahtakale'de porno DVD satıyor ve senden daha çok korkuyor polisten. Karısıyla çocuklarına baban bakıyor. Bir küçüğün Ramazan Marmaris'te gündüz garsonluk yaptığı otelde geceleri porsük memeli geçkin turist karıların bacak aralarını memnun ediyor ve nereli olduğunu sırtı sibi saklıyor.

Ve sen Lise Caddesi delisi, Elektron Yaşo, sen Cocaola ülkelerinden gelen bütün kutulardan, vatandaşlık numaralarından, banka kredilerinden, cep telefonlarından, mermilerden, tırtıklı prezervatiflerden, porno filmlerden, geçkin turist karılardan habersiz ve çıplak yaşıyorsun, sadece kola şişelerinden ve bok çukurlarından korkarak. Sen artık en az polisten korkuyorsun.

BAKIRKÖY'DE BİR ORMAN

Büyük senin için güneşin güzelliği mutluluk sebebidir belki ama benim için kar ağlıyor, aklımda fırtınalar kopuyor, uğultudan sesim duyulmuyor. Şimdi senin için her gülüşünün kıymeti, her sabahın bir değeri vardır belki ama benim için, her gülüşüme sessizlik, her gün geceyle geçiyor. Aklımla oynular oynuyor ellerimle... Bınlerce gün oldu peşinde koşalı, sesine, nefesine sarılmayalı. Ve şimdi karakiş var gözlerimin önündeki ağaçların üzerinde. Hangi güneş, hangi mutluluk unutturabilir geçen karakiş, ölen onca çocuğun neşesini... Bir tek sevgi kaldı paramparça olan aklımsız koruyan. Bıraktım kendimi gagaşı kırmızı, gözleri yaşlı bir kuşun kanadına. Savrulmak bile erdemdir, insana dair bir rüzgârda!

Bakırköy'de bir orman, sakin ve sessiz. Az biraz tekimsiz. Ruh ve sinir hastalarının nefesleri ışıltılıyor yapraklarla birlikte. Ve bir adam var karşımda, koymuş yumruğunu çenesinin altına düşünüyor, etrafından sular akıyor. *Düşünen Adam* diyorlar adına, düşünen. Beyaz kadınlar ve adamlar, yüzlerinde sevgisizlik, ellerinde neşter. İçimde bir tatlı huzur. Güneş pencerelerine sapsarı vurmuş, demirlerinden sızarak giriyor, saçsızlığın reva görüldüğü, aklımla hayata açan dostlarıma. Bu sefer hem hiç de bağırmadım avazdan gayretle, bebek gibi Ağaçları arkamda hisir hisir, şıklatarak, dilinde bir tükür, yanaklarında kirazlarla Selma geldi yanına, baktı,

gözbebekleri aklı kadar büyümüş bir halde, "Sevgi almadan vermek, üzme gözlerini," dedi. "Sevdiğimi arıyorum, bak ellerimde sümbüllerim soluyor sen gördün mü?" dedim. Tavana dikti gözlerini ve "Gördüm," dedi. Ve erkek tıraşını umursamayarak savurdu nehir kovan sapsarı saçlarını sağdan sola, bir de omzundan aşağıya... Heyecandan ellerim yine ter içinde, ayaklarım üst üste bekliyorum ilaçlardan çatlamış dudaklarından, çıkacak iki kelimeyi... Yutkundu, gülümserken bir dağ gibi açtı ağzını, sonra ellerime baktı. "Korkuyorsun gülüm benim," dedi, "Avcunum ağlamasından belli." Yüzümü düşündüm tam da o an. Sadece korku vardı yanağımda, dilimde, düşümde, gözümde. Yoldu oldu gözleri gözlerime ve bozkır sesile: "Bulamamaktan korkuyorsun, bulunca kaybetmekten, yalnız kalmaktan, bir arada durmaktan, acı çekmekten, hata yapmaktan,

sevmekten, ölmekten, yaşamaktan!" sustu. Midesi bulandı önce, sonra yavaş yavaş, ellerini şıklatarak dilisiz türküsünün nakaratına geçerken saçlarını örmeye başladı, parmakları boşlukta gezip gezip durdu... Dudaklarının hüznünü gördüm ve "Ağlamayacağım senin için" dedi. "Ne zaman korkmazsın, ne zaman uçurumun kenarında dolaşırsın, ne zaman atıların sulara, işte o zaman çıkar karşına bir ayna gibi sevdiğinin gözleri," derken ziplamaya başladı avlunun ortasında. Dilinde bir çığlık: "....." Yine koşmadım. Şimdi ormanın ortasında bir dalın üstündeyim. Aklımla içimin derindeyim...

Ne uzunmuş yol, gitmeyi bilmeyenlere.

Ne uzunmuş yol, gitmeyi bilmeyenlere.

ağlamaktan, gülmekten, sevmekten, düşmekten, bağırmdan, susmaktan, dayaktan,

"SURIYE'YE, ÖLÜME GİTMEKTEN İYİDİR!"

Ankara Seyranbağları yakınındaki Kızıltoprak Mahallesi'nde oturan Suriyeli Cuma'nın hikâyesine -daha da etkileyici olması için- herhangi bir müdahalede bulunmadım doğrusu; zira hikâye, tüm çarpıcılığını kendini anlatıyordu. Sadece bazı kelimeleri parlattım, bazılarını ise Türkçeleştirile değiştirdim.

"Köyümdü Samandağ'ına yakındı," diyerek anlatmaya başladı Cuma. "Arabız biz, Türkmenler de vardı, Ermeniler de. Köy deyinse, pek kalmazdım orada. Aslen overlokçuyum, Halep'te bi' atölyede çalışır, memlekete para göründirdim. Savaş başlayınca duvar duvara, önce sınırı geçtik, sonra ver elini Ankaral

Kızıltoprak'ın aşinasında tekstil atölyelerinin birinde işe başladım hemen. Ev tutacaz. İki kız, hatun, valide. Beş nüfusz yanı. Emlağçı, Ev sahibine Hataylıym diyin," dedi. "Suriyelilere ev vermezler." Çat pat bilirim Türkçeyi, köydeki Türkmenlerden öğrenmişiyim ya. Öyle yaptık. Ev dediğin rutubetli, küf kokuyor. İki göz bi' yer. Ev sahibinin geçekondusuya duvar duvara. Ama küçük bi' avlusuz var, söyle iki metreye iki metre, bebeler oynuyor. Bi' odada bi' kalyoz, bi' odada annemle kızlar. İyi kötü idare ediyorsuz işte.

Bi' ay dolmadan Suriyeli olduğumuzu anladılar, lam cimi yok çıkacakmış dediler. Niye çıkacaz dedik, işimde gücümdeyim, kirayı peşin vermedim mi, iki kira depozito, beş yüz dolar komisyon. Yok, illa çıkacakmış. Çıkıyom lan!

Bi' gece evim basıldı. Kararın, ananın, çocuğum çocuğum gözü önünde fena hırpaladılar. Yerde kıvranıyım, tekmelerden korunmaya çalışıyorum; ne küfürler ama ne küfürler... Annemi işaret ediyorlar... Ağlasın, ağlayamayorsun abi. Pis Arap, yarın çıkıyorsun evdent Halâ ananın yüzüne doğrudan bakamam, hep kaçamam yanı.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Sonra işte Kızıltoprak'ın üst tarafına taşındık, bu apartmanın bodrum katına. İşe biraz uzak, kira yüksek ama olsun, en azından geceleri rahat uyuyoz.

Şimdi, asıl anlatacağım olaya geleyim: Geçenlerde küçük kızın serçe parmağı çıktı, parmak resmen sarkıyor. Ağladıkça var ya, içim bi' parçalanıyor. İkametgâh belgesi yok ki hastaneye gidesin. Biliyom, suratımıza bakmazlar. Öbür kızın ateşi çıktıydı. Felaket yanyo. Göttürdüm hastaneye. Bi' bakın dediği mi, biz de insanız değil mi! Yok, bakmadılar. İkamet belgesi mi ne lazımmsı. Dedim, hastanelik daha büyük bi' durum olur, gideyim alayım belgemi. Pasaportu koydum cebime, bizle ilgilenen yere gittim.

Adam pasaporta uzun uzun baktı durdu. Tek kaşını kaldırdı. Bunun süresi geçmiş dedi, gidip uzatacaksın. Oldu paşam! Savaşın ortasında pasaportun süresini uzatmaya Suriye'ye gidecem haal Biliyör tabii, Halep'te pasaport nasıl alınır, pasaportun süresi nasıl uzatılır... Orada var ya, pasaport daireesine gitmek için geniş bi' caddenin karşısına geçmek zorundasın, daire de kaldıysa hal Kızılay yok mu, ha işte, Kızılay gibi yanı. Kenarlarıda binalar. Yıkık dükkâ ama yüksek. Caddenin iki yanında kime çalıştığı bilinemeyen keskin nişancılar var. Millet her türlü savagıyor anlayacağın, kim kimi vurursa artik. Bugün kim daha fazla kelle götürecekt diyerekten bahse giriyormuş şerefsizler. Düşünebiliyor musun, kebbesine hem de, bildiğin içli köftesine!

O caddede her gün on beş, yirmi kişi ölüyor, sinek gibi ölüyor. Kamyonla para yığışlar geçmem oradan, yemişim pasaportunu da, ikametgâh belgesini de! Dizime oturttuam kız. Çıkık parmağını yerine taktım. Kırt diye bi' ses geldi. Avaz avaz bağıyor. Tamam, tam tutmadı belki, ama olsun, Suriye'ye, ölüme gitmekten

ÂŞIK BİR ADAM

Sonra en büyük kırığı elime alıp yüzümü kesmeye başladım. Düzenli bir şekilde, kesikleri elimden geldiğince derin tutup bütün yüzümü kaplayana kadar.

Büyük bir odada toplanmıştık, sarap ve biralara dizilmişti, bir nevi kurs sonu partisiydi. Kendimi birdenbire Linda'nın yanında bulmuştum, bir şişe sarap açmıştı ve elini hafifce benimkinin üstüne koymuştu ve gözlerimin içine bakarken elimi usulca okşamıştı. Çok barizdi, karar verilmişti, beni istiyordu. Geçenin kalanında yavaş yavaş kendimi kaybedene dek ikerken bunu düşündüm. Linda'yla beraber olacaktım. Bergen'e dönmeme gerek yoktu, oradaki her şeyi bırakıp burada onunla kalabilirdim. Sabahın üçünde, daha önce çok nadiren olduğum kadar sarhoşken onu dışarı çıkardım. Ona söylemem gereken bir şey olduğunu söyledim. Ve anladım. Tam olarak ne hissettikliği ve ne planladığını. Dedi ki: "Seni seviyorum. İyi bir çocuksun. Ama seninle ilgilenmiyorum. Üzgünüm. Ama arkadaşsın, o gerçekten haklıladede. Onunla ilgileniyorum. Anlıyorsun değil mi?" "Evet," dedim. Arkamı döndüm, avluyu geçtim, onun arkamdan aksı yönü, partiğin olduğu yere doğru yürüdüğünün bilincinde olarak.

Bir grup insan ön kapının etrafında, ağaçların altında toplanmıştı. Arve orada değildi, ben de geri döndüm, onu buldum. Linda'nın bana söylediklerini anlattım, onunla ilgilendiğini, artık beraber olabileceğini söyledi. Ama ben onunla ilgilenmiyorum, anlıyorsun, dedi. Benim bir kız arkadaşım var. Senin adına üzülüm, dedi, benim adına üzülecek bir şey olmadığımı söyledim ve tekrar avluyu geçtim, sanki kendimden başka hiçbir şeyin olmadığı bir tüneldemişim gibi, evin dışında duran kalabalığın yanından geçtim, koridoru yürüdüm, bilgisayarımın ekranının açık olduğu odama girdim. Fiş çektim, bilgisayarı kapadım, banyoya girdim, lavabonun kenarında duran bardağı kavradım, bütün gücümle duvara fırlattım. Etraftan herhangi bir tepki gelecek mi diye beklidim. Sonra en büyük kırığı elime alıp yüzümü kesmeye başladım. Düzenli bir şekilde, kesikleri elimden geldiğince derin tutup bütün yüzümü kaplayana kadar. Genemi, yanaklarımı, alınımı, burnumu, çenemin altını. Düzenli aralıklarla bir havluyla kanlılar sildim. Kesmeye devam ettim. Kanı sildim. Yaptığım işten tatmin olduğuma kesilmemiş tek bir yer kalmamıştı, yattım. Daha uyanmadık çok önce korkuk bir şeylerin olduğunu biliyordum. Yüzünü batıyordı ve acıyordu. Uyandığımda da ne olduğuna hatırlıdım. Bundan sağ çıkamayacağım, diye düşündüm.

TAKİ MERASİMİ

Y ilda bir yurt dışı tatiline gitmenin, pahalı bir spor salonu üyeliği almanın ve kapınıza gelenleri size sormadan içeri almayan bir site güvenliyle yaşamın bedeli, her sabah çalar saat sesiyile uyanmanın ibaret değildir. Daha ağır bedeller ödemeniz gerekir. Sevmediğiniz insanlarla çalışmak bunun başında gelir. Askerlik dışında başka hiçbir mecburiyetin bir araya getiremeyeceği insanların, günün sekiz saatinde birbirlerine katlanmak zorunda oldukları yerdir plaza. Hele ki katlanmak zorunda olduğunuz kişi sizin üst seviyenizde bir yönetici olursa, en şirin maskelerinizi takmazın, onaylayıcı baş hareketleri yapmazın ve mütemadiyen gülümsemeniz gerekir. Aşık olduğunuz adamın nefret ettiğiniz dırdır annesine kendinizi beğendirmeye çabası gibidir. Bu yapmacıklığa, sadeceterfi edip yönetici olana kadar katlanmanız gerektiğini düşünebilirsiniz. Zannedersiniz ki terfi ettiğinizde etrafınızın maviye boyayıp, temsili bir Şirinler Köyü kuracaksınız. Halbuki kurumsal hayatta ne kadar yükselerseniz yükselin, sizden sürekli onay bekleyen bir yöneticinin olacağını. Kaynalar dırdırın, yöneticiler onaylanmaktan beslenir. "Senden büyük Allah var ulan!" diyebileceğiniz tek patron, sermayeyi ortaya koyanlardır. İster CEO olun, ister direktör zoraki

gülümsemeniz gereken bir patronunuz mutlaka olacaktır.

Yöneticilere kendinizi beğendirmek için sık sık onaylanmanız yeterli olmaz. Kendisi onaylanırken başkalarının buna şahit olması hatta yer yer sizi eleştirme fırsatı yakalaması da önemlidir. Toplantılar yöneticilerin bu fırsatı yakaladığı en önemli zamanlardır. Sizin içine arz-ı endam ettiğiniz podyumlardır. Toplantılar iş hayatının düğünleridir. Çok emek ve zaman harcatır ama sonunda sıfıra sıfır çıkılır. Düğünlerde olduğu gibi öncesinde toplantının tarihi belirlenir, katılımcılara online davetiye gönderilir, salon yerine toplantı odası rezerve edilir. Orkestra yerine projeksiyon cihazı, orđorv tabağı yerine atıştırmalıklar ayanılır. Herkes bir masanın etrafında yerini alır ve çifttelli eşliğinde sunumlar başlar. Sunum deyip geçmemek gerekir. Sunumlar türlü çeşit bilgisayar programları yardımıyla hazırlanır. En yaygın powerpoint olan bu programlar sayesinde havali efektlerle

yazıları ekranda uçurup kaçırır, resimleri büyütür küçültürsünüz. Toplantı hazırlıklarının %80'i bu tür şekilsel detaylarla geçer. Bu şovları hazırlarken aslında ne anlatmak istediğinizi, hangi mesajı vermek istediğinizi çoğunlukla unutursunuz.

Toplantılarda sunumları genellikle zurnanın son delikleri olan acemiler hazırlar. Sunum bitip, söz yöneticilere geçince takı merasimi başlar. Üst düzey yöneticiler altında çalışanlara taktıkça takar, sonraki haftaya yetmesi gereken bir dünya iş çıkar. Bütün toplantıların değişmeyen kararları vardır. İster perakendeci, ister yazılım devi olun, her toplantının sonunda iki temel karara varılır: "Daha çok satın ve maliyetleri kısın". Kar amacı güden hangi kurumun toplantısından farklı bir karar çıkabilir ki? Toplantı sonunda alınan üçüncü kesin karara sonraki toplantının gerekliliğidir. Acemiler bir sonraki toplantının sunum ve raporlarını

hazırlamak üzere, damat halayıyla bilgisayarlarını başına gönderilirler.

Yönetim kuruluyla yapılacak toplantıyı hazırlayacak ve sunacak şanslı kişi bu sefer bendim. Yirmi dört sayfalık finansal rapor ve kırk dört slide

sunumu hazırlamak dokuz saatimi, yazı fontlarını ayarlamak ve sunumu süsleyip püslemek de dört günümü aldı. Sunumda kullandığım arka fonun renginde gömlek giydim, toplantı öncesinde çay, kahve ve su getirttim. Yirmi dört sayfalık rapordan toplantıya gelecek kişi sayısı kadar kopya çıkarttım. Altıncı sayfada bir rakamı yanlış yazdığımı fark ettim, düzeltip tekrar bastım. Yaptığım ağaç katlınının ardından anlatacağlarımın üzerinden son kez geçtim. Nerede hangi espiriyi yapacağımı, hangi örneği verip,

paylaşacağım istatistiksel verilere kadar sunumun her noktasını tekrar çalıştım. Yönetim kurulu düşün alayı şeklinde toplantı odasına giridim, önümde raporlar, arkamda gömleğim aynı renkteki sunumum hazır bekliyordum.

Raporların ilk üç sayfasına; sunumum ise %30'una bakıldı. Özene bezene hazırladığım sunum, sarf ettiği sözcük ve yaptığı yorum başına maaş aldığını düşünen yöneticilerin tarafından bölündü. Espirilerim tabir yerindeyse güme gitti. İtinayla hazırlayıp dosyaladığım ve uğruna ağaç katlını yaptığım raporların hepsi toplantı masasında öylece bırakıldı. Yetmezmiş gibi sunumun fonuyla aynı renkte olan gömleğim de çay lekesi oldu. Takı töreninde hasılat epey iyi sayıldı. Gelecek hafta için hazırlanacak yeni raporlar ve artırılmış satış hedefleri takıldı. Ben de hepsini bir sonraki toplantıya kadar hazırlıyor olacağımı ve tüm detaylarıyla kendilerine aktarıyor olacağımı söyledim. Bu özel fiil çekimi iş hayatına özgü bir dil bilgisi kuralıdır. Kullanıyor olmanız şarttır.

Toplantı sonrası düşünlere ne gerek var, nikâh neyimize yetmiyor diye düşünerek damat halayıyla bilgisayarımın başına döndüm.

Askerlik dışında başka hiç bir mecburiyetin bir araya getiremeyeceği insanların, günün sekiz saatinde birbirlerine katlanmak zorunda oldukları yerdir plaza.

GÖLGE KAĞAN

(Devam)

Perdede işler kızışmıştı.

Yasarlarbaşı'nın ışıktan gölgesi, bu sözleri duyunca Kağan'ın gölgesine kafa attı. Kağan'ın gölgesi sırt üstü yere yapıştı. Gölge Yasarlarbaşı Gölge Kağan'ın tepesine çöküp kara kaplı kitabı tutan eliyle kafasına birkaç kez vurdu. Ahalinin kahkahaları azalarak durdu. Gözleri Kağan'a çevrildi. Kağan yüzünde gülümsemeyle perdede bakmaya devam ediyordu. Gölge Yasarlarbaşı geri çekildi. Gölge Ozanı ahalinin anlamadığı birkaç sözcük söyledi kalın sesiyle. Carlatan çevirdi.

"Çok konuşma, o hikmetleri çıktıkları yere geri sokarım..."

Ahali gülmedi bu kez. İçlerinden bir iki itiraz homurdanması duyuldu. Çoğaldi sonra homurdanmalar. Gölge Ozan'ın sözleriyle devam ettiği sözler duyulmadı. Carlatan'ın çevirileri de. Kalabalığın arka taraflarından fırlatan bir çark uçuştu, sekinin üstündeki perdenin tam ortasına çarptı, ahalden bir onaylama bağırtısı duyuldu.

Sessizlikegeken oldu otanın içine derken. Gölge Ozan'ın'dan başka ses çıkmadı. İnsanlar Kağan'a baktılar. Kağan yerinde, yüzünde deminki gülümsemeyle oturuyordu. Bağırılan kesişimleştirdi. Gözler kulaklar ışıktan gölgelerin çekildiği perdedeydi şimdi. Arkasındaki ışıklar titremeye devam ediyordu. Bir ayak sesi duyuldu.

Gölge Ozanı perdenin ardından ağır adımlarla çıktı. Çenesinde toparlak sakalı, başında tüylerle bezeleli sivri bir şapkası vardı. Ahalinin tepkisi yüzüne yansımıştı sanki. Gözlerini Kağan'dan başka noktaya değdirmeden çatmaya doğru yürüdü. Yere diz vurdu. Merakla yüzüne bakan Kağan'a doğru konuştu. Carlatan da koşup geldi, aceleyle çevirdi adamın söylediklerini.

"Kellemi nereye bırakayım yüce Kağan?"

"Yüceyi kaldır," dedi Kağan.

"Kellemi nereye bırakayım Kağan?"

"Neden vazgeçiyorsun kellenen?"

"Perdeyi tutan çarktan anlamam ki, akım derken bokum demişim. Peşinden bir de çizme gelip ortaldığı yankıya çevirmeden huzura çıkayım, azamını işiteyim, boynuma uzatayım, ahalinin yatışsın gönlü diye düşündüm Kağan."

*Halden
anlayanlar
anlar,
diğerlerine
bilmek olası
değil.*

Kağan gözlerini otanın içindeki insanlara çevirdi. Boydan boyasız oldu onları.

Üzün görünüyordu. Ahali soluğunu kesti, bekledi. Kağan sesini az biraz yükselterek konuştu: "Sen demedin mi başında, halden anlayanlar anlar, diğerlerine bilmek olası değil diye?"

"Dedim Kağan, bağışlanıza şükranlar."

"Alırsam şimdi kelleni, halden anlayan mı olurum, anlamayan diğerlerinden mi?"

"Kağan'ın benden iyi biliri," dedi Gölge Ozanı.

Boynunu eğdi. Çaktırmadan gülümsüyordu.

Kağan ayağa kalktı. Yasarlarbaşı'na döndü.

"Kara kaplıyı aç!" diye buyurdu.

Carlatan fırsatı kaçırmadı.

"Kes! Kes!" diye bağırdı: "Kağan hikmet buyuracak, yasa kuracak! Defter durdukça duracak Kağan'ın yeni yasa. Dinle! Dinle!"

Çıt çıkmıyordu ahalden. Kağan tane tane konuştu.

"Bizden olsun, yabandan olsun, gölge ozanı olsun, ayrılık ozanı olsun, ister destan söylesen ister çocuk tekerlemesi, yerde gökte, otağda çarşıda, sözde yazıda, dileyen ozan dilediği türküyü söyler bu topraklarda."

Durdu düşündü bir soluk alma süresince. Devam etti: "Söylenen türküyü beğenmeyen daha iyisini söyler" dedi. "Yüce tanrılar yüce tanryasa, halden anlamayan ahali, halden anlamayan yönetmen getirmesin başımıza. Getirip de derisini dil belleyelim isterse, tez elden götürsün."

Ahali yere bakiyordu. Kağan döndü, çatısına doğru yürüdü. Oturdu. Gölge Ozan'ına selamladı.

"Kelleni sıkı tut ve perdenin ardına geç," dedi.

"Devamet. Görelim bakalım evrenin gizlerini, olan bitenini iç yüzünü. Küşteri Beg'e de söyle selamımı, sesi hep yüksek çıkacak bu memlekette."

Tuhaf sesli davula bir kez daha vuruldu, perdenin ardındaki ışık biraz daha parlaklaştı.

ELBET BİR GÜN GÖRÜŞECEĞİZ

-Beraber uyumak istemiyorum.

-Neden?

-Çünkü benim için uyumak romantik bir eylem değil, fiziki bir gereklilik gibi bir şey...

-Nasıl yani?

-Yani uyku işte, ihtiyaç...

-Hiç kimse ile beraber uyumadın mı?

-Birkaç kez denemişim...

-Sonuç?

-Uyumamadım.

-Anladım... Gittimi mi istersen yani?

-Yok hayır benim için sorun değil. Ya da saat kaç?

-Üç.

-Senin için daha zor mu olur sabah buradan işe gitmek...

-Yarın çalışmıyorum.

-Anladım. Kalabilirsin istersen tabii ki. Ancak sabah erken kalkmam gerekebilir.

-Ne için?

-Sabah erkenden bir işim olabilir. Bir haber bekliyorum. Seni de erkenden uyandırmak istemem.

-Benim için fark etmez...

-Benim için de fark etmez sadece çalışmadığın bir gün uykunun bölünmesinin benim yüzümden,

-Gideyim mi yani?

-Yo sen bilirsin...

-Kalamay mı? Gideyim mi?

-Evet bir varken uyumak seni rahatsız edecek değil mi?

-Uyumamı biraz zorlaştıracak.

-Hayatının sonuna kadar böyle mi devam edeceksin? Yanında nefes alan herkesten uzaklaşarak mı?

-Evet.

-Taksit çağır banal Gitmek istiyorum.

-Kal.

-Sen rahat uyu, elbet bir gün görüşeceğiz. Eğer o zaman birinin yanında uyumayı kabullenmiş olursan o gün kalabilirim.

-Belki bugün kabullenirim.

-Ya uyuyamazsan?

-Uyumaya çalışırım. Uyumazsam otururuz birlikte...

FEMİNİST KAPANIŞ

Bu ay ilk olarak yazı ve konuşma dilinde çoğu zaman rastlayacağımız bir şekilde kadın, insan kavramı içinde yer almıyormuş gibi tercih edilen kelimelerden ve sözlerden bahsetmek istiyorum. Bunlardan dergimizde yer alan ilk örnek insanlığı kelimesi. İnsanlardan bir bütün olarak söz edilmek istendiğinde hemen bu kelime kullanılıyor. Peki, insanlığıdır insanlıdır da insanlıktır nedir? Tabii ki insanlığı diye bir kelime yok. Olması da uygun olmazdı diye düşünüyorum. Bunun yerine insanlık kelimesi kullanılabilir. Ya da çoğul halde insanlar denebilir. İnsanlığı kelimesi içselleştirdiğimiz bir dışarıda bırakma halini temsil eden birçok kelimeden yalnızca bir tanesi ve maalesef bu ay dergimizde birden fazla yazıda geçiyor.

Bunun bir başka örneği de yine Bavul Mutfak ekibinden geldi. Yazarmız "Adanın aklı kendine, kibri de herkese düşman olur," diyerek tüm insanların başına gelebilecek bir duruma parmak basmak istemiş. Zaten yazıyı okuduğunuzda da görebileceğiniz gibi sonrasında birinci çoğul şahısla devam ediyor. Fakat bu tespiti yaparken kullandığı kelime adam. Bütün insanlar için geçerli olan bir şey söylendiğinde adam kelimesinin kullanılması, kadınları dışarıda bırakmış oluyor.

Bir diğer cinsiyetçi dil kullanımı da kadınların toplumdaki rolleri ve toplumda yer alma biçimleriyle alakalı olacak. İlk olarak bir yazımızın değinmesinden yola çıkarak, edebiyat dünyasında kadın yazarlara karşı hâlâ süregelen önyargıdan ve bu alanın erkekler tarafından sahiplenilmesinden, kadınların bu dünyada yer almasından olabildiğince engellenmesinden söz edeceğiz. Yazarmızın da örneklerle belirttiği gibi erkek yazarlar, kadın yazarların kitabının başlımasını engelleyebilir ya da eleştirirleriyle onu gözden düşürebilecek güce sahiplerse bunu kullanabilirler. Birçok sektör gibi erkek egemen bir sektörde olan yayıncılık alanında da kadınlar daimi olarak

bu erkek baskısıyla karşılaşır. Kadın yazarların erkek yazarlara göre daha az okunması bahane edilerek yerin korumak isteyenler tarafından emek göz ardı edilir ve eserin değeri düşürülür. Bir başka örnek: Yazarmız, İlhami Çiçek'in eşinden Hamiyet Hanım diye söz etmiş. Başka dergilerde, haberciler karşınıza çıkacağı gibi kadınlardan ancak çok açık bir biçimde gerekliyse ad-soyad şeklinde söz

edilir. Havva Ana gibi, Özgecan gibi ya da Hamiyet Hanım gibi. Elbette bir kişinin soyadının bilinmeyeceği, öğrenilemeyeceği durumlar olabilir. Ama durum böyle değilken de bu tercihlerin yapıldığını göremek imkânsız. Son kısım da yine toplumsal

cinsiyet dayatmalarının tezahürü olarak gösterebileceğim örnekler olacak. Bavul'a röportaj veren sosyal medya fenomenlerine göre "Kadının ve erkeğin dünyası birbirinden çok farklı." Peki bu "farklı dünyalardan" biri sürekli olarak diğerinden daha aşağıda, dalga geçilmesi uygun olan ve absürt olan bir şeymiş gibi gösteriliyorsa? "Kadının triplerinin gösterilmesi sempatik görünüyorsa ama aynı rolde bir erkeği göstermeye kalksak itici olur." Aslında haklı olunan bir nokta var. Erkeklerin "tripleri" cinayetle, yaralamayla ve tecavüzle sonuçlanabilir. Bence de itici bir durum bu açıktır.

Biliyorsunuz kadına yönelik ayrımcı tutumların kişilerin sosyal ve ekonomik durumlarından, eğitim seviyelerinden bağımsız olarak her kesimde görüyoruz. İşte şairimiz de eşinin şir kitabı çıkarması söz konusu olduğunda "Bir evde iki şair olmaz," diye cevap verebiliyor. Ya da eşinin işini bırakıp evde çocuğuna bakması gerektiğini düşünüyordur. Kiminle görüşüp görüşmeyeceğinize karşına hakkını kendinde bulabilirsiniz. Cevabını asla kesin olarak bilemeyeceğimiz bir soru oluşuyor kafamda. Bir eve iki şairin fazla olduğunu düşündüğü için kendisi şir yazmaktan, yazsa bile bunları yayımlamaktan vazgeçer miydi?

**Erkeklerin
"tripleri" cinayetle,
yaralamayla
ve tecavüzle
sonuçlanabilir.**

Gerisi sende

Öyküğü tamamla- @bavuldergi Etiketle-Paylaş

Oldum, olastı göz hizamda olan evlerin içine bakmaya bayılırım. Bu sapıklık değil de başka hayatları merak etmek gibidir. "Kanceleri nasıl, sandalyeleri ne renk, kaç kişi yaşıyorlar, televizyonda ne izliyorlar?" gibi... Yine cihanşir'de evime doğru giderken bir zemin kat dükkanını peketi. İçeri baktım, çok eski eşyaların arasında yaşlı bir adam teki koltuğun karşısına oturmuş kapalı televizyona bakıyor. Pardon bakmıyorsa, gözleri kapalı. Ulan yoksa... Yok artık ölmüş bir adam bana mı denki gelecek? Ben kimim ki? İlerledim biraz. Ama içime sinmedi. "Hiçbir şey tesadüf değildir," diyen spiritüel furtınardan etkilenip tekrar çıkartmadan içeri baktım. Nefes alıp almadığını anlamadığım için emin olamıyordum. Pencereyi tıklaşam, adam uyuyorsa uyanacaktı. Ne diyecektim hem? "Evinize bakıyordum." Bu benim hobimdir," mı diyecektim? Belki hareket eder ve içim rahatlar diye karşı kaldırıma oturdum. Direkt adama bakıyordum çünkü en ufak bir hareket, canlı olduğuna dair bana bilgi verip içimi rahatlatıracaktı. Komşular beni sapık sanmasa bariydi.

Yazan: Gupse Özyay ve

Seçilen öykü gelecek ay dergimizde yayınlanacaktır.

İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam adına Ümit Bektaş
Yayın Yönetmeni: Önder Abay
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kayar
Görsel Yönetmen: Göksel Süslü Editörler: Emrah Serbes, Barış İnce, Esra Tanrıbil, Zihni Başarsay, Duygu Temel, Can Binalı Aydın Kapak İllustrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
Feminist Sönsöz: Gizem Çitak İletişim: iletisim@bavuldergi.com
reklam@bavuldergi.com - bavul@bavuldergi.com
Baskı: Uniprint CTP Service AŞA UNIPRINT Basım San. ve Tic. A.Ş. Tel: 90212 798 28 40 / Faks: 90212 798 20 63
Adres: Hadimköy Mahallesi 434 Sokak No:6 34555 Arnavutköy İstanbul / TÜRKİYE Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

BURAYA BAKIN,
BURADA, BU KARA
MERMERİN ALTINDA
BİR TENEFFÜS daha
yaşasaydı,
TABİATTAN TAHTAYA
kalkacak bir çocuk
gömülüdür
DEVLET DERSİNDE
ÖDÜRÜMÜŞTÜR.

ECE AYHAN

"YALNIZLIĞIMA
KATILABİLİRSİN;
YALNIZ SORU
SORMAYACAKSIN."

TOMRİS UYAR

VASIYETİMDİR:
DALGINLIĞINIZA
GELMEK İSTİYORUM
VE KAYBOLMAK
O DALGINLIKTA.

DİDEM MADRAK

BAVUL

Anlık İleti

Efe: Nasılsınız arkadaşlar? Bugün ağaçtan kiraz topladım, çocuklar gibi şenim.

Gizem: İyi niyetinizden eminim ama yine de doğum günüm için siyah çelenk göndermeniz ofistekiler tarafından garipsendi.

Önder: İzin verirsiniz toplantıya bir bedduayla başlamak istiyorum. Buzuları kim erittiyse, Ozon tabakasını kim deldiyse Allah belasını versin. İki gündür Adanalıları anıyorum. Bu güneşe gerçekten ateş edilir.

Duygu: Google'a "komik espri" yazıp aratan insanlarla geleceği kuramayız.

Selin: Düşünlerin en yoğun olduğu yaz, Mustafa Keser'in "Gözleri Fetta Güzel" şarkısı patlamıştı, artık şarkıda koreografi yaptım, her düşünde aynı şekilde oynuyorum.

Yeşim: Selin geceleri tekin olmayan semtleri dolaşıp 20 lirayla nasıl sabaha çıkacağını hesaplıyor.

Efe: Tanıştığınız en garip isimli insan kimdi? Buyrun sohbet. Ben "Efsane" diye bir hanımla tanışmış, inanamamıştım.

Gizem: Mezgit isimli biriyle tanışsanız gripser misiniz?

Esra: Kendisi balıkla niye gripseyelim? :

Kemal: Efe Çehov okumaktan Vanya Dayı sanıyor kendini. Hayırlı rüyalar Efe. Rüya da İs'yi gör. Yarın Maryem Ana tortusuna Ayoğa'yı getirmeyi unutma.

Umut: Benim ruhum İspanyol! Benim kalbimde kırmızı elbiseli bir kadın flamenco yapıyor Onur!

Meral: Türkiye'yi çok büyük bir tavuk dönerci gibi düşünün, daha kolay anlarsınız.

Can: Arkadaşlar halkımızı uyaralım. Bu sıcakta Bavul Dergi almak gibi acil ihtiyaçlar haricinde dışarı çıkılmaması lazım.

Önder: Doktora gittim, hastalığım teşhis edildi sonunda. Aşırı yavaşlığıyla bağlı grip başlangıcı varmış.

Pınar: Benim gibi birisiyle daha önce karşılaştıklarını sananlar oluyor, ama ben ilk kez geldim dünyaya, aramızda kalsın.

Zihni: Ben bütün dergi eleştirilerini okudum, ilkinden sonra aynı kelimelerden oluşan farklı cümleler denemişler. Yeni ama oldukça güzel bir hobi.

Kemal: Pınar! Hogwarts'a çağırarak olsalar açar telefon çağırırlar, yavru baykuş yollamazlar.

Onur: Benim ilkokuldaki en yakın arkadaşlarım da cezaevinde. Kuyumcu soymaktan girdiler.

Zihni: Arkadaşlarım Nobel alsa bu kadar övünmezsin, altın nesil maşallah.

Can Binalı: Güllü benim atladığım okuldan atılmış, biliyorsunuz değil mi?

Önder: Brief kim lan? Oyle iki üç günlük brieflerle çıkacak dergideğiliz afedersin, Kemal kim varsa briefleyelim. Çete kursam adı brief olur vala.

Merve: Beşişa diye bir tablo yaptım. Beşişa'taki esnaf kavgaları konu ediyor.

göğü kucaklayıp
getirdim sana
kokla
açılırsın

